

MAANDAG 15 DECEMBER 2008

VOORZITTER: HANS-GERT PÖTTERING

Voorzitter

(De vergadering wordt om 17.05 uur geopend)

1. Hervatting van de zitting

De Voorzitter. – Ik verklaar de zitting van het Europees Parlement, die op donderdag 4 december 2008 werd onderbroken, te zijn hervat.

2. Goedkeuring van de notulen van de vorige vergadering: zie notulen

3. Samenstelling Parlement: zie notulen

4. Ondertekening van volgens de medebeslissingsprocedure aangenomen besluiten: zie notulen

5. Rectificatie (artikel 204 bis van het Reglement): zie notulen

6. Vergaderrooster: zie notulen

7. Ingekomen stukken: zie notulen

8. Mondelinge vragen en schriftelijke verklaringen (indiening): zie notulen

9. Vervallen schriftelijke verklaringen: zie notulen

10. Verzoekschriften: zie notulen

11. Besluiten inzake bepaalde documenten: zie notulen

12. Regeling van de werkzaamheden: zie notulen

13. Spreektijd van één minuut over kwesties van politiek belang

De Voorzitter. – Aan de orde zijn de opmerkingen van één minuut over kwesties van politiek belang.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Dank u, mijnheer de Voorzitter, dames en heren. Namens alle vrouwen in Roemenië dank ik u allen vandaag voor de buitengewone eer dat we nu al tweemaal de prijs van de internationale vereniging ter bevordering van de belangen van vrouwen in Europa (AIPFE) hebben gewonnen. Ik dank in het bijzonder mevrouw Kratsa-Tsagaropoulou, ondervoorzitter van het Europees Parlement.

De eerste prijswinnares uit Roemenië was Maia Morgenstern, een van onze grote actrices, die de prijs in 2004 won. De tweede Roemeense vrouw is de winnares van dit jaar, Monica Macovei, de voormalige onafhankelijke minister van Justitie van Roemenië. Deze erkenning komt Monica Macovei volledig toe omdat ze zich buitengewone inspanningen heeft getroost om Roemenië definitief op weg te helpen naar Europa, zonder zich daarbij iets aan te trekken van vrijwaringsclausules en andere hindernissen.

De tweede kwestie betreft de republiek Moldavië. De verlenging van de zendvergunning van de onafhankelijke televisiezender PRO TV is geweigerd. Deze maatregel is onderdeel van een hele reeks maatregelen gericht op beperking van de vrijheid van meningsuiting in dit land.

Om deze reden doe ik een beroep op de Europese Commissie en het Parlement om standvastig te zijn en de autoriteiten in Chisinau specifiek en dringend te vragen een einde te maken aan deze schendingen. Ik dank u.

Gyula Hegyi (PSE). – (HU) We kunnen nog niets concreets zeggen over de toekomst van het klimaatpakket, aangezien hier pas over enkele dagen of weken een besluit over wordt genomen. Eén ding wil ik echter hoe dan ook onderstrepen: dat de collectieve verwarming ontheffing heeft gekregen van de zogenaamde klimaatbelasting. Dit acht ik van groot belang. Samen met andere Hongaarse Parlementsleden heb ik het initiatief daartoe genomen. We zijn van mening dat flats met collectieve verwarming vooral bewoond worden door mensen uit lage inkomensgroepen, die zich de extra lasten niet zouden kunnen veroorloven. Bovendien moeten we beseffen dat collectieve verwarming milieuvriendelijk is en aangezien individueel geregelde verwarming in elk geval vrijgesteld is van welke klimaatbelasting dan ook, denk ik dat we de aldus vrijgekomen fondsen moeten aanwenden voor de modernisering van de systemen voor collectieve verwarming. Als we de collectieve verwarming van Midden- en Oost-Europese landen met EU-geld moderniseren, zijn dergelijke vrijstellingen vanaf 2020 uiteraard niet langer gerechtvaardigd.

Jules Maaten (ALDE). – Voorzitter, een aantal weken geleden is een gerechtelijke actie van de junta in Birma, om tientallen, minstens honderd leden van de oppositie, zoals de komiek Zarganar en de monnik Ashin Gambira, na schimmige processen achter de tralies te krijgen, afgerond. Er werden draconische straffen uitgedeeld en de mensenrechtensituatie in Birma wil maar niet verbeteren. In 2010 zullen er in Birma verkiezingen worden gehouden, en er bestaat bij de oppositie, terecht, behoorlijk wat argwaan over die verkiezingen, zeker na het referendum over de grondwet in mei 2008.

Sancties en isolering van het regime hebben de afgelopen jaren echter helaas niet geholpen bij het tot stand brengen van veranderingen. Ik denk dat het nu tijd is om een andere weg in te slaan. Het regime heeft geen enkel idee van wat het buitenland bedoelt of verwacht, en nieuwe generaties leiders en militairen staan niet in contact met het buitenland, krijgen geen nieuwe inzichten.

Ik ben van mening, Voorzitter, dat dit Parlement moet overwegen om formeel of informeel een bezoek te brengen aan Birma om daar in contact te komen met de oppositie en wellicht nieuwere en steviger druk moet uitoefenen op de junta, iets wat door middel van sancties alleen helaas niet zal lukken.

László Tőkés (Verts/ALE). – (HU) In december 1989 begon precies op deze dag in Temesvár (Timișoara) het oproer waardoor binnen een week met verbazende snelheid de beruchte nationalistische, communistische en atheïstische dictatuur van Ceaușescu ten val werd gebracht. Op de ochtend van 15 december kwamen Hongaarse leden van de Gereformeerde Kerk op voor hun kerk en dominee en verjoegen zij met verbluffende moed de beulsknechten van de Securitate en de milities, waarna zij een levende keten rond de kerk vormden. Binnen luttele uren sloten honderden Roemenen, Hongaren, Duitsers, Serviërs, katholieken, baptisten, lutheranen, orthodoxe christenen en joden zich bij de verzetsstrijders aan. De vredige demonstratie had zich tegen het vallen van de avond ontketend in een protest tegen het regime en het communisme. In 1989 werd de Transsylvaanse stad Temesvár de eerste vrije stad van Roemenië. Met Gods genade heeft het handelend geloof de vrijheid afgedwongen. Gezegend zij de herinnering aan de helden, martelaren en slachtoffers! We moeten doorgaan met de democratisering van het regime. De weg van Roemenië naar Europa leidt via Temesvár.

Giovanni Robusti (UEN). – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik heb vastgesteld dat alleen al in Italië dagelijks ongeveer vierduizend ton levensmiddelen worden vernietigd die nog veilig gegeten kunnen worden. Jaarlijks is daar een bedrag van minstens vier miljard euro mee gemoeid – ongeveer de helft van wat Italië aan ontwikkelingshulp besteedt – en in de andere landen van de Unie is de situatie zeer vergelijkbaar.

Het gaat om levensmiddelen waarvan de houdbaarheidsdatum nog niet is verstreken en die worden vernietigd of uit de markt genomen vanwege marketingregels, te strikte Europese voorschriften en overwegingen betreffende het bedrijfsimago. De Italiaanse minister Zaia heeft tijdens de laatste Raad van ministers van Landbouw het probleem aan de orde gesteld. Hij heeft daar gepleit voor een betere omschrijving van de communautaire regelgeving en adequate steun voor projecten als de voedselbank en de “lastminutemarkt”. Daarmee zouden degenen die te lijden hebben onder de crisis – dat is inmiddels al meer dan 10 procent van de bevolking – geholpen kunnen worden en zou deze walgelijke vorm van verspilling uitgebannen kunnen worden.

Ik verzoek daarom de bevoegde parlementaire commissies dit probleem nauwkeurig in kaart te brengen, zodat we er een oplossing voor kunnen zoeken.

Věra Flasarová (GUE/NGL). - (CS) Geachte Voorzitter, geachte commissaris, dames en heren, ik wilde even stilstaan bij het bezoek van een delegatie van het Europees Parlement aan de Praagse burcht, 5 december jongstleden. Er was daar sprake van de nodige misverstanden over en weer. Als u het mij vraagt, waren die niets anders dan het gevolg van de nervositeit en het ongeduld die daar naar verluidt aan beide zijden van de vergadertafel heersten en niet van kwade wil, waarvoor in het huidige Europa echt geen plaats meer is. Toch wil ik in verband met deze kwestie nog een punt van zorg noemen. Het Tsjechisch publiek kreeg over de besprekingen op de burcht te horen via de media en uit de mond van verschillende politieke vertegenwoordigers die er ieder zo hun eigen draai aan gaven. De een had ernstige kritiek op het optreden van de president, gewoon omdat hun dat zo uitkomt, en anderen weer hadden geen goed woord over voor de Europese Unie, want punten scoren bij het publiek kan op vele manieren. Ik zou graag willen pleiten voor meer terughoudendheid en een beter oog voor elkaars gevoeligheden. Midden- en Oost-Europa heeft nog steeds vele open wonden waarvan handig misbruik gemaakt kan worden. Dat zou reeds over een half jaar wel eens al te goed duidelijk kunnen worden bij de verkiezingen voor het Europees Parlement.

De Voorzitter. – Om te voorkomen dat de situatie escaleert onthoud ik me van commentaar, ik wil alleen maar zeggen dat de Conferentie van voorzitters de zaak in behandeling heeft genomen.

Gerard Batten (IND/DEM). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, terwijl de wereld met een economische teruggang van ongekennde omvang wordt geconfronteerd, daalt de waarde van het pond sterling ten opzichte van de dollar en de euro. Maar het vermogen van het pond om zich aan andere valuta aan te passen, is een voordeel dat de leden van de Europese gemeenschappelijke munt niet hebben.

In Griekenland heerst sociale onrust en zijn er rellen uitgebroken. De Griekse auteur Mimis Androulakis heeft gezegd: "Tegenwoordig heerst er onder jonge mensen grote ontevredenheid over het Europese stelsel. We kunnen de prijs van de euro niet verlagen om ons een voorsprong bij de export te bezorgen".

Het lidmaatschap van de EU en de euro hebben in Griekenland geleid tot een stijging van de kosten van levensonderhoud. Jongeren vrezen dat hun toekomst er een is van armoede. De Europese Unie is een ideologisch project dat wordt opgedrongen aan de Europese bevolking die liever in democratische natiestaten zou willen wonen. De prijs van politieke ideologie is altijd menselijk lijden.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) In bijna alle Europese landen zijn er strenge juridische maatregelen tegen de ontkenning van de holocaust en het propageren van fascisme.

Om uitingen van neonazisme en andere vormen van extremisme in Hongarije goed te kunnen bestrijden, is het niet alleen nodig de wetgeving te herzien maar ook de grondwet. Hongarije heeft echter al relatief geruime tijd niet de politieke wil voor een dergelijke stap. De Fidesz-partij, die tot de groep van Europese volkspartijen behoort, heeft geweigerd de wetgeving te verscherpen die bedoeld is om nationalisme en radicalisme effectiever te bestrijden. Zodoende steunt de Fidesz het extremisme in Hongarije indirect.

Het is nog maar een maand geleden dat Hongaarse extremisten in fascistische uniformen de grens overstaken naar een vreedzame Slowaakse stad, tot ontsteltenis van de plaatselijke bevolking. Namens alle Europese burgers die van goeden wille zijn roep ik de Hongaarse politici op om met spoed effectieve wetgeving aan te nemen teneinde uitingen van fascisme en extremisme in Hongarije te bestrijden.

Carlos José Iturgaiz Angulo (PPE-DE). - (ES) Mijnheer de Voorzitter, precies een jaar geleden heeft de bevolking van Venezuela zoals is vastgelegd in de Venezolaanse grondwet in een referendum tegen de verlenging van de ambtstermijn van president Hugo Chávez gestemd.

Hugo Chávez heeft deze democratische beslissing van de soevereine bevolking echter in de wind geslagen en heeft aangekondigd de wetten te veranderen zodat hij aan de macht kan blijven.

Hiermee laat Hugo Chávez weer eens zien dat hij geen democratische president is, maar een despotisch leider, een militaire dictator die als doel heeft van heel Venezuela zijn persoonlijke ranch te maken en op die manier de oppositie en dissidenten te blijven bedreigen, beledigen en aanvallen, net zoals hij van plan is de vrijheid van meningsuiting te blijven beperken door bijvoorbeeld de media de mond te snoeren, zoals hij met Radio Caracas Televisión heeft gedaan.

Dit Europees Parlement moet de trucs en kunstgrepen die Hugo Chávez wil inzetten om zijn positie als president van het land te behouden, krachtig veroordelen en afwijzen, en we roepen de Venezolaanse samenleving op de waarden van democratie en vrijheid te verdedigen, die in groot contrast staan met wat Hugo Chávez zegt en doet.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). - (FR) Voorzitter, het Franse parlement heeft eind mei voor een wijziging van de Franse grondwet gestemd om de regionale talen te beschermen die tot het Franse nationale erfgoed kunnen behoren.

Dit besluit had een belangrijke verandering teweeg kunnen brengen in het Franse Jacobijnse gedachtegoed ten aanzien van de regionale dialecten en de traditionele nationale minderheden. Helaas heeft de Franse Academie voor wetenschappen deze wijziging verworpen en druk uitgeoefend op de senaat, die uiteindelijk tegen deze positieve wijziging van de Franse grondwet heeft gestemd, die van belang zou zijn geweest voor de hele Europese Unie, en niet alleen voor Frankrijk.

Ik ben van mening dat onderwijs in het Elzassisch, of in het Bretons of Catalaans, of het gebruik van deze talen in het openbaar bestuur, op geen enkele manier een bedreiging zou vormen voor de territoriale integriteit of de nationale eenheid van Frankrijk. Integendeel.

Voorzitter, leve de Franstaligheid, leve de regionale talen, leve de taaldiversiteit.

(Applaus)

Marco Cappato (ALDE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, een paar dagen geleden heeft mevrouw Van den Broeke, woordvoester van het Secretariaat-generaal van het Europees Parlement, tegenover de pers verklaard dat wij als Europees Parlement acht "body scanners" hebben gekocht. Het Parlement heeft wekenlang over dat soort apparaten gedebatteerd en er is ook een resolutie over aangenomen.

Wij hebben deze apparaten aangeschaft en tijdens het debat heeft niemand – noch het Secretariaat-generaal noch de Voorzitter – ons ervan op de hoogte gebracht dat wij die apparaten hadden gekocht, terwijl wij ons afvroegen of deze apparaten al of niet moesten worden toegestaan op luchthavens. Ik meen dat het Presidium en de secretaris-generaal daarmee een zeer ernstig verzuim hebben begaan. Ik heb trouwens op 4 november schriftelijk om informatie over deze zaak gevraagd. Het antwoord heb ik in de EU Observer van 10 december moeten lezen, maar ik ben nog steeds in afwachting van een formeel antwoord.

Ik vraag me af hoe het mogelijk is dat wij die apparaten gekocht hebben en dat er tijdens het debat – waarin we ons hebben uitgesproken tegen het gebruik van die apparaten – niemand ons heeft laten weten dat we die apparaten al hadden aangeschaft. Daarmee hebben we ons belachelijk gemaakt tegenover het publiek.

De Voorzitter. - Ik ben hier niet van op de hoogte, maar we zullen de zaak nader onderzoeken.

Monica Frassoni (Verts/ALE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, zoals u weet is vorige week de Europese Raad bijeengekomen. Ook deze keer hadden de leden van het Europees Parlement geen toegang tot het gebouw, zelf niet tot het perscentrum. Deze restrictie geldt nu al enkele maanden en wij hebben u gevraagd iets te doen aan deze uiterst belachelijke situatie. Helaas tot nu toe zonder resultaat.

Ik meen dat dit een reëel probleem is en niet alleen een kwestie van ijdele afgevaardigden die daar rond willen lopen en hun gezicht willen laten zien. Mijns inziens zijn wij medewetgevers voor zaken en onderwerpen die daar worden besproken. Het is heel belangrijk dat de publieke opinie toegang heeft tot wat daar gebeurt via journalisten maar ook via de stem van de Europese afgevaardigden. Deze restrictie kan niet langer geduld worden.

Wij hebben u meerdere malen gevraagd stappen te ondernemen. Hopelijk heeft u dat al gedaan, maar misschien moet u nog wat meer uw best doen. We hopen echt een positief resultaat te behalen, want het is ronduit gezegd een schandalige toestand.

De Voorzitter. – Mevrouw Frassoni, aangezien u me persoonlijk heeft aangesproken en dingen insinueert – in de vertaalde versie tenminste – wil ik u verzekeren dat we hard werken en ons best doen. Ik ben echter niet degene die voor een goede afloop kan zorgen, het is aan de Raad om een besluit te nemen. U kunt erop vertrouwen dat mijn collega's en ik ons best hebben gedaan.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, op 10 december hebben we de zestigste verjaardag van de Universele Verklaring van de rechten van de mens gevierd. In artikel 2 ervan staat dat een ieder aanspraak heeft op alle rechten en vrijheden, zonder enig onderscheid van welke aard ook, zoals ras, kleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke overtuiging enzovoort. Deze verklaring werd ook ondertekend door India, een land dat zo veel te danken heeft aan Mahatma Gandhi, een groot voorvechter van de rechten van de mens. Voortdurend bereiken er ons echter buitengewoon schrikwekkende berichten

over christenvervolgingen in India, over wreedaardige moorden, aanslagen, verkrachtingen, het platbranden van woningen en gebedshuizen. Vooral in de staat Orissa is de situatie zeer ernstig.

Mijnheer de Voorzitter, net zoals we niet onverschillig zijn gebleven voor de terroristische aanslagen in Mumbai mogen we ook nu niet nalaten om op te treden tegen de zogenaamde pogroms tegen christenen. Laten we een halt toeroepen aan die uitingen van haat die zo duidelijk een voorbeeld zijn van de inbreuk op de grondrechten van de mens: het recht op vrijheid van godsdienst en het recht op leven.

Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL). - (DA) Mijnheer de Voorzitter, deze dagen vieren we de jaarlijkse uitreiking van de Sacharovprijs. Daarbij zouden we ons moeten afvragen hoe het eigenlijk de vroegere winnaars van de prijs is vergaan, bijvoorbeeld de Koerdisch-Turkse politica Leyla Zana, die de prijs in 1996 kreeg. In 2004 werd zij na drie jaar gevangenschap vrijgelaten, maar afgelopen vrijdag, 5 december, werd zij opnieuw veroordeeld tot tien jaar gevangenisstraf. De reden hiervoor was dat zij zich blijft inspannen om de grondrechten van Koerden in Turkije te waarborgen, zoals bijvoorbeeld hun recht om de eigen taal te spreken. Dit toont helaas aan dat de mensenrechtensituatie in Turkije er niet op vooruit is gegaan, maar juist is verslechterd. Ik wil daarom alle afgevaardigden oproepen om hun solidariteit met de vroegere winnaar van de Sacharovprijs, Leyla Zana, uit te spreken en ik wil de Voorzitter verzoeken een voorstel te presenteren voor een manier waarop het Europees Parlement bij de Turkse autoriteiten kan protesteren.

De Voorzitter. – Mijnheer Søndergaard, ik zou er nog op willen wijzen dat ik Leyla Zana al een keer eerder in de gevangenis heb bezocht. We blijven actie ondernemen in deze zaak.

Georgios Georgiou (IND/DEM). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, ik beschouw het als mijn plicht om uw aandacht en de aandacht van alle collega's te vestigen op de ziekte van Alzheimer en u te vragen een bijdrage aan de bestrijding ervan te leveren. Dit is een ziekte die de derde leeftijd treft en waaraan momenteel 6 miljoen van onze Europese medeburgers lijden. Zij zijn echter niet de enigen die eronder lijden; met hen lijden 6 miljoen gezinnen. Dat wil zeggen dat in totaal 25 miljoen mensen proberen deze ziekte te lijf te gaan, zonder echter het gevoel te hebben dat ze daarbij enige hulp krijgen vanuit Europa, ofschoon die hulp de strijd tegen deze, naar het schijnt toenemende plaag veel gemakkelijker zou maken.

Daarom vraag ik allen om bij de Commissie en de regeringen van de lidstaten erop aan te dringen de bestrijding van deze ziekte als prioriteit op te nemen in de Europese gezondheidsprogramma's. Dan kunnen 25 miljoen medeburgers van dit drama worden bevrijd.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Op het moment dat Slowakije lidmaatschap van de Europese Unie aanvraagde, was het al lid van de Raad van Europa, en dus had het het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens al ondertekend en bekrachtigd.

De norm die de Raad van Europa stelde, was voor alle landen zowel gelijk als bindend. Indien er onzekerheid over de naleving bestond of men zich niet aan de norm hield, kon er een verzoek om controle worden ingediend bij het zogenoemde toezichtscomité. Het Europees Parlement behandelt zulke kwesties slechts in voorkomende gevallen, wanneer een aantal leden van het Parlement ervoor kiest ze naar voren te brengen. Helaas heeft er in diverse landen echter niet op hetzelfde moment controle plaatsgevonden. Daarnaast heb ik de indruk dat een bepaalde minderheid in de Europese Unie, of liever gezegd in Europa, meer rechten en privileges geniet.

In de regio Vojvodina bevindt zich een grote Slowaakse minderheid, die al ruim tweehonderd jaar lang tradities in stand houdt die velen van ons in Slowakije tegenwoordig vergeten zijn. Mijnheer de Voorzitter, ik ben te weten gekomen dat de Hongaarse minderheid in Vojvodina, die kleiner is dan de Slowaakse minderheid, een speciaal decreet zal krijgen waarmee deze groepering de rechten van een lidstaat kan genieten.

Daarom vraag ik de Europese Unie te zorgen voor gelijkheid, niet alleen voor wat betreft plichten, maar ook voor wat betreft rechten, zodat leden van de Slowaakse minderheid die in de regio Vojvodina wonen dezelfde rechten hebben als hun medeburgers van Hongaarse nationaliteit.

Ioannis Varvitsiotis (PPE-DE). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, de kogel van een politieagent die een vijftienjarige jongen doodde, was de oorzaak van de rellen van de afgelopen dagen in Athene. De dood van deze jongen is ongetwijfeld een drama en wij zijn daardoor allen met droefheid geslagen. Dit feit alleen kan echter geen verklaring zijn voor de extreme gebeurtenissen die daarop volgden. Ik vrees dat wij geconfronteerd zijn met een verschijnsel dat een onbeheersbare omvang dreigt aan te nemen, en niet alleen in Griekenland. De jeugd ziet de toekomst somber in en voelt zich in een impasse. Dergelijke rellen hebben zich ook in andere Europese hoofdsteden voorgedaan, en niemand onderschat de ernst ervan, maar bij wat in Griekenland

gebeurde was er sprake van enorme overdrijving, met in de hoofdrol precies dezelfde personen die met allerlei publicaties en negatieve commentaren de mislukking van de organisatie van de Olympische Spelen van Athene hadden voorspeld, en die na een succesvolle organisatie van de Spelen gedwongen waren om zich in het openbaar te verontschuldigen. Ik weet zeker dat iedereen heeft begrepen wat hier aan de hand is.

Maria Matsouka (PSE). - (EL) Mijnheer de Voorzitter, sinds zaterdag 6 december, toen het nodeloos verlies van een scholier ons in rouw dompelde, is de aandacht in Europa gericht op Griekenland. Door de moordende kogel ontbrandden in heel Griekenland jongerenrellen in een voor ons land ongekende omvang. De jongeren lieten zich volledig gaan en probeerden ons op hun manier duidelijk te maken dat ze niet in een vulgaire maatschappij willen leven, dat zij weigeren te aanvaarden dat kennis koopwaar is, dat onzekerheid, wedijver en hebzucht niets hebben uit te staan met hun toekomstidealen.

Laten wij eerlijk zijn! Wat de jongeren betwisten is het heersende, onmenselijke ontwikkelingsmodel, het ontwikkelingsmodel dat de verzorgingsstaat afbreekt en de rechtsstaat verandert in een politiestaat, waarin door vervreemding en isolement de mensen elkaar afmaken. Wij mogen niet onverschillig zijn tegenover de hartverscheurende kreet van de jongeren en wij mogen deze zeker niet onderschatten! De oplossing is niet gelegen in repressie maar in een mentaliteits- en beleidsverandering. Dat zijn wij de nieuwe generatie verschuldigd; dat zijn wij de nagedachtenis van Alexander verschuldigd, die zo'n onrechtvaardige dood moest sterven.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, de publieke opinie in Polen en Canada was vorig jaar geschokt door de tragische dood van de Poolse burger Robert Dziekoński op de luchthaven van Vancouver. Uit toevallig opgenomen filmbeelden blijkt dat zijn dood te wijten is aan het brutale optreden van de Canadese politiemensen, die onnodig een verdovingspistool hebben gebruikt tegen een volledig uitgeputte en hulpbehoevende man. Vol verbazing vernamen we onlangs dat een rechtbank in Canada heeft besloten dat de politiemensen op geen enkele manier verantwoordelijk zullen worden gesteld voor hun daad.

In eigen naam en ook in die van mijn collega, parlementslid Janusz Wojciechowski, verwoord ik de mening van veel mensen in Polen en Canada en verzoek ik u bij de Canadese overheid precieze informatie op te vragen over de dood van deze Poolse burger, die tegelijk ook een Europees burger was.

Roberto Musacchio (GUE/NGL). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, uit de Verenigde Staten bereikt ons het bericht dat er zelfs overwogen wordt de grote groepen in de auto-industrie te nationaliseren teneinde het hoofd te bieden aan de crisis waarin deze bedrijfstak verkeert. Zoals altijd op bepaalde momenten wordt in de VS het ideologisch denken – ook de laissez-faire-doctrine – overboord gezet om zeer concrete daden te verrichten.

Europa kan niet passief blijven toekijken naar de crisis in de automobielsector. Het is natuurlijk belangrijk dat de nieuwe emissieverordening wordt goedgekeurd, het is nuttig dat de Commissie zegt dat milieu en innovatie de leidraad dienen te zijn voor de crisismaatregelen en dat daarbij ook de auto-industrie wordt genoemd, maar het is niet genoeg. Ik vraag u, Voorzitter, maar ook de Raad en de Commissie wat hun bevoegdheid betreft, of er niet met onmiddellijke ingang een echt buitengewoon plan moet komen voordat ontslagen en werktijdverkorting toenemen. In mijn land, Italië, hebben al veel werknemers ontslag of werktijdverkorting gekregen. Grote ondernemingen als Eaton en ook Fiat behoren tot de getroffen bedrijven.

Hans-Peter Martin (NI). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, het is tekenend dat aan de plenaire vergadering van het Europees Parlement niet is medegedeeld wat de strafkamer van de arrondissementsrechtbank te Wenen enige tijd geleden heeft beslist. Deze rechtbank heeft gevraagd om de uitlevering – dat wil zeggen de opheffing van de immuniteit – van Parlementslid Hannes Swoboda. De media hebben aandacht besteed aan deze zaak, en de strafmaat kan oplopen tot een jaar. Hier in het Parlement horen wij hierover echter niets.

In mijn geval was het volkomen anders. Er was nauwelijks een dergelijk verzoek gedaan of het werd onder gejuich van leden van diverse pluimage door u, mijnheer de Voorzitter, hier voorgelezen. U hebt het Parlement echter niet geïnformeerd, mijnheer de Voorzitter, dat hieruit geen proces is voortgevloeid, dat de rechter de zaak terzijde heeft gelegd, dat de instanties een unaniem besluit hebben genomen of dat de opheffing van de immuniteit geenszins gepast was.

Onder democratie versta ik iets anders, mijnheer Pöttering.

De Voorzitter. – Mijnheer Martin, aangezien u me constant de les aan het lezen bent, wil ik u erop wijzen dat, zouden we de “methode-D'Hondt” volgen – die een eerlijk verloop van de procedure inhoudt – u überhaupt geen spreektijd had gekregen

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). - (EL) Mijnheer de Voorzitter, als wij de betekenis van de Europese Unie, die nu al meer dan vijftig jaar oud is, echt uit de verf willen doen komen, moeten wij erop wijzen dat de Europese Unie korte metten heeft gemaakt met oorlog en dat wij in vrede leven. Nu zien wij echter dat deze vrede wordt bedreigd door andere vijanden. Geweld is een grote vijand en daarom moeten wij aandacht schenken aan dit geweld en daar een beschaving van liefde, een beschaving van solidariteit tegenover stellen.

Mijns inziens vergeten wij te benadrukken hoeveel kracht er uitgaat van ondersteuning van mensen door mensen, van het richting geven aan mensen en vooral aan jonge mensen door hun een perspectief van kennis, innovatie en cultuur te geven. Als wij de jongeren adviseren om hun mening op een gewelddadige manier tot uiting te brengen, dan hebben wij alle redenen om bang te zijn voor de Europese Unie.

Maria Eleni Koppa (PSE). - (EL) Mijnheer de Voorzitter, ook ik wil vanaf deze plaats uiting geven aan mijn verontwaardiging en verdriet wegens de moord op een vijftienjarige jongen door een politieagent in Athene. Deze gebeurtenis was de aanleiding tot de schokkende rellen van de afgelopen dagen in Griekenland. Het land beleeft een sociale explosie met over talloze steden verspreide rellen. De mensen die de straat op zijn gegaan zijn vooral studenten en scholieren, maar ook werklozen en mensen met lage lonen. Zij geven uitdrukking aan de crisis van een perspectiefloze samenleving. Als woede, verontwaardiging en protesten samenkomen is het resultaat explosief. In de confrontatie met deze situatie heeft een zwakke regering, een regering die aan het opstappen is, de regering van de Nea Dimokratia, de zaken uit de hand laten lopen, met als gevolg dat de overheid al dagen lang in geen velden of wegen te bekennen is.

De wortels van de rellen zitten diep en zijn complex. De woede-uitbarsting van de burgers is het gevolg van de continu groeiende ongelijkheden. Ze is het resultaat van de neoliberale politiek waardoor steeds meer mensen arm, gemarginaliseerd en uitgesloten worden, de sociale samenhang in gevaar wordt gebracht en wij het gevaar lopen geconfronteerd te worden met extreme verschijnselen zoals die van de laatste tijd. Wij moeten geweld veroordelen maar tegelijkertijd aandachtig luisteren naar het protest dat in Griekenland tot uiting komt, en daarna moeten wij allen met concrete en eerlijke antwoorden komen.

Jelko Kacin (ALDE). - (SL) De Italiaanse regering oefent opnieuw met zware hand druk uit op zijn Sloveense minderheid door het mes te zetten in de financiering van onderwijs en cultuur voor minderheden, die de eerste vereisten zijn voor elke minderheid om te overleven.

Het incident dat afgelopen dinsdag plaatsvond in de Sloveense school in Barkovlje vlakbij Trieste was echter ook een poging om de hoofdmeesteres, de leraren, de kinderen en hun ouders te terroriseren. Het verschijnen van de carabinieri in de school was onduidelijk. De carabinieri hebben het recht niet een school te doorzoeken. Dit lijkt wel op iets uit het fascistische tijdperk. Intussen zijn er honderden etablissementen in Trieste met Chinese borden en belettering, en daar lijkt niemand last van te hebben. Daarentegen hebben sommige Italiaanse politici wel last van Sloveense symbolen op een Sloveense school, en dat geldt ook voor de Italiaanse autoriteiten, die zelfs opdracht gaven tot een doorzoeking en de aanwezigheid van de carabinieri.

Dit zijn geen Europese en ook geen Sloveense gedragsnormen. Dit is het onder druk zetten van mensen, en het is een schande die niet te dulden valt, mijnheer de Voorzitter.

László Surján (PPE-DE). - (HU) Het was een geweldig gevoel voor ons allen toen zich een jaar geleden een heel belangrijke nieuwe fase in de uitbreiding van de Europese Unie aandiende: het wegvallen van de grenzen in de Schengen-zone over een zeer groot gebied, waarbij de Schengen-gemeenschap er nieuwe leden bij kreeg. Inmiddels is er een jaar voorbij gegaan. Sindsdien profiteren velen van de voordelen. Maar er zijn ook nadelen bijgekomen, die suggereren dat bepaalde mensen meer belang hebben bij een isolement. Wegen die begaanbaar zijn voor auto's worden op kunstmatige wijze afgesloten met verkeersborden of plantenbakken. Mijnheer de Voorzitter, het zou erg goed zijn als alle Europese burgers zouden begrijpen dat vrij verkeer onze gemeenschappelijke schat is die vanuit geen enkele belangenafweging mag worden ingeperkt, zoals nu bijvoorbeeld gebeurt in de omgeving van Sátoraljaújhely.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) Dank u, mijnheer de Voorzitter. Ik ben blij dat commissaris Špidla hier ook aanwezig is. De Europese Unie is gebaseerd op vier fundamentele vrijheden: vrij verkeer van goederen, diensten, kapitaal en personen.

Op 1 januari 2009 is het twee jaar geleden dat Roemenië en Bulgarije tot de EU toetraden. Het toetredingsverdrag dat beide landen in 2005 hebben ondertekend, biedt lidstaten de kans op bilaterale basis barrières op te werpen die het vrije verkeer van Roemeense en Bulgaarse werknemers gedurende een periode van minimaal twee en maximaal zeven jaar onmogelijk maken. Sommige lidstaten hebben deze barrières al

vóór 2009 opgeheven, terwijl andere hebben aangekondigd dat ze deze barrières om interne politieke redenen zullen behouden.

Ik ben van mening dat opheffing van deze barrières in deze tijd van financiële en economische crisis een dringende noodzaak is geworden. Van opheffing van de barrières voor het vrije verkeer van Roemeense en Bulgaarse werknemers gaat een signaal uit van respect voor Europese waarden en beginselen. Het is ook een teken van respect voor de fundamentele verdragen van de Europese Unie. Ik roep derhalve op tot opheffing van de bestaande barrières die het vrije verkeer van Roemeense en Bulgaarse werknemers in de weg staan. Ik dank u.

Jaromír Kohlíček (GUE/NGL). - (CS) Geachte collega's, het is in de afgelopen jaren een gebruik geworden dat een delegatie van het Europees Parlement een bezoek aflegt aan het aanstaande voorzitterschap. Dat is wat mij betreft een goede zaak. Ik ben echter niet erg blij met het onbeholpen optreden van deze delegatie bij haar bezoek aan de president van de Tsjechische Republiek in Praag. We weten allemaal wel dat het de heer Cohn-Bendit er altijd weer om gaat om zich middels provocaties en onbeschaamd gedrag in de schijnwerpers te werken. Het spijt mij zeer dat de Voorzitter van ons Parlement zich ditmaal, in Praag, daarin heeft laten meetrekken. U heeft mij ernstig teleurgesteld en ik zie mij helaas genoodzaakt het positieve beeld dat ik van u had bij te stellen. Het ontbreekt u aan de nodige deemoed en geduld om een ander, waarmee u het niet eens bent, uit te laten spreken. Maar al te vaak ben ik het niet eens met de opvattingen van de president van de Tsjechische Republiek, maar ik laat dat in tegenstelling tot een lid van de door u geleide delegatie niet op een dergelijke onbeschaamde manier blijken. Ik verwacht dan ook een officiële verontschuldiging en niet het gebruikelijke arrogante neus optrekken.

De Voorzitter. – Mijnheer Kohlíček, als u erbij was geweest, zou u dit nooit hebben gezegd.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, een Italiaanse collega wees erop dat de omvang van voedselafval in Italië een groot probleem vormt. Zo is ook Ierland de afgelopen week getroffen door het probleem van de terugkeer van voedselafval en voedseloverschotten in de voedselketen. Het laat zien dat we grote problemen kunnen krijgen tenzij we behoorlijk grip krijgen op elk aspect van de voedselketen, van boer tot bord maar ook van bord tot boer.

De kosten voor de Ierse overheid bedragen 180 miljoen euro. We zijn dankbaar voor de solidariteit van de EU voor wat betreft de beschikbaarstelling van steun voor particuliere opslag, maar we moeten ook weten wat er precies verkeerd ging in de voedselketen in Ierland en hoe het mogelijk was dat dieren voer kregen dat dioxine bevatte.

We zijn dankbaar dat het probleem is opgelost, maar we moeten weten hoe het gebeurde, zodat we kunnen voorkomen dat dit in de toekomst weer gebeurt. Als we geen controle hebben op wat er aan voedselafval of overschot in de dierlijke voedselketen komt, zullen we ermee moeten stoppen. We moeten controle krijgen op het thuis mengen en we hebben behoefte aan een etikettering met vermelding van het land van herkomst als garantie voor onze consumenten voor het vlees dat zij eten.

Marco Pannella (ALDE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, in de toekomst zal deze tijd – mocht hij herinnerd worden – worden gezien als een periode van genetische verandering van het Parlement en van de Europese Unie die u, Voorzitter, in 1985 zo goed hebt leren kennen en waarvan u mede aan de wieg hebt gestaan. Dat Europese vaderland staat lijnrecht tegenover de schadelijke illusie van het Europa der vaderlanden.

In de huidige periode zetten we dagelijks een stap in de richting van die funeste illusie. Gisteren en eergisteren nog, tijdens de Raad, is in feite het beeld van een Europa van de Atlantische Oceaan tot de Oeral weer opgeroepen. Dat is een oude nationalistische en geen pro-Europese gedachte. Het Europa van Coudenhove-Kalergi, van Winston Churchill, van onze voorvaders die hun naam gegeven hebben aan ons Parlement. Zij waren voor de Verenigde Staten van Europa, terwijl wij tegenwoordig slechts spreken van partnerschap richting al die landen die daarentegen vragen om lidmaatschap. Volgens mij leveren wij die landen over aan een lot dat zeker gevaarlijk is en een klap in het gezicht van de Europeesgezinden en de democraten in die landen (kijk maar naar wat er in het Middellandse Zeegebied gebeurt).

Ioannis Gklavakis (PPE-DE). - (EL) Mijnheer de Voorzitter, ik wil iets zeggen over de verordening betreffende gewasbeschermingsmiddelen. Mijns inziens erkennen wij allemaal dat het ongebreideld gebruik van pesticiden gevaarlijk is voor de mens en het milieu, maar ik denk dat wij ook erkennen dat, dankzij het gebruik van pesticiden, op grote schaal levensmiddelen kunnen worden geproduceerd en de bevolking kan worden gevoed. Pesticiden zijn dus nodig, maar ze moeten wel op de juiste manier worden ingezet.

Ik vrees dat de nieuwe verordening heel wat vraagtekens opwerpt en een hoop angst veroorzaakt. De Europese boeren zijn bang dat als de beperkingen alleen voor hen gelden, zij hun productie moeten staken omdat zij niet tegen de concurrentie kunnen opboksen. Dan hebben echter de consumenten alle redenen om bang te zijn, want de producten uit derde landen zijn van dubieuze kwaliteit. Tot slot wordt met de ongecontroleerde productiewijze in derde landen het milieu ernstig aangetast en op grote schaal verwoest. Daarom wil ik graag dat wij dit vraagstuk goed in de gaten houden, want het kan best zijn dat wij meer kwaad dan goed doen. Wij moeten dit vraagstuk heel aandachtig bekijken, wel wetend hoe de feiten liggen.

VOORZITTER: ALEJO VIDAL-QUADRAS

Ondervoorzitter

Dariusz Maciej Grabowski (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, zoals we allen weten hadden de hoven vroeger narren in dienst. Het was hun taak en privilege de vorst te vermaken, zelfs al werd dit als beledigend ervaren door de aanwezigen. De nar moest echter de zaal verlaten wanneer de vorst ernstige onderwerpen wilde bespreken.

Ik heb een vraag voor onze Voorzitter, mijnheer Pöttering. Wilt u dit oude gebruik, mits een kleine wijziging, terug invoeren in het Europees Parlement? Mogen politici, die vroeger rood gekleurd waren en nu achter het groene gedachtegoed staan en nar willen spelen, in naam van het Parlement en in uw aanwezigheid staatshoofden beledigen, zoals gebeurd is in Tsjechië tijdens het bezoek aan president Klaus? Wij, leden van het Europees Parlement, zouden een voorbeeld moeten geven van democratisch inzicht en respect voor de wet en de staatshoofden van de Europese Unie. Zullen wij worden vertegenwoordigd door hen die vroeger dweepten met de democratie en er vandaag de dag geen respect meer voor hebben? Niemand ontnemt hen echter het woord of berispt hen.

Dit kan niet door de beugel. Ik vraag u om president Klaus verontschuldiging aan te bieden voor wat er in Praag is gebeurd tijdens het bezoek van een delegatie van het Parlement.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL). - (EL) Mijnheer de Voorzitter, de Griekse samenleving verafschuwt geweld en juist daarom was zij geschokt door de moord op een vijftienjarige jongen door een politieagent. Daardoor is de jonge generatie massaal de straat op gegaan om vreedzaam te demonstreren, want deze moord was de vonk in het kruitvat. Daardoor zijn echter ook andere impasses aan de oppervlakte gekomen: schandalen, ongelijkheden, inflatie, werkloosheid, nepotisme en corruptie. De afgelopen jaren heeft het Europees Hof van Justitie de Griekse autoriteiten herhaaldelijk veroordeeld wegens buitensporige geweldpleging en willekeur, waarvoor niemand gestraft is. Ik vraag u, mijnheer de Voorzitter, en heel het Europees Parlement, dat de hoeder is van de menselijke waardigheid en de mensenrechten, om hetzelfde te doen als het Griekse parlement en een minuut stilte in acht te nemen ter herdenking van deze vijftienjarige jongen die een week geleden in Athene werd vermoord.

Milan Gaľa (PPE-DE). - (SK) Vorige week hebben we het zestigjarig bestaan van de Universele Verklaring van de rechten van de mens gevierd, die op 10 december 1948 in een resolutie van de Algemene Vergadering van de VN werd aangenomen.

De oppositie in Wit-Rusland heeft door middel van een reeks protesten ter gelegenheid van de Dag van de mensenrechten geprobeerd de aandacht te vestigen op de schending van de mensenrechten in dat land. Activisten in Minsk liepen in een demonstratie met nagemaakte gevangeniskleding aan en droegen spandoeken met de tekst "Ik ben een politieke gevangene". Op een andere plek deelden activisten de tekst van de verklaring aan voorbijgangers uit, en in het westen van het land vond er in de stad Grodno een demonstratie plaats. De reactie van het regiem Lukašenko op alle activiteiten van de oppositie bestond uit het arresteren van de activisten.

Het is paradoxaal dat Wit-Rusland een verbintenis heeft ondertekend waarin de mensenrechten voor zijn burgers worden gegarandeerd. Het is voor de internationale gemeenschap onaanvaardbaar dat een land dat deze verbintenis heeft ondertekend de verspreiding van de feitelijke tekst van de verklaring verbiedt.

Ewa Tomaszewska (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, een paar maanden geleden werd op de zitting van de Commissie cultuur en onderwijs het idee voorgesteld van de opening van een Huis van de Europese geschiedenis. Er werd toen echter geen enkel document voorgelegd. Er was ook onvoldoende tijd voor discussie. Desalniettemin hadden de parlementsleden al hun twijfels over het concept.

Nu ik vandaag de conceptuele grondslagen voor dit Huis van de Europese geschiedenis in mijn handen heb, ben ik ontsteld door de kwaliteit van deze aanbeveling. Het bevat geschiedkundige fouten, waaronder de plaatsing van het ontstaan van het christendom in de vierde eeuw van onze tijdrekening. Bovendien worden bepaalde gebeurtenissen in de tekst overmatig belicht, terwijl andere volledig over het hoofd worden gezien. Dit is vooral het geval bij de gebeurtenissen van de Tweede Wereldoorlog en van de voorbije twintig jaar. Dit wekt de indruk dat de geschiedenis van Europa bewust werd vervalst. Het Europees Parlement hoort een dergelijk dubieus initiatief niet te financieren of zich ervoor te engageren.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, het resultaat van de Raad in Brussel vorige week en de conclusies van de in Poznań gehouden VN-conferentie over klimaatverandering zijn door veel leden van het Europees Parlement met tevredenheid ontvangen. Voor de gewone burger is het moeilijk te begrijpen wat het betekent vervuiliingsrechten voor CO₂ te kopen of te verkopen, of wat de risico's zijn van het 'weglekken' van CO₂-emissies van het ene land naar het andere. Maar wat hij moet begrijpen, is dat Europa voortaan staat bij de aanpak van klimaatverandering en dat ook in de toekomst wil blijven doen.

Roemenië en andere Oost-Europese lidstaten reageren positief op het aanbod van meer gratis emissievergunningen voor CO₂, evenals op het nieuwe compromis ter vergroting van de omvang van het Solidariteitsfonds. Op deze manier zullen industrieën als de sectoren cement, chemicaliën en glas hun fabrieken, banen en CO₂-emissies niet hoeven over te brengen naar andere delen van wereld. Ik kijk uit naar het plenaire debat van morgen over het hele pakket en ik bedank alle rapporteurs en betrokken leden van het Parlement.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL). – (PT) Ik zou deze minuut spreektijd bij het hervatten van de werkzaamheden van het Europees Parlement willen gebruiken om onze onvoorwaardelijke solidariteit te betuigen met de spoormannen die het slachtoffer zijn geworden van de repressie door de raad van bestuur van de Portugese spoorwegen, Caminhos-de-Ferro Portugueses (CP).

Op onaanvaardbare wijze zijn negen spoormannen het slachtoffer geworden van disciplinaire maatregelen die hebben geleid tot hun ontslag door de raad van bestuur van de CP. Hetzelfde lot was drie werknemers van de infrastructuurbeheerder, REFER, beschoren omdat ze tijdens een wettige staking hadden gepost en geijverd voor het naleven van de wet.

We uiten onze verontwaardiging over dat optreden en eisen de onmiddellijke beëindiging van deze procedures en het eerbiedigen van de democratische legaliteit, werknemersrechten en vakbondsvrijheid.

Colm Burke (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij met de inwerkingtreding op 2 december 2008 van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap. De Europese Gemeenschap is medeondertekenaar van dit Verdrag. Het voorziet in de bescherming van 50 miljoen Europese gehandicapte burgers zoals mensen bij wie een ledemaat is geamputeerd.

Ierland is echter een van de lidstaten van de Europese Unie waar iemand die een arm of been verliest de aanschaf van een prothese uit eigen middelen of via de verzekering moet bekostigen.

Ondanks de inwerkingtreding van het verdrag heeft de Ierse regering in haar recente begroting geen voorziening getroffen voor hulp aan mensen bij wie een ledemaat is geamputeerd bij de financiering van prothesen. Ik veroordeel deze onzorgvuldige veronachtzaming voor mensen met een dergelijke ernstige handicap en ik doe een beroep op de Commissie om richtsnoeren op te stellen om de lidstaten te verplichten tot adequate financiering voor dergelijke gehandicapte mensen.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, ik wil u wijzen op een nogal ongewone situatie die zich heeft voorgedaan in mijn land, Polen.

Binnen de context van het Europees Parlement en meer bepaald de verkiezingen voor het Europees Parlement zegt de Poolse wetgeving eenduidig dat alle wijzigingen in het kiesstelsel een half jaar voor de verkiezingen moeten worden gemeld. De Poolse regering stelde haar wijzigingen aan het kiesstelsel, waaronder de vermindering van het aantal Poolse afgevaardigden, echter te laat voor aan het Europees Parlement.

Bijgevolg zou dit kunnen betekenen dat het nieuwe kiesstelsel, dat voorziet in een vermindering van het aantal Poolse zetels in het Europees Parlement, door het Grondwettelijk Hof in twijfel kan worden getrokken. Hierdoor kan de rechtsgeldigheid van de verkiezingen voor het Europees Parlement in mijn land worden betwist. Dit is een onwaarschijnlijke en precedentloze situatie in de geschiedenis van het Europees Parlement, waarvan de Poolse regering helaas de schuld draagt.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). - (PT) Het probleem van de werkloosheid, de plaag van onzeker en onderbetaald werk en het drama van achterstallige lonen in Noord-Portugal worden steeds ernstiger en bedreigen steeds meer werknemers.

Ik wil hier twee voorbeelden aanhalen. De media hebben gemeld dat vandaag 51 Portugese bouwvakkers uit het gewest van Marco de Canavezes naar Spanje zijn gegaan om daar in Galicië te protesteren bij een bedrijf dat hun al twee maanden geen loon en vakantiegeld heeft betaald. Ook hebben deze bouwvakkers nog geen werkloosheidsuitkering ontvangen. Bij het bedrijf van halfgeleiders Quimonda in Vila do Conde (Portugal) stapelen de zorgen over de toekomst van de 2000 werknemers zich op. Het Duitse moederbedrijf zegt dat er mensen moeten afvloeien, hoewel nog niet bekend is bij welke onderdelen. Deze problemen vereisen een snel antwoord. De Gemeenschap mag bij de onlangs genomen maatregelen het drama van deze werknemers en hun families niet negeren.

Roger Helmer (NI). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik begrijp dat er vorige week een bijeenkomst is geweest tussen de fractievoorzitters en de heer Václav Klaus, de president van de Tsjechische Republiek. Er is uitvoerig bericht dat op deze bijeenkomst verscheidene collega's, in het bijzonder de heer Cohn-Bendit, zich tegen de president van de Tsjechische Republiek in arrogante, beledigende en intolerante bewoordingen hebben uitgelaten op een wijze die ons Huis een slechte naam bezorgt. Ik betreur het zeer dat onze Voorzitter van dit Parlement, die op de bijeenkomst aanwezig was, er niet in slaagde hen in te tomen en tot de orde te roepen.

Eerder vandaag zei hij dat als we erbij waren geweest, we het misschien anders hadden opgevat. Maar als hij vindt dat de berichtgeving over hem verkeerd is, behoort hij naar dit Huis te komen en ons over de details te informeren.

Ik verzoek de Voorzitter van ons Parlement namens het Parlement aan president Klaus een brief met verontschuldigingen voor dit onbetamelijk gedrag te sturen.

Charles Tannock (PPE-DE). - (EN) Mijnheer de Voorzitter, als voorzitter van de waarnemingsmissie van het Europees Parlement bij de algemene verkiezingen in Bangladesh in december wil ik graag aan het voorzitterschap mijn dank uitspreken voor het doen uitzenden van deze missie. De vorige voorzitter, die voor de eer bedankte, de heer Evans van de Sociaaldemocratische Fractie, probeerde op het laatste moment de reis af te gelasten, omdat hij vond dat de deelnemerslijst qua politieke richting of nationaliteit onvoldoende evenwichtig was samengesteld. Welnu, er zijn nog plaatsen vrij. Als er meer leden willen deelnemen, zou ik dat toejuichen.

Ik ben blij dat het voorzitterschap zo verstandig was dit te voorkomen. Het afgelasten van de missie zou het verkeerde signaal zijn aan Bangladesh, en aan de Bengalese gemeenschap die ik in Londen vertegenwoordig en die dapper probeert haar kwetsbare, seculiere democratie te versterken na twee jaar quasi-militair regiem.

Bangladesh is een vitaal land dat strategisch ligt in een onstabiele regio met een toenemende dreiging van Islamitisch terrorisme, iets wat de voorzitter van de parlementaire delegatie voor Zuid-Azië, de heer Evans, heel goed weet. Bangladesh verdient onze bemoediging bij zijn streven naar een democratische toekomst. Als wij stellen dat we zelf democraten zijn, moeten we alles doen wat we kunnen om Bangladesh in dit streven te steunen.

De Voorzitter. - Dames en heren, het is 18.00 uur geweest. In overeenstemming met de agenda wordt dit agendapunt gesloten en gaan we door naar het volgende.

14. Aspecten van de organisatie van de arbeidstijd (debat)

De Voorzitter. - Aan de orde is de aanbeveling voor de tweede lezing (A6-0440/2008), namens de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, over het gemeenschappelijk standpunt (10597/2/2008 - C6-0324/2008 - 2004/0209(COD)), door de Raad vastgesteld met het oog op de aanneming van de richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2003/88/EG betreffende een aantal aspecten van de organisatie van de arbeidstijd (rapporteur: de heer Cercas).

Alejandro Cercas, rapporteur. - (ES) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, mevrouw de minister, de herziening van de arbeidstijdenrichtlijn heeft de interesse en de bezorgdheid van miljoenen Europeanen gewekt. Het voorstel van de Raad is volgens ons een enorme politieke en juridische fout.

Vaak vragen we ons af hoe het komt dat de burger afwijzend staat tegenover onze instellingen, onze verkiezingen of onze politieke agenda. Vandaag krijgen we hiervoor een duidelijke verklaring: we hoeven

alleen maar te kijken naar de enorme kloof tussen de voorstellen van de Raad en de zienswijze van drie miljoen artsen en de Europese vakbonden, die 1 50 miljoen werknemers vertegenwoordigen.

Ik hoop dat u dit – het verzet van het Parlement – niet ziet als een tegenslag, maar als een mogelijkheid om opnieuw inzicht te krijgen in de zorgen die burgers hebben, zodat mensen zien dat we geen holle frasen gebruiken en valse beloften doen als we het hebben over de sociale dimensie van Europa.

De 48-urige werkweek is al een oud streven: deze is al beloofd in het Verdrag van Versailles, en het was het thema van de eerste bijeenkomst van de Internationale Arbeidsorganisatie.

De ambitie om te werken om te leven, en niet te leven om te werken, heeft in Europa geleid tot een effectieve reeks van productiviteitsverbeteringen met een daarmee gepaard gaande toename van de vrije tijd van werknemers. We kunnen dit model niet meer terugdraaien.

Het lijkt wel of de instellingen van mening veranderen onder invloed van angst voor de globalisering of voor pogingen om concurrentievoordeel te behalen en ze lijken te vergeten dat we de strijd alleen zullen winnen als we uitblinken.

De Raad en het Parlement staan lijnrecht tegenover elkaar. Volgens ons zijn er goede redenen om de mening van het Parlement in aanmerking te nemen.

Ten eerste is de opt-out in strijd met de principes en de letter van het Verdrag.

Ten tweede betekent het afwijzen van de norm niet dat de norm flexibel is, maar simpelweg dat de wetgeving in zijn geheel wordt verworpen, internationale overeenkomsten en normen waardeloos worden gemaakt, en dat we terugkeren naar de industriële verhoudingen van de negentiende eeuw.

Ten derde leidt een persoonlijke, individuele verwerping van het recht er onvermijdelijk toe dat de zwakste leden van de samenleving op de meest onmenselijke manier worden uitgebuit.

En ten slotte openen we de deur voor sociale dumping tussen landen als we lidstaten toestaan op nationaal niveau van het Europese recht af te wijken.

We beschikken over verschillende onderzoeken waaruit blijkt dat toepassing van de opt-out heeft geleid tot enorme schade aan de gezondheid en de veiligheid van werknemers. In deze onderzoeken is tevens aangetoond dat deze situatie het voor vrouwen moeilijker maakt om een baan en een carrière te onderhouden, en dat het lastiger is werk en privéleven te combineren.

Dit voorstel voor een richtlijn is dan ook slechter dan de huidige richtlijn. De opt-out zal in de toekomst geen tijdelijke uitzondering zijn voor een specifieke situatie, maar een permanente, algemene regel, en ook nog eens gezegend in naam van de vrijheid en sociale vooruitgang.

De tweede grote discrepantie betreft de rechten van gezondheidszorgpersoneel. Het is een grof onrecht als de aanwezigheidsdiensten van degenen die zorgen voor de gezondheid en veiligheid van miljoenen werknemers niet meer worden meegerekend. Bij deze ongerijmdheid komt dan nog de uitholling van het recht op compenserende rusttijd na de diensten.

We hebben geprobeerd overeenstemming te bereiken met de Raad opdat we hier zouden komen met een compromisoplossing, maar dit is niet mogelijk gebleken. U, de leden van de Raad, bent niet bereid te onderhandelen en wilt uw gemeenschappelijk standpunt voortzetten zonder ook maar één letter te veranderen.

Ik hoop dat dit Parlement woensdag de plannen van de Raad een halt toeroept en zo aan heel Europa laat weten dat dit Parlement springlevend is en zich inzet voor een verdere Europese eenwording, zonder de sociale dimensie en de rechten van artsen, werknemers, vrouwen en alle Europese burgers in het algemeen te vergeten.

En ik hoop dat we vanaf nu, met hulp van de Commissie en haar diensten, de bemiddelingsprocedure in kunnen gaan en een compromis kunnen opstellen dat acceptabel is voor beide wetgevende lichamen. We willen ervoor zorgen dat flexizekerheid en de combinatie van werk en privéleven serieus worden genomen door de Raad.

Dit is een mooie kans. Laten we die benutten om de enorme kloof tussen ons en de Europese burgers te dichten.

(Applaus)

Valérie Létard, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Voorzitter, commissaris, mijnheer Cercas, dames en heren, we zijn hier vanavond bijeen voor een debat over een dossier dat ons al jaren bezighoudt en dat van groot belang is voor Europese werknemers: de wijziging van de arbeidstijdenrichtlijn.

De tekst die vandaag aan het Europees Parlement wordt voorgelegd is het resultaat van een compromis dat op 9 juni in de Raad bereikt is onder het Sloveens voorzitterschap. Dit is een compromis over zowel de arbeidstijdenrichtlijn als de richtlijn uitzendwerk. De Raad is tot dit compromis gekomen in de overtuiging dat dit een verbetering betekent voor de situatie van werknemers in Europa, en wel op twee vlakken.

Enerzijds wordt met de richtlijn uitzendwerk het beginsel van gelijke behandeling vanaf de eerste dag in heel Europa de regel. Dat betekent een vooruitgang voor de miljoenen mensen die in deze sector werken. Het Europees Parlement heeft deze richtlijn overigens op 22 oktober jongstleden definitief aangenomen en ik ben blij met dat besluit, omdat daarmee de situatie van uitzendkrachten wordt verbeterd in de zeventien lidstaten waar het beginsel van gelijke behandeling vanaf de eerste dag niet bestaat in de nationale wetgeving.

Anderzijds voeren we met de arbeidstijdenrichtlijn garanties in om een kader te vormen voor de 'opt-out' van 1993, waarvoor destijds geen restricties of tijdsduur waren vastgelegd. De tekst stelt de maximale arbeidsduur nu op 60 of 65 uur, afhankelijk van de omstandigheden, waar eerst een maximum van 78 uur per week gold.

De tekst maakt het ook onmogelijk dat er individuele afspraken over opt-out gemaakt worden tijdens de eerste vier weken nadat een werknemer in dienst is getreden. Tevens zal er meer controle plaatsvinden door de arbeidsinspectie. Ik wijs er ook nog op dat het gemeenschappelijk standpunt van de Raad een expliciete clausule bevat inzake herziening van de opt-out. Tot slot wil ik benadrukken dat het Sloveense compromis het mogelijk maakt de specifieke omstandigheden van aanwezigheidsdiensten in aanmerking te nemen, wat een aanzienlijke verbetering betekent in veel landen, met name in de gezondheidszorgsector.

Natuurlijk, de wijziging van de arbeidstijdenrichtlijn is een compromis en zoals dat gaat met compromissen hebben we enkele van onze oorspronkelijke doelstellingen moeten laten varen. Ik denk daarbij met name aan het schrappen van de opt-out, zoals Frankrijk en andere landen hadden voorgesteld. Dat was een minderheidsstandpunt en de verhoudingen lagen niet zo dat we dit erdoor konden krijgen bij de Raad.

Het is belangrijk dat u bij de stemming in tweede lezing voor ogen houdt wat onze doelstelling moet zijn: dat we tot een tekst komen die voor iedereen acceptabel is en indien mogelijk een bemiddelingsprocedure proberen te voorkomen. Natuurlijk bestaat er een groot verschil tussen het advies in eerste lezing van het Parlement en het gemeenschappelijk standpunt van de Raad, maar het Parlement moet ook in aanmerking nemen dat sommige lidstaten zeer dringend een oplossing nodig hebben voor het probleem van de aanwezigheidsdiensten, dat het Sloveense compromis een vooruitgang betekent voor werknemers en dat er in de Raad geen meerderheid is voor het schrappen van de opt-out, die sinds 1993 bestaat zonder restricties.

Ik zou met het oog op het debat dat u gaat voeren met name aandacht willen vragen voor twee punten.

De doelstelling van de Raad wordt, als het gaat om de definitie van aanwezigheidsdiensten, vaak verkeerd begrepen. Het is niet de bedoeling om de verworven rechten van werknemers aan te tasten, maar om het bestaande evenwicht in bepaalde lidstaten te handhaven. Het debat in het Europees Parlement kan een nuttige bijdrage leveren aan het verhelderen van de relevante aspecten van deze nieuwe definitie.

De Raad is er niet op uit de rechten van werknemers aan te tasten. Integendeel, de Raad wil het bestaande evenwicht in de lidstaten behouden, en de lidstaten de mogelijkheid geven de periodes van inactiviteit tijdens de aanwezigheidsdienst op een manier te berekenen die past bij de specifieke omstandigheden.

Wat de clausule inzake de herziening van de opt-out betreft, moeten we ons niet als winnaars of verliezers opstellen, aangezien de machtsverhoudingen zich niet daartoe lenen. Het Sloveense compromis voorziet in een herziening van de richtlijn, na een evaluatierapport, over zes jaar. Alles is dus nog open en daarom roep ik u op tot een wapenstilstand wat betreft de opt-out.

Het Europees Parlement draagt vanavond een grote verantwoordelijkheid. Het zal van uw stem afhangen of we in dit dossier, dat sinds 2004 speelt, tot een oplossing kunnen komen. Ik hoop dat er in het komende debat zal worden afgezien van een confrontatie en dat er oog zal zijn voor de sterke ambities van de Raad, die verwoord zijn in het gemeenschappelijk standpunt.

Ik ben ervan overtuigd dat u daarmee de weg kunt openen naar een evenwichtige oplossing, die op deze manier snel tot stand zal kunnen komen.

Vladimír Špidla, *lid van de Commissie*. – (CS) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren. Ik heb het volste begrip voor de door u geuite twijfels en vrees in verband met deze uitermate ingewikkelde en belangwekkende materie. Het draait hier allemaal om de vraag of het Parlement bij zijn in 2005 in eerste lezing goedgekeurde standpunt blijft – zoals ook opnieuw in het voorstel van de rapporteur staat – of dat het Parlement bereid is om in reactie op het gemeenschappelijke standpunt van de Raad van september vorig jaar zijn standpunt te herzien.

Ik zou graag kort even een aantal punten willen samenvatten die in mijn ogen de nodige relevantie bezitten voor onze discussie over de organisatie van de arbeidstijd. Allereerst beschouw ik de herziening van deze richtlijn als een belangrijke en urgente taak. De openbare dienstverlening in heel Europa roept om een verduidelijking van de juridische situatie met betrekking tot de aanwezigheidsdiensten. Dat was dan ook dé reden voor de herziening van de richtlijn. De nog altijd voortdurende onzekerheid ter zake is de afgelopen jaren in ernstige mate ten koste gegaan van de bedrijfsvoering van ziekenhuizen, allerhande urgentiediensten en verzorgingsinstellingen, alsook van de ondersteunende dienstverlening aan personen met gezondheidsproblemen. Er is ons allen gevraagd om in verband hiermee de nodige stappen te nemen. Verzoeken hiertoe kwamen van regionale en lokale overheidsorganen, allerlei organisaties, individuele werknemers, burgers, alsook van het Europees Parlement.

Ten tweede gaat het hier om een uitermate belangrijke kwestie waarover de Raad en het Parlement sterk van mening verschillen. Ik heb het over de toekomst van de uitzonderingsbepalingen, de zogeheten opt-outs. Het door het Parlement in eerste lezing ingenomen standpunt is ons gevoeglijk bekend. Ik zou er graag op willen wijzen dat de Commissie haar wetsvoorstel drie jaar geleden significant gewijzigd heeft en voorgesteld heeft deze opt-outs af te schaffen, dit als directe reactie op het standpunt van het Parlement in eerste lezing. Daarbij dient tevens te worden opgemerkt dat zij tijdens de vier jaar moeizame onderhandelingen met de Raad gepoogd heeft dit standpunt overeind te houden.

Er rest ons echter niets anders dan de realiteit onder ogen te zien. In 2003 maakten slechts zo'n vier lidstaten gebruik van deze uitzonderingsbepalingen en vandaag de dag zijn dat er al vijftien. Een nog groter aantal onderdelen lidstaten wil dat ook in de toekomst van deze opt-out gebruik kan worden gemaakt. De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan het Raadsbesluit zijn duidelijk. De opt-out vloeit voort uit de huidige richtlijn. Indien het Parlement en de Raad niet samen besluiten deze in te trekken, blijft deze regeling zonder enige verdere beperkingen gelden onder de huidige voorwaarden.

Daarom staat voor mij wat deze wijziging van de richtlijn betreft een degelijke arbeidsrechtelijke bescherming van de grote aantallen werknemers in Europa die van deze uitzonderingsbepalingen gebruikmaken op de allereerste plaats. En daarom acht ik het van belang dat we ons richten op de daadwerkelijke omstandigheden waaronder de werknemers die voor de uitzonderingsbepalingen kiezen, kunnen beschikken over vrije keuzemogelijkheden op dit vlak, verzekerd zijn van veiligheid en gezondheid op de werkvloer en zich kunnen beroepen op een absolute limiet op het gemiddeld aantal arbeidsuren. Dat is tevens waarvoor in het gemeenschappelijk standpunt gepleit wordt.

Ook bevat het gemeenschappelijk standpunt specifieke en goed geformuleerde bepalingen voor een toekomstige herziening van de opt-out. Een groot aantal van de lidstaten die de opt-out onlangs zijn gaan toepassen, heeft dit voornamelijk gedaan met het oog op de aanwezigheidsdiensten. Deze lidstaten zullen wellicht het gebruik van de opt-out kunnen/willen heroverwegen op het moment dat zij de gevolgen van alle wijzigingen die we op het gebied van de aanwezigheidsdiensten aan het aanbrengen zijn, kunnen overzien.

Tot slot zou ik willen benadrukken dat ik mij ten volste bewust ben van de verschillen tussen de standpunten van het Parlement en de Raad inzake de arbeidstijd. Het zal niet makkelijk zijn voor het Parlement en de Raad om tot overeenstemming te komen, iets waarvoor overigens niet veel tijd meer rest in het huidige mandaat. Het gaat naar mijn mening echter om een uitermate belangrijke taak.

Ik denk dat het voor de burgers van de Europese Unie moeilijk zal zijn te begrijpen waarom de Europese instellingen wel in staat zijn de handen ineen te slaan bij de bestrijding van de gevolgen van de financiële crisis, maar niet kunnen zorgen voor duidelijke en evenwichtige regelgeving met betrekking tot de arbeidstijd. We dienen ons bij dit alles rekenschap te geven van het feit dat het vier jaar geduurd heeft voordat de Raad heeft kunnen komen tot een gemeenschappelijk standpunt over dit onderwerp. Tevens zou ik willen wijzen op de samenhang met de oktober jongstleden in tweede lezing goedgekeurde richtlijn inzake uitzendwerk.

Het is tegen die achtergrond niet moeilijk om u voor te stellen hoe moeilijk de Raad wel niet tot overeenstemming zou kunnen komen indien er hier grote wijzigingen aan het gemeenschappelijk standpunt voorgesteld zouden worden. Er dient nu een zorgvuldig evenwicht te worden gevonden tussen afwegingen

van inhoudelijke aard enerzijds en afwegingen van tactische aard anderzijds, zodat we na het debat van vandaag dichtbij een basis voor overeenstemming over de arbeidstijd kunnen komen. De Commissie is bereid om bij de volgende stappen in het wetgevend proces op te treden als een "rechtvaardige bemiddelaar". Ik wens het Parlement veel succes toe met zijn debat en met de besluitvorming over deze uitermate belangrijke kwestie.

José Albino Silva Peneda, *namens de PPE-DE-Fractie.* – (PT) Volgens mij was het mogelijk een akkoord met de Raad over deze richtlijn te bespreken vóór de behandeling door het Parlement in tweede lezing. De realiteit is dat, ondanks zijn inspanningen, het Frans voorzitterschap geen mandaat heeft gekregen voor onderhandelingen met het Parlement. Ik wil duidelijk maken dat ik weliswaar aanvaard dat de standpunten die in de eerste lezing zijn ingenomen worden herzien, maar dat kan ik alleen voor mijn verantwoording nemen binnen het kader van een compromis, wat ook een dialoog tussen de twee instellingen inhoudt. Het blijft mijn streven een akkoord met de Raad te bereiken. Dat was niet mogelijk voor de eerste lezing, maar ik vertrouw erop dat er nu bij de bemiddeling een akkoord kan worden bereikt.

De belangrijkste politieke kwesties in deze richtlijn zijn de zogenaamde aanwezigheidsdienst en de opt-out-clausule. Wat betreft de aanwezigheidsdienst zie ik geen redenen waarom de arresten van het Hof van Justitie niet kunnen worden gerespecteerd. Er is nu een oplossing voor dit probleem en ik ben er zeker van dat die bij de bemiddeling zal worden goedgekeurd. Deze oplossing regelt de problemen van verschillende lidstaten en wordt aanvaard door de hele Europese medische stand, die hier vandaag zonder uitzondering is vertegenwoordigd bij de demonstratie van vierhonderd artsen voor het Parlement als delegatie van meer dan twee miljoen medici uit heel Europa. Wat betreft de opt-out ben ik van mening dat dit onderwerp niet te maken heeft met de flexibiliteit van de arbeidsmarkt. Die flexibiliteit wordt mijns inziens volledig in aanmerking genomen bij het berekenen van de arbeidstijd op jaarbasis. Waar het om draait is of we het wenselijk achten of niet dat Europese werknemers gemiddeld over een jaar gerekend meer dan 48 uur per week kunnen werken – dat wil zeggen van maandag tot zaterdag acht uur per dag – en of dat strookt met wat we hier allemaal constant beweren over bijvoorbeeld het combineren van werk en gezin.

Ik wil iedereen eraan herinneren dat de rechtsgrond voor deze richtlijn de veiligheid en gezondheid van werknemers is. Tot slot wil ik natuurlijk de vele collega's van de Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten) en Europese Democraten hartelijk danken voor alle steun die zij mij hebben gegeven bij de behandeling van dit thema.

Jan Andersson, *namens de PSE-Fractie.* – (SV) Ik zou eerst en vooral de heer Cercas willen bedanken voor zijn uitstekende werk. Hebben we echt een gemeenschappelijke richtlijn betreffende arbeidsduur nodig? Jazeker, omdat we een gemeenschappelijke arbeidsmarkt hebben en omdat we minimumregels moeten hebben wat betreft gezondheid en veiligheid. Het gaat hier om gezondheid en veiligheid.

We zijn het met name over twee kwesties niet eens met de Raad. De eerste kwestie betreft de periodes van inactiviteit tijdens de aanwezigheidsdienst. Daarover bestaat een punt van overeenkomst tussen ons. Het punt van overeenkomst is dat we beiden zeggen dat flexibele oplossingen kunnen worden gevonden als de sociale partners het op nationaal of lokaal niveau eens worden. Het verschil zit in het uitgangspunt voor die onderhandelingen; de Raad zegt dat dit geen arbeidstijd maar vrije tijd is. Wij zeggen echter dat het uitgangspunt is dat die tijd arbeidstijd is. Het is vanzelfsprekend arbeidstijd wanneer u uw woning verlaat en ter beschikking van de werkgever staat. Wij zijn echter niet tegen flexibele oplossingen.

Wat de individuele opt-out betreft, gaat het erom of deze permanent moet worden gemaakt of moet worden uitgefaseerd. Wij zijn van mening dat hij uitgefaseerd moet worden. Ten eerste is hij niet vrijwillig. Kijk naar de huidige situatie op de arbeidsmarkt, waar velen voor één en dezelfde baan solliciteren. Welke keuze hebben zij ten aanzien van een werkgever wanneer ze een baan zoeken?

Ten tweede vraag ik me af of we het in de huidige situatie niet als een uitdaging moeten zien dat sommigen 60 tot 65 uur moeten werken terwijl zovele anderen werkloos zijn? Dat is een uitdaging.

Ten derde – gelijkheid. Wie zijn de mensen die 60 tot 65 uur werken? Wel, het zijn mannen met vrouwen achter zich die het thuisfront bewaken. De kritiek van de vrouwenlobby op het voorstel van de Raad is sterk, en terecht. Het gaat om gezondheid en veiligheid. We hebben geprobeerd de onderhandelingen op gang te brengen. Het is de Raad die niet aan de onderhandelingstafel is verschenen. Wij zijn bereid om met de Raad te discussiëren en wij hebben geprobeerd en volhard, maar wij hebben onze standpunten en beginnen op basis daarvan aan de onderhandelingen.

Elizabeth Lynne, *namens de ALDE-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, het gemeenschappelijk standpunt van de Raad is natuurlijk niet ideaal, maar ik ben mij ervan bewust dat de lidstaten veel jaren hebben onderhandeld om feitelijk zover te komen. De meesten van ons hebben een aantal jaren hieraan gewerkt.

Ik ben altijd voorstander geweest van handhaving van de opt-out, maar ik wilde deze aanscherpen zodat die echt vrijwillig zou zijn. Ik ben blij dat de opt-out, nu opgenomen in het gemeenschappelijk standpunt, niet op hetzelfde moment als de overeenkomst kan worden getekend en dat op elk moment van de opt-out kan worden afgezien. Dit biedt veel meer transparantie voor de bescherming van de werknemersrechten dan het hanteren van een definitie van een zelfstandige, die zo vaag is dat deze op iedereen kan slaan zoals in veel lidstaten het geval is, of het gebruik van een veelvoud aan contracten waardoor een werkgever dezelfde werknemer op een, twee of zelfs drie overeenkomsten tewerk kan stellen, iets wat in sommige lidstaten het geval is. In geval van misbruik van de opt-out door de werkgever kan de werknemer hem voor de arbeidsrechter dagen. Mijn vrees is dat als we de opt-out kwijtraken, we meer mensen het grijze circuit in dwingen te gaan en dan zullen zij niet vallen onder de wetgeving inzake veiligheid en gezondheid, in bijzonder niet onder de richtlijn over gevaarlijke machines. Alle legale werknemers vallen onder deze richtlijnen, ongeacht of ze kiezen voor opt-in of opt-out bij de arbeidstijdenrichtlijn. In deze moeilijke economische tijden is het erg belangrijk dat werknemers overuren mogen maken als ze dat willen en dat werkgevers ook over speelruimte beschikken.

Ik heb meer problemen met betrekking tot de aanwezigheidsdienst die in het gemeenschappelijk standpunt niet als werktijd wordt beschouwd. Daarom heb ik in de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken mijn amendement ingediend waarin wordt gesteld dat aanwezigheidsdienst als werktijd moet worden beschouwd. Ik heb helaas niet de steun van de Sociaaldemocratische Fractie of de PPE-DE-Fractie voor mijn amendement gekregen. In het Cercas-verslag staat nu dat aanwezigheidsdienst moet worden beschouwd als werktijd, maar dat collectieve overeenkomsten of nationale wetgeving dit anders mogen regelen. Dit is volgens mij geen belangrijke wijziging ten opzichte van wat er al in het gemeenschappelijk standpunt van Raad staat. Het gaat slechts om een gering accentverschil. Ik heb mijn amendement niet opnieuw ingediend, omdat ik weet dat de Sociaaldemocratische Fractie en de PPE-DE-Fractie niet ervoor zouden stemmen. Ik vermoed echter dat we de kwestie aan bemiddeling moeten onderwerpen, maar ik vermoed ook dat de Raad niet van standpunt zal veranderen. Als er geen overeenstemming is, hoop ik dat de Raad de kwestie heroverweegt en dat de gezondheidssector apart wordt behandeld, iets waar ik allang om vraag. De revisie van deze richtlijn was volgens mij alleen echt noodzakelijk om een oplossing te zoeken voor het SIMAP-arrest en het Jaeger-arrest van het Europese Hof van Justitie. Alleen daarnaar hoeven we te kijken.

Elisabeth Schroedter, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, fungerend voorzitter van de Raad, door te lange arbeidstijden worden werknemers ziek, daalt het concentratievermogen en stijgt het aantal fouten. Mensen met te lange arbeidstijden zijn niet alleen een gevaar voor zichzelf maar ook voor personen in hun omgeving. Zou u bijvoorbeeld behandeld willen worden door een oververmoeide arts of hem of haar willen tegenkomen in het verkeer na een te lange aanwezigheidsdienst? Daarom zullen wij voor een arbeidstijdenrichtlijn stemmen die in tegenstelling tot de door de Raad vastgestelde richtlijn niet zo vol gaten zit als een Zwitserse kaas.

Een arbeidstijdenrichtlijn waarvan de maxima slechts richtsnoeren zijn omdat in iedere individuele arbeidsovereenkomst een *opt-out* afgesproken kan worden, schiet het doel van bescherming van de gezondheid op het werk voorbij. Het is onze taak als medewetgever ervoor te zorgen dat een arbeidstijdenrichtlijn minimumnormen bevat die recht doen aan de gezondheid. Om die reden stemt de Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie tegen andere *opt-outs*.

Wij vinden het wel juist dat de lidstaten drie jaar de tijd hebben om hun nationale wetgeving aan te passen. Wij zullen er echter niet voor stemmen dat de Britse *opt-out* een algemene uitzondering wordt in de Europese Unie. Wij zijn er eveneens tegen dat de Commissie de arbeidstijd tijdens een aanwezigheidsdienst nu beschouwt als periode van inactiviteit en aanmerkt als rusttijd.

Het is voor ons zeer belangrijk dat arbeidstijd over het algemeen wordt berekend op basis van individuen en niet van iedere individuele arbeidsovereenkomst. Dit amendement van de Groenen is essentieel en is in tegenspraak met hetgeen mevrouw Lynne hier als een illusie heeft omschreven.

Ik wijs tevens de bewering van de hand dat het Europees Parlement geen flexibel model heeft voorgesteld. Integendeel, de verlenging tot een referentieperiode van twaalf maanden laat veel ruimte voor flexibiliteit, echter niet ten koste van de wettelijke rusttijden, en dat vinden wij belangrijk.

Het is niet waar, commissaris, dat werknemers zelf kunnen beslissen. Zij weten zelf wel dat dit niet mogelijk is; waarom zou er anders voor morgen een demonstratie zijn aangekondigd van 30 000 personen en zouden er nu reeds enkele aan het demonstreren zijn? Daarom moeten wij ons standpunt uit de eerste lezing bekrachtigen. Alleen dan kan een arbeidstijdenrichtlijn ook bescherming van de gezondheid op het werk bewerkstelligen.

Roberta Angelilli, *namens de UEN-Fractie.* – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, op de allereerste plaats wil ik de rapporteur bedanken voor zijn werk en het Franse voorzitterschap voor zijn inzet. Ik wil het voorzitterschap evenwel laten weten dat het zich niet voldoende heeft ingespannen om tot een doeltreffende dialoog met het Parlement te komen.

Dit debat van vanavond is zeer delicaat en hetgeen we hier te berde brengen, evenals het beleid dat eruit voortvloeit, moet ingegeven zijn door een maximaal verantwoordelijkheidsgevoel. We moeten heel goed beseffen dat elk verwaterd compromis ten koste gaat van de werknemers. Aan een compromis tot elke prijs kan een prijskaartje hangen in de vorm van minder gezondheid, veiligheid en mogelijkheden om werk en gezin met elkaar te combineren.

Wij zijn ons er allemaal terdege van bewust dat de wereld van de arbeid is veranderd. Ook in deze weken en dagen ondergaat de wereld van de arbeid veranderingen door de schokgolf die de economische crisis teweeg heeft gebracht. Wij zijn er allemaal van overtuigd dat meer flexibiliteit nodig is. Daarbij is echter evenwichtigheid van belang en we dienen vooral te vermijden dat onder het mom van deze noodsituatie de werknemersrechten op oneigenlijke wijze onder druk worden gezet. De Raadsvoorstellen roepen bij ons enkele zeer grote vraagtekens op, waar alle sprekers die mij voor zijn gegaan het al over hebben gehad.

Ten eerste, de opt-out. Aan de ene kant bestaat het besef dat deze regeling zeer problematisch is. Daarom is er ook een herzieningsbepaling opgenomen, maar die is zo algemeen en zonder precieze datum dat er aan de andere kant een soort verholen chantage vanuit gaat. Als namelijk het gemeenschappelijk standpunt van de Raad schipbreuk lijdt, blijft het bij de bestaande richtlijn die een onbeperkte opt-out kent.

Op de tweede plaats hebben we het probleem in verband met de interpretatie van de aanwezigheidsdienst. Er is een tendens om die dienst in de praktijk gelijk te stellen met rusttijd. Net als alle collega's voor mij ben ik van mening dat hierover geen enkel misverstand mag bestaan, daar elk misverstand op dit vlak volledig onaanvaardbaar is.

Tot slot dan de bemiddeling. De bemiddeling moet zich niet beperken tot abstractheden of algemene en zogenaamde redelijke formuleringen, die vervolgens in de praktijk als truc worden gebruikt om af te wijken van cao-onderhandelingen en werknemers, en met name werkneemsters, die bang zijn hun baan kwijt te raken te dwingen opgelegde voorwaarden te aanvaarden.

Ik besef derhalve dat herziening van de richtlijn noodzakelijk en ook uiterst nuttig is. Dat mag echter niet ten koste van alles gaan en leiden tot het opvullen van wetsleemten met maatregelen die op zorgwekkende wijze dubbelzinnig zijn.

Dimitrios Papadimoulis, *namens de GUE/NGL-Fractie.* – (EL) Mijnheer de Voorzitter, de Confederale Fractie Europees Unitair Links/Noords Groen Links, die ik tot mijn eer hier mag vertegenwoordigen, is vierkant tegen het gemeenschappelijk standpunt van de Raad, waar helaas ook de Commissie steun aan geeft. Wij verwerpen dit omdat het een reactionair voorstel is dat de lobby van de werkgevers en de extreme neoliberalen van genoeg doet glunderen. Het is een voorstel dat de klok negentig jaren terugzet, naar 1919, toen de 48-urige werkweek werd ingevoerd. In het gemeenschappelijk standpunt van de Raad wordt de arbeiders- en volksonvriendelijke opt-out gehandhaafd, de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie wat betreft aanwezigheidsdienst aan de laars gelapt en een arbeidstijdregeling op jaarbasis gepromoot, waarbij zelfs korte metten wordt gemaakt met de voorwaarde inzake collectieve onderhandelingen. De Confederale Fractie Europees Unitair Links wil dat de opt-out en de arbeidstijdregeling op jaarbasis worden afgeschaft en aanwezigheidsdienst wordt beschouwd als gewerkte tijd.

Dames en heren van de Raad en de Commissie, als uw standpunt echt zo arbeidersvriendelijk was, dan zouden hier morgen niet de Europese vakbonden met vijftigduizend werknemers demonstreren, maar de werkgeversorganisaties. De waarheid is dat de werkgeversorganisaties u bijvallen en de werknemersorganisaties morgen buiten dit Parlement gaan demonstreren om "nee tegen de flexibele 65-urige werkweek" te roepen.

U hebt alsmaar de mond vol van het sociaal Europa, maar de opt-out is een gat dat Thatcher jaren geleden voor het Verenigd Koninkrijk bedong en dat tijdelijk had moeten zijn. Nu wilt u dit gat verbreden en permanent

maken. Daarmee zegt u “nee” tegen het sociaal Europa en “nee” tegen een gemeenschappelijk beleid ten behoeve van de werknemers.

Derek Roland Clark, *namens de IND/DEM-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de arbeidstijdenrichtlijn is een verspilling van tijd. Het speelde al voordat ik lid was van het Parlement. Kort daarna vroeg een minister van het Britse departement voor werk en pensioenen mijn steun voor het standpunt van de Britse regering over het vasthouden aan de opt-outs. Natuurlijk deed ik dat. Ik doe dat nog steeds en verkeer in goed gezelschap van veel andere landen.

Laat mij iets schetsen van de veelbewogen geschiedenis. Op 18 december 2007 zei de rapporteur dat een groep landen geen arbeidstijdenrichtlijn of een sociaal Europa wilde hebben. Zij wilden een vrije markt. Hij noemde dat de wet van de jungle. Hij zei dat ze psychiatrische gevallen moesten zijn.

Nou, bedankt! Dankzij de wereldhandel en het vrij zijn van EU-beperkingen in het binnenland is het Verenigd Koninkrijk sterk genoeg om de een na grootste contribuant van de EU te zijn met een jaarlijkse bijdrage van 15 miljard pond sterling. Ik veronderstel niet dat hij daarvan afkerig is!

Het Portugese voorzitterschap verklaarde in december 2007 geen stemming in de Raad te willen riskeren. Dus werd het aan het Sloveense voorzitterschap overgelaten dit te regelen. Dat wil zeggen, na samenwerking met het agentschap voor uitzendwerkers om het onderwerp vooruit te helpen. Slovenië stelde een werkweek van 65 uur voor en daarna een van 70 uur. Maar dat strandde op het standpunt van de Raad over beschikbaarheidsdienst. Daarna liet het Europees Hof van Justitie geen spaan heel van het beleid inzake het minimumloon.

Na afloop van het Finse voorzitterschap verklaarde de Finse minister van werkgelegenheid ten overstaan van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken dat ministers in Brussel grote woorden gebruikten over de arbeidstijdenrichtlijn, maar dat zij terug in hun eigen land andere taal spraken. Zo is het maar net!

Op 4 november jongstleden verklaarde de rapporteur dat deze richtlijn voorrang moet hebben, zelfs ten opzichte van de economische belangen. Welnu, hoe verhoog je bij veronachtzaming van economische belangen de belastingen die het gevolg zijn van de arbeidstijdenrichtlijn? Als ondernemingen extra werknemers aannemen om het gat op te vullen dat door korter werken wordt veroorzaakt, stijgen de arbeidskosten. Ze kunnen niet concurreren. Er verdwijnen banen. Daarom heeft Frankrijk zijn 35-urige werkweek afgeschaft.

Laten we dus Frankrijk volgen. Begraaf deze onwerkbaar richtlijn voor eens en altijd.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Ook ik zou de rapporteur graag willen bedanken voor de ingediende ontwerp-richtlijn over de organisatie van de arbeidstijd, die een bijlage vormt bij Richtlijn nr. 88 van 2003. Ik zou hem ook willen bedanken voor zijn presentatie vandaag en het feit dat hij werknemers in de gezondheidszorg niet over het hoofd heeft gezien, die misschien wel tot degenen behoren die er het meeste effect van zullen ondervinden.

Daar de Europese Commissie en de Europese Raad aanzienlijke aandacht aan het opstellen van dit document hebben besteed, ben ik van mening dat het daarom een uitgebreid debat aan onze kant verdient. Ik heb veel onderzoeken ontvangen van vakorganisaties die vrezen dat werkgevers te veel mogelijkheden zullen krijgen. Dit betreft grotendeels de vaststelling van de tijd die werknemers worden geacht beschikbaar of in aanwezigheidsdienst te zijn.

Dames en heren, ik zou u er graag aan willen herinneren dat aanwezigheidsdienst werknemers belet hun tijd naar eigen goeddunken te kunnen indelen. Dit geldt voor de werkzaamheden van een heleboel werknemers in de gezondheidszorg, die we misschien aan de goedheid van werkgevers en aan uitbuiting overleveren. Laten we eraan denken dat dit niet alleen een kwestie is van degradatie van het beroep van arts of verpleegkundige, maar dat het ook inhoudt dat er een waarde aan aanwezigheidsdienst zelf wordt toegekend, want beperkingen op dit gebied kunnen uiteindelijk leiden tot een bedreiging voor patiënten die hulp nodig hebben.

Hoewel we door middel van deze richtlijn werknemers hopen te helpen weer op krachten te komen en een beter gezinsleven te kunnen hebben, betwijfel ik bovendien of werkgevers wel dezelfde bedoelingen hebben. Alle Europese organisaties worstelen tegenwoordig met de recessie, de financiële crisis, het ontstaan van een hoge werkloosheid en de mogelijke gevolgen daarvan. Dit feit alleen al zou tot hogere eisen kunnen leiden en daarom ook tot de angst van werknemers dat hun werkgevers onder andere de mogelijkheid zouden kunnen uitbuiten tot afvloeiing over te gaan. Dit is ook een van de redenen dat veel mensen hier morgen zullen demonstreren.

Philip Bushill-Matthews (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil allereerst de Commissie feliciteren met de zorgvuldige behandeling van dit dossier. Ik feliciteer ook het fungerend voorzitterschap omdat, zoals bekend, deze kwestie tijdens de zeven voorgaande voorzitterschappen was geblokkeerd en er veel vaardigheid nodig was om zover te komen als we nu zijn. Het voorzitterschap heeft niet alleen laten zien dat het voortgang boekt, maar ook dat het dit debat verder heeft gebracht. De uitdaging voor ons allen als leden van het Parlement is nu om te zien of we ook bereid zijn die uitdaging te accepteren en voortgang te boeken via onze stemming op woensdag.

Laat ik de rapporteur zeggen dat ik het geheel eens ben met zijn inleidende opmerkingen. Maar voordat u al te opgewonden raakt, herinner ik u eraan dat u in deze inleidende opmerkingen verklaarde dat miljoenen werknemers zich zorgen maakten over de arbeidstijdenrichtlijn. Ik ben het met u eens: zij zijn bezorgd; zij maken zich zorgen om politici zoals u die zich voorbereiden om hun te vertellen wat goed voor hen is en hen te verhinderen hun eigen uren te kiezen zodat zij in vrijheid kunnen werken.

Ik ben de tel kwijt van het aantal mensen dat mij heeft geschreven – geen organisaties die proberen werknemers uit te buiten, maar gewone werknemers – met de vraag waarom we zelfs maar een discussie hierover voeren en de mededeling dat we hen niet moeten beletten hun arbeidsuren te kiezen.

Ik was bijzonder geschokt toen ik drie dag geleden een bericht las in de krant over een gezin: de man had zijn baan in de bouw verloren en de vrouw moest twee parttimebanen nemen om de woning voor haar gezin van drie kinderen en haar man te kunnen behouden. Ze moest twaalf uur per dag werken en dat zeven dagen per week. Ze wilde het niet, maar ze moest wel om het gezin bij elkaar te houden. Ik zeg tegen de rapporteur: zij kwam uit uw land, ze kwam uit Spanje. Dus, welke hulp biedt u haar? Welke hoop geeft u haar? Niets! U zou haar vertellen dat ze dit niet mag doen en dat ze een van haar banen moet opgeven, dat ze haar kinderen moet opgeven en ook haar huis.

Ik ben niet gekozen om dit soort regelgeving op te stellen. Ik ben gekozen om te zorgen voor de mensen die ik ten dienste sta. Dat zal ik nooit vergeten. Ik moet volgend jaar aftreden, maar tot dat moment zal ik mij blijven inzetten voor mensen die mij hebben gekozen. Ik zal hen helpen en hen niet in de weg staan.

Zoals de commissaris heeft verklaard, biedt het ingediende voorstel de werknemers een grotere bescherming op het punt van veiligheid en gezondheid. Als we het steunen, is dat hetgeen we zullen krijgen. Als we het niet steunen, krijgen de werknemers dit niet. Ze zullen weten wie ze daarvoor verantwoordelijk kunnen houden.

Karin Jöns (PSE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, fungerend voorzitter van de Raad, commissaris, dames en heren, ik wil nogmaals een beroep doen op die leden van de Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten) en Europese Democraten die nog weifelen om met name woensdag en bloc het advies van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken te volgen en vast te houden aan het standpunt uit de eerste lezing. Het is per slot van rekening niet geloofwaardig enerzijds op te komen voor de bescherming van de gezondheid van werknemers en anderzijds te pleiten voor handhaving van de *opt-out*.

De Internationale Arbeidsorganisatie heeft toch niet zonder reden reeds in 1919 de 48-urige werkweek aanbevolen. Werknemers worden tegenwoordig weliswaar op een andere wijze belast, maar niet minder ernstig. In mijn ogen is het puur cynisme – en hierbij denk ik aan de Raad – de handhaving van de *opt-out* te verkopen als een sociale verworvenheid, enkel en alleen omdat tevens een maximum voor de gemiddelde wekelijkse arbeidstijd wordt ingevoerd van 60 uur. Het feit dat de toestemming van de sociale partners pas vereist is indien het gaat om nog langere arbeidstijden, betekent toch de facto dat wij bereid zouden zijn arbeidstijden van 60 uur per week als normaal te accepteren – en dit is volstrekt onaanvaardbaar! Indien wij de Raad zouden volgen, zouden wij geen rekening houden met de gezondheid van onze werknemers en zouden wij het gebod van het combineren van werk en gezin vaarwelzeggen. Dat zou neerkomen op verraad aan het sociale Europa! Daarom zou ik u dringend willen vragen, dames en heren, nog eens goed hierover na te denken.

Wat de aanwezigheidsdienst betreft, wil ik tegen de Raad zeggen dat deze in principe erkend moet worden als arbeidstijd. Daaraan valt niet te ontkomen. Indien wij de beoordeling van de periode van inactiviteit overlaten aan de sociale partners, scheppen wij voldoende flexibiliteit voor artsen, brandweerlieden en bewakers.

Bernard Lehideux (ALDE). – (FR) Voorzitter, fungerend voorzitter van de Raad, commissaris, ik sta volledig achter de rapporteur, die het standpunt verdedigt dat wij in eerste lezing ook hadden en dat door de regeringen van de lidstaten is verworpen.

Het werd hoog tijd dat we onze wetgeving inzake de aanwezigheidsdiensten in overeenstemming brengen met de jurisprudentie van het Hof van Justitie, dat moge duidelijk zijn. Het verslag-Cercas draagt evenwichtige oplossingen aan, die in het belang zijn van werknemers. De aanwezigheidsdienst wordt volledig als arbeidstijd beschouwd. De compenserende rusttijd volgt onmiddellijk op de dienstperiode. Dat is een kwestie van gezond verstand, om fatsoenlijke arbeidsomstandigheden te garanderen, met name voor de medische beroepen.

Maar de wijziging van de arbeidstijdenrichtlijn biedt ons ook de gelegenheid onze Europese sociale wetgeving verder te ontwikkelen, door het afschaffen van de mogelijkheid van een individuele opt-out. Het verslag-Cercas grijpt deze kans aan en stelt de geleidelijke afschaffing voor van alle mogelijkheden om af te wijken van de maximale wettelijke arbeidstijd. We moeten de realiteit onder ogen zien. Het is belachelijk te zeggen dat een werknemer zich in een gelijkwaardige positie bevindt ten opzichte van zijn werkgever en ook kan weigeren wat hem wordt voorgesteld.

Dames en heren, we moeten de regeringen van de lidstaten duidelijk maken dat de tekst die zij ons voorleggen voor ons onacceptabel is. En te midden van alle lofuitingen die morgen ongetwijfeld de Franse regering ten deel zullen vallen, denk ik dat we vooral moeten denken aan de werknemers van wie gevraagd wordt om steeds langer te werken, zonder dat ze daarbij echt een keuze hebben, zoals bijvoorbeeld al die mensen in Frankrijk van wie gevraagd gaat worden om op zondag te werken. Overigens was het om die mogelijkheid te openen dat de Franse regering haar standpunt in de Raad inzake de individuele opt-out gewijzigd heeft.

Dames en heren, laten we luisteren naar de werknemers en proberen gehoor te geven aan hun oproep, als we tenminste niet willen dat het Franse, Nederlandse en Ierse 'nee' gevolgd wordt door vele andere, omdat mensen hun twijfels zullen hebben bij een Europese Unie die zich niets lijkt aan te trekken van hun dagelijkse problemen.

Jean Lambert (Verts/ALE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil terug naar de essentie van deze richtlijn die betrekking heeft op veiligheid en gezondheid. Omdat deze richtlijn gebaseerd is op veiligheid en gezondheid, verwachten we geen opt-outs op het gebied van veiligheid en gezondheid. Evenmin verwachten we concurrentie voor wat betreft arbeidsnormen binnen de Europese Unie. De veronderstelling was dat het hier ging over gemeenschappelijke normen, omdat veel werknemers met dezelfde problemen worden geconfronteerd.

Laten we kijken naar enkele gezondheidskwesties waarmee veel lidstaten op het moment te kampen hebben: hart- en vaatziekten, diabetes en stress. Stress is de op een na grootste oorzaak van werkverzuim in het Verenigd Koninkrijk: 13 miljoen werkdagen gaan verloren door stress, depressie en ongerustheid. De kosten bedragen 13 miljard pond sterling per jaar, als we kijken naar de economische belangen, en sommigen van ons, mijnheer Clark, kijken graag naar de economie als geheel. Al deze problemen en zelfs kwesties als obesitas en excessief drankgebruik houden verband met een cultuur van lange werktijden. Het is niet de enige, maar zeker een significante factor.

We spreken niet slechts over incidenteel lange werktijden. Er is volop flexibiliteit binnen de huidige richtlijn en in de voorgestelde wijzigingen die het ondernemingen mogelijk maken plotselinge haastklussen aan te pakken mits zij voor hun werknemers de tijd compenseren. Het probleem zit bij de voortdurend lange werktijden. Het risico op een bedrijfsongeval wordt groter als je twaalf uur of langer werkt; vermoeide werknemers zijn gevaarlijke werknemers. Verkeersveiligheidexperts zijn van mening dat uitgeputte chauffeurs meer ongevallen veroorzaken dan dronken chauffeurs. Als u mensen vraagt lange werktijden te maken, beseft u dan dat dit een probleem is, dat de productiviteit daalt en dat de creativiteit afneemt. Dat is niet goed voor een kenniseconomie. Aan de balans tussen werk en vrije tijd wordt niet veel kwaliteit toegevoegd als mensen te vermoeid zijn om hun kinderen thuis voor te lezen. Bovendien krijgt de meerderheid, 66 procent, van de werknemers in het Verenigd Koninkrijk die overuren maken daar niet voor betaald. Dat maakt deel uit van de cultuur van lange werkdagen waarbij je je betrokkenheid met het werk uitdrukt door aanwezig te zijn, niet per se door productief te zijn.

Tegen degenen die betogen dat de opt-out de bureaucratie vermindert, zeg ik dat in ieder geval het vastleggen van gewerkte uren in stand blijft. Als u kijkt naar de nieuwe voorstellen, is er zeker geen sprake van een vermindering van bureaucratische lasten in het voorstel van de Raad.

Roberto Musacchio (GUE/NGL). – (IT) Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, morgen wordt hier in Straatsburg een grote demonstratie van de vakbonden gehouden tegen de ware coup die de Raad heeft gepleegd ten aanzien van de arbeidstijdenrichtlijn.

Een werkweek van 65 uur of meer is volledig absurd en onaanvaardbaar, evenals het schenden van collectieve regelingen en akkoorden met vakbonden. We ondervangen daarmee absoluut niet het systeem van opt-outs en afwijkende individuele overeenkomsten; afwijkende individuele overeenkomsten worden zelfs gegeneraliseerd. De arbeidstijd wordt op jaarbasis berekend, wat tot extreme flexibiliteit leidt en waardoor de rusttijden onzeker worden en afhankelijk worden gemaakt van de willekeur van bedrijfsovereenkomsten. Voorts is het onaanvaardbaar waarnemingsdiensten niet ten volle te erkennen, slechts ten dele als werk te beschouwen en gedeeltelijk te vergoeden.

Het buitensporig uitbuiten van arbeid, terwijl er zo veel werklozen zijn, is symbolisch voor het gebrek aan waardering voor arbeid. Die gebrekkige waardering is volledig verweven met de crisis die we doormaken. Het zou een goede zaak zijn indien het Parlement naar de demonstratie van morgen luisterde en reageerde op deze coup van de Raad, niet in het minst om op die manier opnieuw zijn eigen soevereiniteit te bekrachtigen.

Andreas Mölzer (NI). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, ze zeggen dat een crisis mensen dichter bij elkaar brengt. Burgers in geheel Europa bekruipt echter sinds lange tijd het gevoel dat de EU en het bedrijfsleven één front aan het vormen zijn tegen de mensen. De arbeidstijden zijn verheven tot mededingingsfactor, de arbeidstijden en de duur van het werkzame leven zijn verlengd, de lonen zijn gedaald en de kosten van levensonderhoud zijn gestegen, terwijl de winsten zijn geëxplodeerd en de salarissen van managers astronomische hoogten hebben bereikt.

Terwijl het Parlement spreekt over verlenging van de arbeidstijden, waardoor hard bevochten sociale rechten worden beknut, kondigen ondernemingen tijdelijke werktijdverkorting aan voor duizenden werknemers en waart het spook van massaontslagen rond. Paradepaardjes van vroeger, zoals de veel geprezen tijdspaarregeling, die binnen enkele weken wordt opgesoupeerd, geven de grenzen aan van flexibele werktijden. Wij werken opnieuw in twee tegenovergestelde richtingen. Enerzijds propageren wij dat werk en gezin beter met elkaar gecombineerd moeten kunnen worden om de sinds jaren dalende geboortecijfers te verhogen, anderzijds laten wij zondagen en feestdagen steeds meer verworden tot normale werkdagen. Dit gaat onvermijdelijk ten koste van tradities en het gezinsleven. In de huidige crisis moet de gewone burger zelfs met zijn zuur verdiende spaarcentjes opdraaien voor de fouten van de financiële wereld en de banken uit de brand helpen. Zijn pensioen staat op de tocht, en binnenkort moet hij misschien zelfs het veld ruimen, terwijl de managers blijven.

Een van de criteria waarop de Europese burgers de EU zullen beoordelen, is de mate waarin zij kan zorgen voor sociale zekerheid. De EU moet derhalve beslissen of zij prioriteit geeft aan economische belangen of aan mensen.

In dit verband moeten wij misschien tevens nadenken over de vraag of de toetreding van Turkije tegengehouden moet worden voordat deze leidt tot de financiële ineenstorting van de Europese Unie. Indien de EU echter de koers blijft varen van een avontuurlijk neoliberalisme en een grenzenloze uitbreidingsdrang, moet zij zich niet verbazen over dalende geboortecijfers of sociale onrust. Dan zal het draagvlak voor de EU als veilige haven, dat recentelijk opeens is gegroeid, als sneeuw voor de zon verdwijnen en zullen wij in nog grotere economische moeilijkheden zitten dan thans het geval is.

Thomas Mann (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, tweemaal heb ik nachtdiensten gedraaid in een ziekenhuis: van 's avonds 21.00 tot 's ochtends 5.00 uur. Wie het werk van verpleegkundigen, arts-assistenten en ambulancechauffeurs van dichtbij heeft meegemaakt, begrijpt dat de indeling van de aanwezigheidsdienst in perioden van activiteit en inactiviteit helemaal niet strookt met de realiteit. Het gaat in beide gevallen om arbeidstijd die navenant betaald moet worden. Het Europese Hof van Justitie heeft ook hier gelijk.

Ik denk dat de Raad ten onrechte perioden van inactiviteit beschouwt als rusttijden. Hierdoor zouden marathondiensten van maximaal 72 uur ontstaan. Dit kunnen wij noch van de werknemers noch van de patiënten vergen. Er mag niet worden getornd aan de gezondheid en de veiligheid op het werk. Desondanks is de ene aanwezigheidsdienst de andere niet. Ik noem als voorbeeld de bedrijfsbrandweerkorpsen waarmee ik tijdens mijn werkzaamheden als een van de tien REACH-rapporteurs kennis heb mogen maken. Kort geleden heb ik leden van dergelijke bedrijfsbrandweerkorpsen uitgenodigd om naar het Europees Parlement in Brussel te komen.

Zij kwamen uit de chemische en de staalindustrie en van luchthavens. Uit het feit dat zij gelukkig slechts zelden hoeven uit te rukken, bleek dat in hun geval moet worden afgeweken van de maximale werkweek. Werkgevers en werknemers waren het overigens hierover eens.

Al met al geldt echter dat afspraken een zaak zijn van de sociale partners. De vrijheid van collectieve onderhandelingen en de dialoog tussen de sociale partners zijn essentiële elementen van het sociale Europa. Indien er geen sprake is van collectieve onderhandelingen, moet de overheid regels vaststellen. Per slot van rekening zijn de ministers het eens over een werkweek van maximaal 48 uur in de EU.

Ik stem derhalve in principe in met het verslag-Cercas, dring echter ook aan op flexibiliteit in de vorm van uitzonderingen voor bepaalde beroepsgroepen. In een eventuele bemiddelingsprocedure moeten wij eindelijk rustig – en niet overhaast – onderhandelen. Een sociaal Europa kan zich geen overhaaste reacties of loze woorden permitteren.

Yannick Vaugrenard (PSE). - (FR) Voorzitter, beste collega's, ik wil allereerst mijn waardering uitspreken voor het uitstekende werk dat geleverd is door mijn vriend, de heer Cercas, de rapporteur van dit verslag dat nu ter tweede lezing voorligt, dankzij het verrassende compromis dat afgelopen juni in de Raad bereikt werd.

België, Cyprus, Hongarije en Spanje hebben het afgewezen, en terecht, omdat het gericht was op meer flexibiliteit, ten koste van de veiligheid van werknemers, wat onacceptabel is. Vindt u echt dat werkgevers, in deze tijd van grote werkloosheid en een groeiende ontslaggolf in heel Europa, een werknemer een werkweek van 65 uur of meer moet kunnen opleggen?

Enige samenhangen zou de Europese Unie niet misstaan. We ondersteunen momenteel hele sectoren financieel om ontslagen te voorkomen en daar hebben we goede redenen voor. Maar laten we ook proberen de werknemers te beschermen, terwijl ze nog bij een bedrijf of een organisatie werken. Als het Parlement dit compromis van de Raad overneemt geeft dat, in deze tijd waarin burgers grote twijfels hebben ten aanzien van Europa, een heel slecht signaal af.

In deze richtlijn moet een maximale wekelijkse arbeidstijd worden vastgelegd, in het belang van de gezondheid en de veiligheid. Deze richtlijn mag geen schade aanrichten op het sociale en menselijke vlak. Dat is waar onze rapporteur voor pleit, samen met het Europees Verbond van Vakverenigingen, en ik sta daar volledig achter.

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de lidstaten en instellingen van de Europese Unie zijn al jarenlang bezig met discussies over en het zoeken naar een gemeenschappelijk standpunt over de arbeidstijdenrichtlijn. Daarbij zijn weliswaar resultaten geboekt, maar toch zijn er nog lacunes. Onze stemmen zullen aantonen hoe dicht wij in het Parlement uiteindelijk bij het bereiken van gemeenschappelijke standpunten zijn gekomen.

Als de mogelijkheid tot overwerken behouden blijft, kan ik de richtlijn steunen. In Estland is overwerk niet erg gebruikelijk, maar ik zou graag willen dat mensen, werknemers, zelf kunnen beslissen of ze wel of niet willen overwerken, hetzij om een groter inkomen te verdienen, hun carrièremogelijkheden te ontwikkelen of om andere persoonlijke redenen.

Indien overwerk in de richtlijn verboden wordt, zou dat er in principe op neerkomen dat werknemers nog steeds zouden moeten overwerken, maar dan illegaal, met andere woorden zonder extra loon of wettelijke bescherming. Dat wil geen van ons.

Ten tweede is het voor een klein land als Estland belangrijk dat de rusttijden ter compensatie van overwerk binnen een redelijke tijd nadat de overuren zijn gemaakt worden gegeven. Het vereiste dat de compenserende rusttijden direct moeten worden gegeven kan problemen veroorzaken bij de organisatie van de werkzaamheden, met name in sectoren waar een tekort aan arbeidskrachten is.

Ten derde is aanwezigheidsdienst ook arbeidstijd. Ik zou graag mijn dank willen uitspreken aan Frankrijk, die het voorzitterschap van de EU heeft, voor zijn aanpak van de richtlijn en bijdrage aan de vorming van een gemeenschappelijk standpunt.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). - (PT) De centrale doelstelling van dit Raadsvoorstel is kleinering van arbeid, sterkere uitbuiting en meer inkomen voor werkgevers, hogere winsten voor economische en financiële groepen door middel van een gemiddelde werkweek van 60 of 65 uur en lagere lonen door invoering van de periodes van inactiviteit.

Het is een van de meest zichtbare aspecten van de kapitalistische uitbuiting en zet alle mooie beleidsvoornemens over het combineren van werk en gezin op losse schroeven. Het voorstel zet bijna een stap van honderd jaar terug wat betreft de rechten van werknemers – mensen en geen machines – die met harde strijd veroverd zijn. Daarom bepleiten wij het verwerpen van dit schandalige standpunt van de Europese

Raad en roepen wij de leden op om bij de stemming te luisteren naar de protesten van de werknemers om ernstigere sociale spanningen, verdere stappen achteruit en terugkeer naar een vorm van slavernij in de 21ste eeuw te voorkomen.

Nu we in een periode van crisis en werkloosheid zitten, dient de arbeidstijd, zonder loon in te leveren, geleidelijk aan verminderd te worden om meer banen met rechten te scheppen. De waardigheid van degenen die werken dient gerespecteerd te worden.

Jim Allister (NI). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik ben beslist tegen de opheffing van het recht van het Verenigd Koninkrijk om te kiezen voor een opt-out met betrekking tot de arbeidstijdenrichtlijn. Ik wil dit Europees Parlement het recht ontzeggen om te proberen mijn land van dat recht te beroven. Naar mijn mening is het toezicht op arbeidsuren een exclusieve kwestie voor nationaal toezicht, niet voor dictaat vanuit Brussel.

Als Britse werknemers door hun eigen gekozen regering meer dan 48 uur per week mogen werken, wat maakt dat dan uit voor werknemers uit landen waarvan de regeringen strengere voorschriften hanteren? Eerlijk gezegd zijn dat uw zaken helemaal niet. Echter, vooral in een tijd van enorme druk die veroorzaakt wordt door de economische teruggang, is dit voor Britse ondernemingen een vitale kwestie, aangezien maximale flexibiliteit en minder in plaats van meer regelgeving de sleutel voor economisch herstel vormen. Maximalisatie van de Europese productie, de verkoop van onze handelswaar in binnen- en buitenland en de bevordering van de groei van ondernemingen moeten een zorg van ons allen zijn.

Toch zijn er ideologen die hun dierbare sociale agenda aan iedereen willen opdringen, zelfs daar waar dat ongewenst is. Het wordt werkelijk tijd dat dit Huis zijn prioriteiten stelt. Het afwijzen van deze poging om de Britse opt-out te verijdelen, zou een goede start kunnen zijn.

Csaba Óry (PPE-DE). – (HU) De laatste tijd hebben we gemerkt dat dit onderwerp bijzondere aandacht geniet in de publieke opinie, en dan met name de elementen waarover ook wij debatteren, namelijk de opt-out en de aanwezigheidsdienst. In verband met de opt-out horen we twee argumenten uitentreuren: het eerste is het flexibiliteitsaspect, het tweede de vrije keuze. We doen alsof werkgevers en werknemers volledig gelijke partners zijn – wat niet zo is – en het is juist een van de duidelijk bepaalde taken en functies van het arbeidsrecht om deze ongelijkheid te corrigeren. Zoals socialistische politici al zeiden: zowel bedelaars als miljardairs hebben het recht om onder een brug te slapen – in die zin kunnen we natuurlijk inderdaad spreken over contractvrijheid. Maar in werkelijkheid hebben we het over een ongelijke situatie waarmee de flexibiliteit niet wordt bevorderd, maar deze ongelijkheid juist voortduurt.

De flexibiliteit is echter wel zeer gediend bij de oplossing die het Parlement in eerste lezing heeft geformuleerd. Iemand kan gedurende 26 weken maar liefst 72 uur per week werken en zich aldus aanpassen aan de behoeften van de markt, aan veel opdrachten en veel werk. Natuurlijk moet zo iemand ook een keer uitrusten en ik denk dat dit ook het doel moet zijn van een nog op te stellen richtlijn omtrent arbeid en bescherming van de gezondheid.

Wat betreft de aanwezigheidsdienst: als een boekhandel of een kledingwinkel op een ochtend geen enkele klant heeft, werkt de verkoper dan in een periode van inactiviteit en zou dit dan anders moeten worden verrekend? Het juiste standpunt is dat als mensen niet zelf kunnen beschikken over hun vrije tijd en op hun werk moeten verschijnen, dit als arbeidstijd moet worden beschouwd. Het is een heel ander verhaal dat de betreffende organisaties van werkgevers en werknemers via onderhandelingen overeenstemming kunnen bereiken over de beloning van het werk – in elk land en in elke nationale bevoegdheid kunnen aanpassingen aan de daar geldende realiteit worden gedaan, maar arbeidstijd is arbeidstijd en dient dus ook als zodanig te worden beschouwd. Ik ben het dan ook eens met het Hof en steun het compromis van de Raad niet, aangezien ik me daar niet in kan vinden.

Maria Matsouka (PSE). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, ik wil allereerst de heer Cercas van harte gelukwensen. Hij heeft ons een waardig verslag voorgelegd, in vergelijking met het onaanvaardbaar gemeenschappelijk standpunt van de Raad. Zowel het oorspronkelijk voorstel van de Commissie als het gemeenschappelijk standpunt van de Raad vormt een ernstige bedreiging voor de gezondheid en de veiligheid van de werknemers maar vooral voor het evenwicht tussen beroeps- en gezinsleven, dat juist ons doel is. Maar wat eigenlijk nog erger is, is dat men met de specifieke voorstellen middeleeuwse arbeidsvoorwaarden wil opleggen die stroken met de normen en dictaten van het economisch liberalisme. Het is juist deze neoliberale strategie die ongelijke en eenzijdige ontwikkeling, uitbuiting van werknemers en recycling van werklozen en uiteindelijk versplintering van de vakbondbeweging in de hand werkt en bevordert. Geachte collega's, het is overduidelijk dat de huidige economische impasses en de sociale onrust te wijten zijn aan de structurele crisis van het

neoliberaale model, en daarom is het noodzakelijk dat niet alleen het gemeenschappelijk standpunt van de Raad wordt ingetrokken maar ook een nieuw voorstel wordt gedaan waarmee solidariteit, politieke gelijkheid en sociale rechtvaardigheid kunnen worden bevorderd.

Marian Harkin (ALDE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, vanavond debatteren we over een zeer belangrijk stuk regelgeving. Onze bespreking en onze stem in dit Parlement zullen een zeer duidelijke boodschap aan de werknemers en de gezinnen in de hele EU zenden.

In Ierland stellen we ons altijd de volgende vraag als we debatteren over sociaal beleid: bevinden we ons dichterbij Boston of bij Berlijn? Welnu, in de context van het debat van vanavond moeten we dichterbij Berlijn staan, dat wil zeggen als Berlijn of Parijs een echte vooruitgang voor de veiligheid en gezondheid van werknemers kan bieden. Ik heb geluisterd naar mevrouw Létard en zij vroeg ons onze verantwoordelijkheid te nemen, en ik meen dat mijnheer Cercas dat zojuist heeft gedaan.

De Raad heeft vorige week in het debat over het Verdrag van Lissabon veel belang gehecht aan de versterking van de rechten van de werknemers. De Raad en het Parlement hebben nu de kans om precies dat te doen. Bovendien spreken we in het Parlement vaak over het evenwicht tussen werk en privéleven en iedereen knikt dan instemmend. Nu hebben we opnieuw een kans om te zorgen voor evenwicht tussen werk en privéleven voor de burgers van Europa.

En bedenk wel, zoals de heer Silva Penada al beklemtoonde, dat 48 uur per week acht uur per dag is en dat zes dagen per week. De heer Bushill-Matthews sprak over een vrouw die twaalf uur per dag werkt en dat zeven dagen per week, alsof dit acceptabel zou zijn. Dit is totaal onacceptabel en we moeten ons niet medeplichtig maken aan dit soort uitbuiting.

Nogmaals, het debat van vanavond en onze stem over dit verslag zullen een duidelijk signaal zenden aan de burgers van Europa. We moeten een duidelijke boodschap zenden om te laten zien dat sociaal Europa springlevend is.

Georgios Toussas (GUE/NGL). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, het gemeenschappelijk standpunt van Raad betreffende de organisatie van de arbeidstijd is een arbeidersvijandelijk gedrocht dat terecht een storm van protest heeft teweeggebracht onder de werknemers in de lidstaten. Het verslag-Cercas laat de romp van de reactionaire voorstellen in het gemeenschappelijk standpunt van de Raad intact. Het stemt in met de opsplitsing van de arbeidstijd in periodes van activiteit en inactiviteit, want daarin wordt het concept van onbetaalde, inactieve arbeidstijd aanvaard. Supermarktpersoneel, zorgpersoneel, artsen en diensten werken onder erbarmelijke omstandigheden. Zij worden gedwongen om twaalf tot veertien uur per dag op het werk te blijven. De periode voor de berekening van de gemiddelde arbeidstijd wordt verhoogd van vier tot twaalf maanden, de opt-out wordt gehandhaafd, er wordt een aanval gepleegd op de vaste dagelijkse arbeidstijd, op de betaling van overuren, op wachtdienst en meer in het algemeen op de collectieve arbeidsovereenkomsten, en de werkgevers krijgen een steuntje in de rug bij de algemene toepassing van flexibele werkgelegenheidsvormen, met alle ernstige en pijnlijke gevolgen van dien voor de socialezekerheidsstelsels. In een tijd waarin er mogelijkheden zijn om de arbeidsproductiviteit te verhogen en dus minder lang te werken en meer vrije tijd te hebben, is een dergelijk voorstel onaanvaardbaar. Daarom zijn wij radicaal tegen zowel het voorstel van de Raad als het voorstel van de heer Cercas.

Juan Andrés Naranjo Escobar (PPE-DE). – (ES) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, ik wil graag beginnen met een woordelijk citaat uit uw vernieuwde sociale agenda. Er staat: “De Commissie roept alle lidstaten ook op om het voorbeeld te geven door de ILO-verdragen [...] te ratificeren en ten uitvoer te leggen.”

Maar vandaag debatteren we over een richtlijn waarmee tegen deze criteria zal worden ingegaan, waarmee lidstaten toestemming krijgen werkweken in te stellen van wel 60 of 65 uur (gemiddeld over drie maanden).

Is dat consistent, mijnheer de commissaris? Kunnen we wetten uitvaardigen die tegen onze eigen aanbevelingen ingaan? Het doel van de richtlijn is minimale regels vast te leggen voor bescherming van de gezondheid en veiligheid van werknemers aan de hand van twee instrumenten: de rusttijden en de maximale werkweek.

De richtlijn bevat voor beide onderdelen wel uitzonderingen, maar we hebben het hier niet over uitzonderingen, mijnheer de commissaris, zoals u zelf al zei. Nee, we hebben het heel simpel over een aantasting van een van de meest essentiële onderdelen van de richtlijn.

Dit wordt niet gerechtvaardigd door het argument van flexibiliteit. Een toename van de duur van de werkweek mag niet worden verward met de flexibiliteit waar bedrijven en werknemers behoefte aan hebben. In de

richtlijn zullen uitgebreide voorzieningen worden opgenomen voor seizoenschommelingen, productiepieken en de behoeften van een aantal specifieke activiteiten.

Wat wel goed is voor iedereen, mijnheer de commissaris, is de doelstelling van flexizekerheid, dat wil zeggen, het bereiken van een balans tussen privéleven, gezinsleven en werk. Hiervoor is het nodig te werken aan een cultuur van samenwerking en transparantie, en collectieve autonomie een rol te laten spelen in de organisatie van arbeidstijden.

Mijnheer de Voorzitter, het was geen goede dag voor de sociale dialoog toen de Raad in september zijn gemeenschappelijk standpunt aannam. Ik ben ervan overtuigd dat we vandaag een overeenkomst zouden hebben als voor het regelen en organiseren van de arbeidstijden was uitgegaan van de collectieve autonomie.

Ik vertrouw erop dat de dag van de stemming, als we allemaal onze verantwoordelijkheid moeten nemen, een goede dag wordt voor ons allen.

Hervorming is goed, maar het is ook goed om te behouden wat ons het meest bindt en het minst verdeelt, wat Europa versterkt en wat ervoor zorgt dat Europa op sociaal gebied krachtiger uit deze uitdaging komt die voor ons ligt. We moeten de economische én de sociale vooruitgang voortzetten, omdat ze apart van elkaar niet kunnen voortbestaan.

Pier Antonio Panzeri (PSE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, hoewel ik waardering heb voor het werk van de heer Cercas, moet ik u meteen zeggen dat de noodzaak om deze arbeidstijdenrichtlijn te wijzigen absoluut niet duidelijk was. Daarom vind ik het wenselijk dat dit debat het resultaat van de stemming in de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken bevestigt.

Vandaag staan de artsen hier voor het Parlement en morgen zullen in Straatsburg delegaties van werknemers uit heel Europa aanwezig zijn die daartoe door het Europees Verbond van Vakverenigingen zijn opgeroepen. Zij zullen hier komen demonstreren om uiting te geven aan hun verzet tegen het compromis dat de Raad heeft bereikt. Ik vraag me trouwens af hoe het anders had kunnen zijn.

Wij stellen ons twee duidelijk doelen. Ten eerste willen we in de Europese Unie een werkweek van maximaal 48 uur handhaven. Daarom moet de opt-out-regeling van tafel, want daarmee bestaat het risico dat er afgeweken wordt van die maximale arbeidstijd door het introduceren van de mogelijkheid de werkweek op te rekken tot 60 of 65 uur. Het tweede doel betreft de aanwezigheidsdienst, die niet als inactieve arbeidstijd mag worden beschouwd maar volledig tot de arbeidstijd moet worden gerekend, net zoals het juist is het recht op compenserende rusttijden voor medisch personeel veilig te stellen.

Het hele Parlement kan en moet achter die doelen staan. Zij geven immers de weg aan om wijziging van de interne concurrentieverhoudingen in Europa op basis van sociale dumping en sterkere uitbuiting van werknemers te voorkomen. Ik hoop van ganser harte dat wij als Parlementsleden kunnen instemmen met deze standpunten, zodat een echt nieuw sociaal Europa opgang zal maken.

Patrizia Toia (ALDE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, wij stemmen niet in met het voorstel van de Raad dat het goede evenwicht dat in het verleden was bereikt (ik denk aan het uitstekende werk dat de heer Cocilovo daarvoor heeft verzet) op zijn kop zet. Het is namelijk een stap achteruit op allerlei terreinen betreffende werk, de balans tussen werk en privésfeer en de verhouding tussen werk en garanties. Het voorstel betekent een verzwakking van de rechten van werknemers. Dat zijn rechten van ons allemaal, van onze kinderen en van de gewone mensen.

Ik wil niet dat mijn woorden worden begrepen als een vakbonds- of corporatief betoog omdat ik gezondheidswerkers verdedig. Nee, dat is niet het geval. Als politica treed ik niet op namens corporaties of vakbonden op maar vertegenwoordig ik burgers. Als ik keuzes maak, denk ik aan hen en aan hun sociale rechten, die voor mij in Europa essentieel zijn. Daarom meen ik dat het geen goed Europa is dat pas op de plaats maakt, terwijl de wereld vooruitgaat. Nee, dat Europa maakt ernstige inschattingsfouten door minder bescherming van werknemers te verwarren met flexibiliteit en vrijheid. Dat is des te kwalijker, nu Europa zijn ergste crisis doormaakt en er geen vooruitzichten zijn voor welvaart en groei.

Mevrouw Létard, vertegenwoordigers van de Raad en van de Commissie, als we niet inzien dat op dit moment miljoenen werknemers hun baan dreigen te verliezen, zich in een zwakke en onzekere positie bevinden en natuurlijk niet in staat zijn vrijwillige overeenkomsten af te sluiten (dat is nog wel even iets anders dan een opt-out), dan moet ik u zeggen dat wij geen weet hebben van wat zich daadwerkelijk afspeelt in het sociale en gezinsleven van de Europeanen.

Daarom zullen wij de voorstellen van de rapporteur, de heer Cercas, steunen en wij hopen dat alle leden hetzelfde zullen doen. Het gebrek aan bereidwilligheid van de Raad om in deze fase te onderhandelen dwingt ons ertoe bij de bemiddeling het debat en de onderhandelingen te winnen.

Gabriele Stauner (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, aanwezigheidsdienst is arbeidstijd, zoals het Europese Hof van Justitie terecht heeft beslist. De lidstaten hebben zich intussen goed aangepast aan deze situatie, en tot nu toe is er nog geen ziekenhuis of andere instelling hierdoor failliet gegaan.

Bovendien vereist aanwezigheidsdienst, waarover wij hier spreken, dat werknemers aanwezig zijn op hun werk: al het andere is bereikbaarheidsdienst, die hiermee helemaal niets te maken heeft. Naar mijn mening is de indeling in actieve en inactieve aanwezigheidsdienst – waar mogelijk nog concreter gemaakt door een min of meer willekeurig geschat gemiddelde – absurd. Werknemers staan per slot van rekening – juridisch uitgedrukt – ter beschikking van werkgevers, moeten hun instructies in acht nemen en kunnen hun tijd niet indelen zoals zij willen.

Ik ben in principe tegen individuele *opt-outs*. Wij allen weten immers dat arbeidsverhoudingen niet gekenmerkt worden door gelijkwaardigheid, maar door een tegenstelling tussen altijd economisch sterkere werkgevers aan de ene kant en op hun arbeidskracht aangewezen werknemers aan de andere kant. Individueel arbeidsrecht is juist in het leven geroepen om het gebrek aan gelijkheid in deze verhouding te compenseren. Een werknemer die op zijn baan is aangewezen om te overleven, zal desnoods zijn gezondheid op het spel zetten om zichzelf en zijn gezin te kunnen onderhouden. In economisch moeilijke tijden, zoals die waarin wij ons juist nu bevinden – overigens als gevolg van faliekant verkeerde beslissingen van incompetente managers –, groeit de druk op de werknemers voortdurend. Een mens is echter geen machine die zonder pauze kan doorwerken.

Naar mijn mening is het standpunt van de Raad over dit onderwerp niet acceptabel. Ik ondersteun het verslag van onze commissie en het standpunt van mijn collega, de heer Silva Peneda, grotendeels en hoop op een verstandige, humane oplossing in de bemiddelingsprocedure.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). - (EL) Mijnheer de Voorzitter, de enige dienst die ons met het gemeenschappelijk standpunt van de Raad en de pogingen van het Frans voorzitterschap werd bewezen is dat het probleem opnieuw besproken zal worden. Het doet ons denken aan de kerstdagen, aan het kerstverhaal van Charles Dickens. Ook daarin gaf de werkgever in een bepaald Europees land zijn hard werkende werknemer geen vrije dag. Aan dit kerstverhaal willen wij een eind maken. Er zijn landen, zoals Griekenland, die geen steun hebben gegeven aan het compromis, maar ze zijn in de minderheid. Griekenland is altijd voor de 48-urige werkweek geweest en wilde niet dat de organisatie van de arbeidstijd werd veranderd zonder dialoog en zonder een akkoord tussen werkgevers en werknemers. Wij willen geen demonstratie morgen, noch van werknemers noch van werkgevers, zoals mijn collega's hier zeiden. Wij geven de voorkeur aan sociale dialoog en aan de toepassing van collectieve arbeidsovereenkomsten.

Een collega sprak over de middeleeuwen. In de middeleeuwen werd de zondag als rustdag echter geëerbiedigd. Op zondag werkten zelfs de slaven niet, en nu hebben wij uit de richtlijn de bepaling geschrapt waarin werd gesteld dat de zondag een van de vrije dagen van de werknemer moet zijn. Daarom zijn er twee amendementen ingediend en ik wil de collega's vragen hier steun aan te geven, opdat in het voorstel van het Parlement ook dit element van Europese beschaving voorkomt. Ik hoop dat alle collega's hier steun aan geven, want ik zie dat zij wel hun inactieve tijd gebruiken en zich daarvoor laten betalen als voor normale werktijd. Morgen moeten wij de collega's de tijd die zij niet hier in Parlement doorbrengen, in mindering brengen.

Richard Falbr (PSE). - (CS) Al zo'n beetje sinds de goedkeuring van het Verdrag van Maastricht, voor velen hét moment waarop het neoliberalisme zijn zegetocht begon, zijn we getuige van steeds sterker aanzwellende en steeds doelgerichte aanvallen op het Europees sociaal model. Na het ter zijde schuiven van het keynesiaanse corporatistische sociaaleconomisch model waarin de sociale dialoog alsook verregaande staatsinterventie de gewoonste zaak van de wereld waren, zijn we langzaam afgegleden naar waar we nu aanbeland zijn, en wel bij het totale fiasco van het neoliberale kapitalisme en bij het ophouden van een bedelende hand naar de staat, die geacht werd zo klein mogelijk te zijn, met zo min mogelijk invloed.

Het gaat er bij mij niet in dat ook maar iemand kan instemmen met waar de Raad na overeenstemming met de Commissie mee op de proppen is gekomen. Moet dit soms een zoveelste stap richting een socialistisch kapitalisme van de rijken en een wild kapitalisme van de werklozen voorstellen? Niemand is gediend bij terugkeer naar de 19e eeuw. Het voorstel voor een richtlijn dient dan ook categorisch naar de prullenmand verwezen te worden indien de door de rapporteur Alejandro Cercas voorgestelde wijzigingen niet worden overgenomen.

Mihael Brejc (PPE-DE). - (SL) Deze richtlijn bepaalt niet dat de 40-urige werkweek tot een 60-urige werkweek wordt uitgebreid, en vereist ook niet van werknemers dat ze met inbegrip van overwerk 60 of 65 uur per week moeten werken. Wat deze richtlijn wel doet, is het vaststellen van kaders en voorwaarden waaronder dat mogelijk kan zijn. Daarom kunnen de 60 uur waarover we het hebben niet vergeleken worden met de huidige bepalingen van nationale wetgevingen daar waar ze de arbeidstijd per week tot 40 uur of minder beperken. Dergelijke vergelijkingen zijn ongepast, omdat ze de richtlijn in een misleidend licht plaatsen.

Deze richtlijn stelt echter wel een limiet vast voor de maximaal mogelijke arbeidstijd. Wat niemand vandaag heeft genoemd, is dat veel mensen bij financiële instellingen, advocatenkantoren, beleggingsmaatschappijen enzovoorts regelmatig een werkweek van 60, 70 of meer uur maken, zonder dat iemand daar van opkijkt. Deze richtlijn stelt een bovengrens vast die niet overschreden kan worden.

We moeten ons ook in de schoenen plaatsen van werkgevers, met name van kleine en middelgrote bedrijven, die het ongetwijfeld zeer moeilijk vinden op de markt te overleven als ze met te veel formele obstakels worden geconfronteerd. We moeten hun situatie begrijpen, vooral wanneer ze op bepaalde momenten al hun krachten moeten aanwenden om aan hun contractuele verplichtingen te kunnen voldoen, waarbij mensen natuurlijk langere uren maken. Toch gebeurt dit met instemming van de werknemer en uiteraard met extra loon, en niet gewoon automatisch elke week.

Om het maar kort te zeggen variëren de systemen voor aanwezigheidsdienst ook enorm. We hebben het allemaal over artsen gehad, maar we vergeten bijvoorbeeld campings, familiehotels en veel dienstverlenende bedrijven, waar mensen werken, dienst hebben en soms aanwezigheidsdienst moeten draaien. Als conclusie zou ik willen stellen dat ik denk dat de Raad een soort compromis heeft voorgesteld en dat we duidelijk richting de conciliatiefase gaan, en ik hoop dat we in die fase tot een redelijke oplossing zullen komen.

Anja Weisgerber (PPE-DE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, we moeten uitgaan van het beginsel dat de totale duur van een aanwezigheidsdienst als arbeidstijd moet worden beschouwd. Wat dat betreft ben ik het met de rapporteur eens. Ik ben van mening dat we het gemeenschappelijk standpunt op dit punt moeten wijzigen. Het gemeenschappelijk standpunt biedt zelfs de mogelijkheid om de inactieve periode tijdens de aanwezigheidsdienst als rusttijd te beschouwen. Dit kan tot marathondiensten van 72 uur en meer leiden. Dat mogen we in geen enkele lidstaat toestaan! Daarom ben ik blij dat de commissie mijn amendementen ten aanzien van dit punt heeft overgenomen.

Ik wil er echter op wijzen dat de arbeidstijdenrichtlijn niet alleen van toepassing is op artsen, maar ook op zeer veel andere beroepen en dat de belasting voor werknemers die aanwezigheidsdiensten draaien, zeer verschillend is. Er zijn bijvoorbeeld ook brandweerlieden die tijdens hun aanwezigheidsdiensten kunnen slapen of zich bezig kunnen houden met recreatieve activiteiten. De brandweer pleit daarom voor de mogelijkheid om van de wekelijkse maximale werkweek af te wijken.

Ik kies daarom voor de mogelijkheid dat door middel van een ter plekke, collectief overeengekomen – niet individueel overeengekomen – opt-out-regeling, oplossingen op maat worden gevonden. De sociale partners hebben hier in het verleden afspraken gemaakt over praktijkgerichte cao's. Ik pleit uitdrukkelijk voor een dergelijke versterking van vrije collectieve onderhandelingen.

De nieuwe opt-out-regeling volgens de cao is bovendien veel gunstiger voor werknemers dan de huidige regeling. Een opt-out is slechts met toestemming van de werknemer mogelijk en deze toestemming mag niet tegelijk met de arbeidsovereenkomst worden gegeven. Indien we tegen deze mogelijkheid van collectieve overeenkomsten stemmen, bestaat het gevaar dat de arbeidstijdenrichtlijn helemaal niet wordt herzien, en we verspelen ook de kans dat er een voor werknemers gunstige opt-out-regeling komt.

Ik zal tegen de amendementen voor het schrappen van de opt-out-regeling stemmen, omdat ik voor deze vrije cao-onderhandelingen en het ter plekke tot stand brengen van oplossingen op maat ben.

VOORZITTER: LUIGI COCILOVO

Ondervoorzitter

Mario Mauro (PPE-DE). - (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, de vrucht van onze arbeid is niet alleen de productie van goederen en diensten maar ook het realiseren van een waar levensproject dat onze leidraad is bij de zoektocht naar geluk. Het is dan ook raadzaam dat besluiten inzake het sociale beleid op weloverwogen wijze worden genomen en dat wij de moed hebben te handelen naar onze overtuigingen.

Ik vind het daarom verstandig dat het Parlement de bemiddelingsprocedure bevordert door het standpunt van de rapporteur maar vooral door de amendementen van de heer Silva Peneda te steunen. Het lijkt mij in dat verband duidelijk dat er een absolute garantie moet komen dat aanwezigheidsdiensten in medische beroepen volledig meetellen als arbeidstijd.

Stephen Hughes (PSE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, veel mensen verkeren in de waan dat als we het standpunt zoals voorgesteld door Alejandro Cercas overnemen, zij geen extra overuren mogen werken boven het gemiddelde van 48 uur per week. Dat is natuurlijk niet waar.

Wij zijn in beginsel tegen de opt-out, omdat het hier gaat om wetgeving over veiligheid en gezondheid, maar we hebben een voorstel gedaan voor een gemiddelde werktijd gerekend over twaalf maanden in plaats van over de huidige gemiddelde periode van vier maanden. Dit verschaft een uitzonderlijke flexibiliteit voor mensen en bedrijven bij de planning van de arbeidstijd. Het gaat feitelijk om zoveel flexibiliteit dat de Raad zelf heeft gekeken naar een vaste bovengrens van 60 of 65 uur per week, afhankelijk van de periode waarover het gemiddelde wordt genomen. Wij deden dat niet. De mate van flexibiliteit die hier is inbegrepen, is veel beter dan het gebruik van de opt-out. Dit is een veel betere keus voor bedrijven en mensen. Ik hoop dat deze boodschap zeer duidelijk uit dit debat naar voren komt.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, het idee om de arbeidstijd op te delen in actieve en inactieve tijd vind ik gevaarlijk en oneerlijk. De tijd die wordt doorgebracht op de werkvloer en volledig of gedeeltelijk wordt gebruikt om opdrachten van de werkgever uit te voeren, kan bezwaarlijk als rusttijd worden beschouwd tijdens de momenten dat de werkgever geen concrete opdrachten heeft gegeven. Die tijd kan de werknemer immers niet doorbrengen met zijn gezin. Hij kan die ook niet invullen zoals hij wenst. Voor die tijd dient hij daarom hetzelfde loon te ontvangen.

Een tweede kwestie betreft de mogelijkheid om de tijd van de aanwezigheidsdienst zonder extra verloning te verlengen, zagezegd met goedkeuring van de werknemer. Dit punt is vooral van toepassing op de artsen. Toon mij maar eens een patiënt, bij voorkeur een lid van de Raad, die graag zou worden geopereerd door een arts die er al 23 uren dienst heeft op zitten. Dit is niet alleen een inbreuk op de rechten verbonden aan de arbeidsovereenkomst van de arts, maar eveneens op die van de patiënt. In bepaalde ziekenhuizen in Polen kregen artsen die de opt-out clausule niet wilden ondertekenen geen contract. Ik wil u er even aan herinneren dat het recht op de achturige werkdag nog voor de Tweede Wereldoorlog werd verworven.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Sociaal Europa moet garanderen dat elke Europese burger behoorlijk van zijn of haar salaris kan leven. Een behoorlijke baan moet een behoorlijk bestaan verzekeren.

Respect voor werknemers betekent dat er werk- en rusttijden moeten worden vastgesteld, zodat werknemers in staat zijn te ontspannen en genoeg tijd met hun gezin door te brengen. Kinderen hebben begeleiding en toezicht van hun ouders nodig. Als ouders minder of geen tijd voor hun gezin hebben, kan dit negatieve gevolgen hebben voor de opvoeding van de kinderen. Geen enkele werkgever zou van een werknemer mogen verlangen dat deze meer dan 48 uur per week werkt.

Ik ben van mening dat in de arbeidstijdenrichtlijn meer aandacht moet worden besteed aan de specifieke situatie van aanwezigheidsdiensten van medisch personeel. Ik steun het verslag van de heer Cercas dat voorziet in de bescherming van de belangen van werknemers zonder de legitieme belangen van werkgevers te negeren en dat werknemers de gelegenheid biedt arbeidstijden aan hun behoeften aan te passen. Ik verwelkom ook de amendementen die het belang van collectieve arbeidsovereenkomsten benadrukken.

Dragoș Florin David (PPE-DE). – (RO) In het huidige klimaat van financiële crisis, dat rechtstreeks van invloed is op het economische en sociale leven van de Europese burgers, is de arbeidstijdenrichtlijn een belangrijk element in het Europese sociale beleid.

In het verslag van de heer Cercas wordt het beoordelingsproces inzake de conclusies met betrekking tot de toepassing van deze richtlijn op lidstaatniveau op een logische, samenhangende wijze benaderd. Deze richtlijn is een flexibel instrument dat momenteel een beschermingsniveau biedt dat het onmogelijk maakt maatregelen goed te keuren die schadelijk zijn voor de gezondheid en de veiligheid van werknemers.

Jan Tadeusz Masiel (UEN). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, ter afsluiting van dit debat graag nog een paar woorden van steun voor het rapport van mijnheer Cercas en het standpunt van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, dat ongewijzigd is gebleven sinds 2005 en tijdens de stemming van 6 november werd goedgekeurd.

Onze commissie had voldoende tijd om haar mening te vormen en ik hoop dat het resultaat van onze stemming in de commissie haar weerspiegeling kent tijdens de plenaire stemming overmorgen. We hebben immers gestemd met respect voor de sociale verworvenheden van Europa, die de oudere lidstaten delen met de nieuwkomers, terwijl ze ons het voorbeeld tonen en steunen. Het compromis dat in juni op het niveau van de Raad werd bereikt is onaanvaardbaar.

Mijn kiezers en in het bijzonder die uit het Poolse artsenmilieu volgen met bezorgdheid de activiteiten van het Parlement. Ze eisen terecht dat de volledige arbeidstijd moet worden verloond en niet alleen de actieve tijd van de aanwezigheidsdienst. Hoewel in het compromis van de Raad sprake is van een mogelijke flexibiliteit op het niveau van de sociale partners en collectieve overeenkomsten, voelen de Poolse werknemers zich niet sterk genoeg om met hun werkgevers te onderhandelen en hebben ze veel steun nodig van het Europees Parlement.

Gabriela Crețu (PSE). – (RO) Tijdens de lange debatten over dit verslag kwam de bezorgdheid naar voren over het feit dat de in eerste lezing behaalde meerderheid tijdens de stemming morgen mogelijk niet zal worden gehaald omdat degenen die er in dit Parlement sindsdien zijn bijgekomen, voor een machtsverschuiving zouden hebben gezorgd.

Het is een feit dat de rechtse regeringen in de Raad allemaal hetzelfde standpunt hebben ingenomen, ongeacht of ze zich geografisch in het oosten of in het westen bevinden. Er moet echter nog een kwestie worden opgehelderd. Werknemers uit Oost-Europa steunen de amendementen die het Europees Parlement voorstelt met dezelfde overtuiging, terwijl de Raad ze afwijst. De vakbonden in Roemenië, die hier morgen in Straatsburg ook vertegenwoordigd zullen zijn, zijn zich er bijvoorbeeld bewust van dat de rechten die ze hebben afgedwongen, niet voor eens en voor altijd gelden maar telkens opnieuw moeten worden bevochten. Hun boodschap is duidelijk: de bestaande problemen kunnen veel effectiever worden opgelost door een einde te maken aan de ongecontroleerde verspreiding van slecht betaalde arbeid, onder andere voor werknemers uit Oost-Europa, dan door middel van een onbegrensde arbeidsweek.

Jacek Protasiewicz (PPE-DE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, ik twijfel er niet aan dat het welzijn van de werknemers en in het bijzonder de veiligheid op de werkvloer alle Parlementsleden die deelnemen aan dit debat nauw aan het hart liggen.

We zijn ons er echter van bewust dat de huidige arbeidstijdenrichtlijn zekere correcties vereist. De vraag is alleen: wat is het doel en de aard van deze correcties? Deze vragen zijn niet gemakkelijk te beantwoorden en ze vormden een paar jaar lang het onderwerp van een verhit debat, zowel in het Parlement als later ook in de Raad. Uiteindelijk heeft de Raad een verstandig compromis uitgewerkt. Men kan vandaag de dag moeilijk verwachten – en ik zeg dit tegen mijn collega's die een hard standpunt eisen in de opt-outkwestie – dat de regeringen, waarvan het merendeel het opt-outprincipe hanteert, dit principe overboord gooien, vooral nu gezien de economische crisis.

In Polen hebben we de volgende verstandige zegswijze: "Het beste is de vijand van het goede". We hebben een goed compromis en laten we dit aanvaarden in naam van het welzijn van de Europese werknemers.

Proinsias De Rossa (PSE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik steun het Cercas-pakket. Ik meen dat we in dit debat er vanuit moeten gaan dat mensen sociale wezens zijn: ze zijn geen machines en ze mogen niet als zodanig op de werkplek worden behandeld. Iemand die naar een baan bij een werkgever solliciteert, kan niet weigeren een formulier te tekenen waarin staat dat hij afziet van de hem toekomende rechten op grond van de arbeidstijdenrichtlijn. Het is dus onjuist om te stellen dat afschaffing van de opt-out in een bepaald opzicht een inbreuk op zijn vrijheid vormt. Het gaat in wezen om het aanpakken van misbruik van een werknemer die moet werken voor de kost.

Naar mijn mening is de huidige opt-out, waarvan veertien lidstaten gebruikmaken, een aantasting van de idee van het werken aan Europa op basis van gemeenschappelijke, fatsoenlijke werk- en levensomstandigheden. We mogen niet toestaan dat dit gebeurt.

Valérie Létard, fungerend voorzitter van de Raad. – (FR) Voorzitter, commissaris, mijnheer Cercas, dames en heren, de arbeidstijdenrichtlijn is natuurlijk rijk aan symboliek en vormt aanleiding tot principiële discussies: de vrije keuze van werknemers versus de bescherming van hun gezondheid en veiligheid.

Precies daarom is het moeilijk om een compromis te vinden. Zoals ik al aangaf heeft Frankrijk zich lang verzet tegen de opt-out. Toch hebben we ons achter het gemeenschappelijk standpunt geschaard. En waarom? Omdat de richtlijn geen aantasting van de rechten inhoudt, geen achteruitgang op het sociale vlak.

Wat de aanwezigheidsdiensten betreft is het doel de lidstaten de mogelijkheid te geven aanwezigheidsdiensten op een specifieke manier te berekenen, door rekening te houden met de periodes van inactiviteit tijdens die diensten. Alle lidstaten gingen op hun eigen manier met de aanwezigheidsdiensten om en de Raad wil slechts de status quo behouden, het evenwicht dat aan het wankelen is gebracht door de vonnissen van het Hof.

De tweede reden was dat het gemeenschappelijk standpunt inzake de opt-out een verbetering betekent van de rechten van werknemers in landen waar de opt-out is omgezet in nationale regelgeving. Het spreekt voor zich dat er geen verplichting bestaat om van deze afwijkingsmogelijkheid gebruik te maken. De opt-out bestaat zonder restricties sinds 1993. Het standpunt van de Raad voert restricties in, zoals mevrouw Lynne al zei. Ik hoop dat het pragmatisme overwint. Het gemeenschappelijk standpunt vergt van niemand dat hij zijn principes of overtuigingen overboord zet.

Namens de Raad zegt het Frans voorzitterschap u vandaag dat het gemeenschappelijk standpunt overduidelijk het best mogelijke compromis is voor herziening van de richtlijn, gezien de machtsverhoudingen tussen de lidstaten en de noodzaak snel een oplossing te vinden voor de aanwezigheidsdiensten. Dit, dames en heren, is wat ik ter aanvulling van mijn openingswoorden nog wilde zeggen.

Vladimír Špidla, lid van de Commissie. – (CS) Ik zou mij graag aan willen sluiten bij de woorden van mevrouw Létard over hoe diepgaand en interessant het debat wel niet was, een debat over de allerprangendste kwesties. Het is nu aan het Parlement om zich hierover uit te spreken. Pas dan wordt duidelijk in welk kader mogelijke volgende onderhandelingen zullen plaatsvinden. Gezien het feit dat er tijdens het debat de nodige stellingnames verwoord werden, lijkt het mij nuttig om praktisch en inhoudelijk stil te staan bij een aantal blote feiten.

Zo is er op dit moment een arbeidstijdenrichtlijn van kracht. De lidstaten wordt middels deze richtlijn inzake de arbeidstijd de mogelijkheid geboden een opt-out toe te passen, iets waar momenteel vijftien lidstaten gebruik van maken. Het is dus geenszins een recentelijk geheel nieuw ontstane situatie, maar in zekere zin een voldongen feit. De aanleiding tot een nieuwe richtlijn was het feit dat er zekere druk ontstond na het vonnis van het Hof in de zaak SIMAP-Jaeger, aangezien door dit vonnis een groot aantal stelsels waarin traditioneel op grote schaal gebruik wordt gemaakt van aanwezigheidsdiensten in een uitermate moeilijk parket kwam te zitten.

De aanwezigheidsdiensten, of beter de manier waarop de aanwezigheidsdiensten worden ingericht, beïnvloeden op verschillende manieren de verschillende stelsels in de verschillende lidstaten, met name de lidstaten met een kleiner aantal inwoners die over weinig mogelijkheden beschikken om nieuwe arbeidskrachten aan te trekken uit het buitenland en dientengevolge behoorlijk in de problemen kunnen komen. De discussie is om deze reden dan ook uitermate gecompliceerd. Aan de ene kant is deze van invloed op de bescherming van de werknemers en bescherming middels een zekere mate van regulering van de arbeidstijd, maar aan de andere kant mag niet uit het oog worden verloren dat we het hier over een aantal uitermate gevoelige stelsels hebben, zoals die van de gezondheidszorg of bijvoorbeeld nooddiensten als de brandweer en dergelijke.

Elk besluit heeft de nodige gevolgen en ik denk dat we op dit moment alle mogelijkheden in handen hebben om vooruitgang te boeken, vooruitgang dankzij een diepgaand debat in alle instellingen, vooruitgang dankzij wederzijdse samenwerking. De stemming van het Parlement van 17 december dit jaar is een van de belangrijkste stappen op deze weg.

Alejandro Cercas, rapporteur. – (ES) Om te beginnen wil ik graag al mijn collega's bedanken, van alle fracties, want de overgrote meerderheid van dit Parlement is volgens mij van mening dat mensen geen machines zijn, en dat de mens en zijn rechten altijd op de eerste plaats komen. Daarna kunnen we het hebben over andere dingen, maar het gaat altijd eerst om zijn gezondheid, zijn veiligheid, zijn gezinsleven.

Ten tweede wil ik de Raad en de Commissie welkom heten aan de onderhandelingstafel. Het is wat laat, maar beter laat dan nooit.

Pas op voor de valkuilen. De opt-out in de richtlijn die voortkomt uit uw gemeenschappelijk standpunt is anders dan de opt-out die in 1993 is vastgelegd. Deze laatste was een tijdelijke, voorwaardelijke en zeer duidelijk eenmalige. De commissaris had het over vijftien landen. Nee, er was één land met een algemene opt-out en een aantal landen met een beperkte opt-out. En u wilt voorstellen dat het voor altijd gaat gelden, voor iedereen, wat Europa zou verdelen in landen die lange werkweken willen en landen die dat niet willen.

We willen niet dat iets dat tijdelijk en uitzonderlijk was, wordt omgezet in iets permanents en normaal, want het is niet normaal als mensen elke week van het jaar werken, en elk jaar van hun leven, zonder hun gezin te zien of te kunnen voldoen aan hun burgerplichten.

Ik geloof dat sommige zaken nou eenmaal een feit zijn. Dat werknemers en artsen tegen deze richtlijn zijn, is een feit, mijnheer Bushill-Matthews, geen mening. Ik heb geen 160 miljoen werknemers gesproken, of vier miljoen artsen, maar ik heb wel gesproken met de organisaties die hen vertegenwoordigen. Misschien dat een enkeling het met u eens is, maar ik verzeker u dat de overgrote meerderheid tegen u is, omdat al deze organisaties, zonder uitzondering, het oneens zijn met wat u zegt.

Ten slotte, ik heb het in het begin al gezegd, maar ik wil het nog eens herhalen: woensdag wordt een heel belangrijke dag waarop burgers weer kunnen gaan geloven in Europa en kunnen gaan inzien dat onze instellingen niet bestaan uit een stelletje harteloze politici die alleen maar denken aan de economie, of uit bureaucraten die in hun eigen wereldje leven. We staan achter de mensen. We komen op voor hun rechten, en op 17 december komt sociaal Europa hier krachtiger uit. Daarna gaan we onderhandelen. Onderhandelen op gelijke voet.

(Applaus)

De Voorzitter. - Het debat is gesloten.

De stemming vindt woensdag plaats.

Schriftelijke verklaring (artikel 142)

Iles Braghetto (PPE-DE), schriftelijk. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, deze richtlijn zal een doorslaggevende tekst zijn voor het opbouwen van een economisch en sociaal Europa.

Het is de algemene overtuiging dat het nodig en mogelijk is de arbeidsmarkt te innoveren, zodat zonder mensen uit te buiten productiviteit en kwaliteit toenemen binnen het kader van de vereiste flexibiliteit. Het begunstigen van rechtvaardige arbeidsvoorwaarden – een onvervreemdbaar recht van iedereen – vormt een garantie voor veilig en efficiënt werken. Met het oog daarop menen wij dat het voorstel dat de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken heeft goedgekeurd evenwichtig is.

We dienen in het bijzonder te onderstrepen dat voor medisch personeel adequate bescherming bij het organiseren van dienst- en rusttijden essentieel is voor zowel het verzekeren van rechtvaardige arbeidsvoorwaarden als voor het garanderen van de veiligheid en kwaliteit van de patiëntenzorg en van geringere klinische risico's.

Ole Christensen (PSE), schriftelijk. – (DA) Ik ben blij dat ik lid ben van een politieke fractie, namelijk de Sociaaldemocratische Fractie, die geen compromissen sluit, wanneer het gaat om de veiligheid en gezondheid van werknemers.

Het idee dat groeiende concurrentie gebaseerd kan zijn op slechte arbeidsomstandigheden en een interne concurrentiestrijd tussen de lidstaten om de langste arbeidstijden is volslagen verkeerd en behoort tot een ander tijdperk. Ik heb er niets op tegen dat de arbeidsmarktpartners een langere arbeidstijd afspreken, waarbij een referentieperiode van maximaal een jaar en een arbeidstijd van maximaal 48 uur per week gemiddeld geldt, maar ik heb er wel iets op tegen dat de werkgevers de werknemers op individuele basis kunnen aannemen, en daardoor ook diverse uitzonderingen kunnen creëren.

Ik vraag me wat er nodig is, opdat het Verenigd Koninkrijk met serieus overleg begint en hun *opt-outs* (uitzonderingen) in fasen afschaft om de arbeidsomstandigheden van miljoenen werknemers in het Verenigd Koninkrijk te verbeteren.

Ik hoop dat het Europees Parlement woensdag zal verklaren dat voor Europa in de toekomst het devies "work smarter and not harder" zal gelden als antwoord op de toekomstige uitdagingen.

Corina Crețu (PSE), schriftelijk. – (RO) Ik ben blij dat in dit verslag de sociale visie van links Europa wordt onderschreven. Socialistische vertegenwoordigers hebben, zeer terecht, kritiek op het feit dat het beginsel om niet af te wijken van de wetgeving betreffende de gezondheid en veiligheid op de werkplek van de werknemers, wordt geschonden doordat de opt-out-clausules voor arbeidstijd worden toegestaan.

Flexibele arbeidstijd kan, afhankelijk van de specifieke aard van het werk en de vaardigheden van de individuele persoon, weliswaar tot goede resultaten leiden, maar ik moet onwillekeurig denken aan de talrijke gevallen

van misbruik waaraan werknemers worden onderworpen. Ik heb het over het feit dat overuren in Roemenië in veel gevallen niet worden berekend of niet op wettige wijze worden uitbetaald. Activiteiten die de normale werkdag overschrijden, zijn niet gebaseerd op een overeenkomst tussen de werknemer en de werkgever, maar worden naar inzicht en de wens van de werkgever opgelegd. Laten we het maar niet hebben over het gevaar voor de gezondheid en het leven van werknemers die in een mengmachine zijn geklommen waar ze niet uit kunnen komen zonder het gevaar te lopen hun baan te verliezen.

Wat op het werk wordt gepresenteerd als een stimulans voor het concurrentievermogen, is in veel gevallen niets anders dan een dekmantel voor uitbuiting.

Ik denk derhalve dat deze limiet van 48 uur de voorkeur geniet. Wat aanwezigheidsdiensten betreft: ik ben van mening dat het oneerlijk is dat de "periodes van inactiviteit tijdens aanwezigheidsdiensten" niet als werk worden beschouwd en, als gevolg daarvan, niet worden uitbetaald.

Magda Kósáné Kovács (PSE), schriftelijk. – (HU) De Europese Unie heeft ook nu al geldende regelgeving over de verdeling van arbeidstijd. Op grond daarvan bedraagt de gemiddelde arbeidstijd 48 uur per week. In de praktijk betekent dit dat een werknemer over een periode van vier maanden gedurende zes dagen per week gemiddeld acht uur per dag mag werken. Ik denk dat dit voldoende moet zijn, meer werk gaat op de lange termijn ten koste van de effectiviteit van het werk.

Het compromis van de Raad, dat ongunstigere regels bevat dan de huidige regelgeving, is niet gesteund door de regeringen van onder andere België, Cyprus, Spanje en mijn eigen land, Hongarije, en is onaanvaardbaar voor de Europese Sociaaldemocraten.

Een sociaal Europa mag ook ten tijde van economische moeilijkheden niet alleen maar een holle frase zijn. De rapporteur van het Parlement, de heer Cercas, heeft tijdens de bemiddelingsprocedure de nodige inschikkelijkheid getoond en het bijvoorbeeld mogelijk gemaakt om in het belang van flexibele zekerheid 48 uur als gemiddelde te nemen over een periode van 12 maanden. We kunnen echter geen richtlijn accepteren waarmee werkweken van 60 à 65 of in extreme gevallen 70 à 72 uur mogelijk worden. Verder is het standpunt niet te verdedigen dat er een opt-out kan worden gegeven voor onbepaalde tijd om onder deze regels uit te komen. Vooral niet omdat de relatie tussen werknemers en werkgevers nooit gelijkwaardig kan zijn.

Wat betreft de aanwezigheidsdienst vind ik degenen hypocriet die van mening zijn dat de periodes van inactiviteit niet meetellen in de arbeidstijd. Ik raad hun aan om tijdens de demonstratie die woensdag, op de dag van de stemming, zal worden gehouden voor het Parlement met enkele werknemers om de tafel te gaan zitten.

Roselyne Lefrançois (PSE), schriftelijk. – (FR) De Raad en het Europees Parlement kruisen nu al meer dan drie jaar de degen over deze arbeidstijdenrichtlijn.

Het akkoord dat de 27 ministers van Werkgelegenheid van de Unie bereikt hebben voorziet in een maximale wekelijkse arbeidstijd van 48 uur, maar laat een mogelijkheid open om hier in bepaalde gevallen van af te wijken en naar maximaal 65 uur per week te gaan.

Een dergelijke oplossing is onacceptabel en als sociaaldemocraat moet ik luisteren naar de onrust onder miljoenen werknemers en me inzetten voor een absoluut maximum van 48 uur, zonder uitzonderingen, en voor het volledig meenemen van de hele aanwezigheidsdienst bij de berekening van dit aantal uren.

Ik zal dus voor het verslag-Cercas stemmen, in de hoop dat, mocht het tot een bemiddelingsprocedure komen, we een tekst kunnen opstellen waarin echt een balans gevonden wordt tussen de bescherming van werknemers en de optimalisatie van de organisatie van de arbeidstijd. Als Europese sociaaldemocraten zullen we de rechten van werknemers blijven verdedigen, omdat Europa nu meer dan ooit een sociaal model nodig heeft dat is afgestemd op de behoeften van de meest kwetsbare burgers en met name van die mensen die de gevolgen van de economische en financiële crisis met meest direct ervaren.

Lasse Lehtinen (PSE), schriftelijk. – (FI) Mijnheer de Voorzitter, zelden heeft de EU-wetgeving op zo veel mensen betrekking gehad. Miljoenen werknemers krijgen van het Parlement een kerstcadeau in de vorm van ofwel een verbetering van hun arbeidsomstandigheden of de eerste Europese richtlijn die de kwaliteit van het arbeidsleven in feite verslechtert. De Commissie werkgelegenheid en sociale zaken gaf het goede voorbeeld door het voorstel van de Commissie met een duidelijke meerderheid van stemmen te verbeteren. De organisatie van de arbeidstijd heeft immers een sociale dimensie. Te veel Europese werknemers werken 60 of 65 uur per week, terwijl miljoenen werkloos zijn.

Lange werkweken zijn vaak gebaseerd op schijnbare keuzevrijheid: de werknemer is vrij te kiezen tussen een lange werkweek en geen werk. Ook na de verbeteringen blijven er in de richtlijn genoeg uitzonderingsregels over die flexibiliteit mogelijk maken.

De commissie heeft ingestemd met mijn amendement waarmee werknemers in leidinggevende functies in de richtlijn worden opgenomen. De baas heeft ook wetsbescherming nodig: ook hij of zij kan moe worden.

De Raad en de Commissie willen hun standpunt over wachtdiensttijden niet heroverwegen. Het gezond verstand zegt dat de tijd die op het werk wordt doorgebracht – stand-by, wakker of slapend – altijd arbeidstijd is.

Het Europees Parlement krijgt zijn mandaat direct van de Europese burgers. Daarom is het ook zijn plicht om te overwegen wat het beste is voor zijn burgers, ook in dit geval.

David Martin (PSE), schriftelijk. – (EN) Ik stem voor beëindiging van de opt-out vanaf een 48-urige werkweek. Ik geloof stellig dat door lange werktijden schade wordt toegebracht aan de gezondheid van een persoon, dat het risico wordt geschapen van meer ongelukken op de werkplek en dat er sprake is van een negatieve weerslag op het gezinsleven. In het Verenigd Koninkrijk heeft het bestaan van de vrijwillige opt-out geleid tot een wijd en zijd verbreid misbruik doordat veel werknemers op de eerste werkdag werden gedwongen te tekenen voor een opt-out.

Mairead McGuinness (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Het debat over de organisatie van de arbeidstijd is complex. Maar de moeilijkste kwesties zijn de toekomst van de opt-out en behandeling van de aanwezigheidsdienst.

Het Europees Hof van Justitie interpreteerde in de SIMAP- en Jaeger-arresten dat het inactieve deel van aanwezigheidsdienst, wanneer een werknemer niet werkt maar rust, is inbegrepen in de definitie van werktijd in de oorspronkelijke arbeidstijdenrichtlijn.

In de Raad is op 9 en 10 juni 2008 overeengekomen dat het inactieve deel van aanwezigheidsdienst niet wordt beschouwd als werktijd, tenzij nationale wetgeving/de praktijk/collectieve overeenkomsten of overeenkomsten tussen de sociale partners anders bepalen.

Krachtens de overeenkomst van de Raad is de mogelijkheid voor een werknemer te kiezen voor een opt-out met betrekking tot een gemiddelde werkweek van maximaal 48 uur, zoals voorzien in de oorspronkelijke richtlijn betreffende de arbeidstijd, aan strengere voorwaarden verbonden om de veiligheid en gezondheid van werknemers te beschermen. Van werknemers zal niet worden geëist dat zij over een periode drie maanden gemiddeld meer dan 60 uur per week werken, of 65 uur per week, indien het inactieve deel van aanwezigheidsdienst als werktijd wordt beschouwd.

Ierland heeft nooit de opt-out gebruikt, dus een strengere tenuitvoerlegging van de beschikbare opt-out is zowel gewenst als noodzakelijk.

Dushana Zdravkova (PPE-DE), schriftelijk. – (BG) Dames en heren, zoals u uit de debatten van de afgelopen weken hebt kunnen concluderen, gaat het bij de nu besproken richtlijn vooral over de vraag of periodes van inactiviteit tijdens de aanwezigheidsdienst wel of niet als arbeidstijd moeten worden beschouwd. Dit amendement zou tot gevolg hebben dat veel werknemers nu een vergoeding gaan ontvangen voor de periodes die ze niet naar eigen goeddunken als vrije tijd hebben kunnen benutten. Het is een voorstel dat door velen gesteund wordt, maar er is ook veel verzet. Voor- en tegenstanders houden hardnekkig vast aan hun eigen standpunten en zijn niet in staat enige overlapping van belangen waar te nemen. Daarom vraag ik u om eens te kijken naar de positieve gevolgen die dit amendement kan hebben voor de Europese samenleving.

De bevolking van de Europese Unie is de afgelopen decennia snel vergrijsd. De bevolkingsgroei bedroeg in 2007 maar 0,12 procent. Als we niet uitsluitend op immigratie willen terugvallen, zullen we het geboortecijfer omhoog moeten stuwten. Het meetellen van periodes van inactiviteit tijdens de aanwezigheidsdienst bij het berekenen van de totale werktijd kan daartoe bijdragen. Dit amendement zal het voor veel vrouwen gemakkelijker maken hun carrièreaspiraties te combineren met de wens om meer aandacht aan hun kinderen te besteden. En dat zal ons dan weer in staat stellen een volgende belangrijke stap te nemen bij het keren van de negatieve tendensen die de ontwikkeling van onze maatschappijen momenteel beheersen.

15. Europese ondernemingsraad (herschikking) (debat)

De Voorzitter. - Aan de orde is het verslag (A6-0454/2008) van de heer Bushill-Matthews, namens de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers (herschikking) (COM(2008)0419 - C6-0258/2008 - 2008/0141(COD)).

Philip Bushill-Matthews, rapporteur. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik vermoed dat dit dossier een tikkeltje minder controversieel zal zijn dan het vorige. En in ieder geval is de lijst van sprekers korter. Maar we zullen zien. Het leven zit vol verrassingen.

Ik wil eerst de Commissie bedanken en ook de Raad voor wat we tot nu toe hebben bereikt. Anders dan bij het vorige dossier is hier sprake van een eerste lezing, maar voorlopig hebben we een informele overeenstemming in een dialoog, hetgeen betekent dat we het eens zijn over de eerste lezing, gesteld dat collega's morgen deze in de stemming zullen steunen. Collega's verschillen mogelijk van mening of deze dialoogtekst een verbetering is ten opzichte van het oorspronkelijke verslag, maar er is in de dialoog overeenstemming bereikt en de geschiedenis zal daar de beste rechter over zijn. Ik kijk uit naar de commentaren van collega's en ik zal aan het eind een samenvatting geven.

Vladimír Špidla, lid van de Commissie. – (CS) Geachte Voorzitter, geachte dames en heren, de Europese ondernemingsraden vormen de voorhoede van sociaal Europa. In meer dan 820 ondernemingen brengen Europese ondernemingsraden de sociale dialoog tussen directie en werknemers op een hoger plan. Dankzij deze 820 ondernemingsraden verkrijgen bijna 15 miljoen werknemers de nodige informatie en worden zij geraadpleegd, zowel op lokaal als op Europees en zelfs op wereldwijd niveau. Het hele sociale en economische reilen en zeilen van pan-Europees actieve ondernemingen wordt aldus in betere banen geleid. We mogen met recht trots zijn op alles wat sinds het moment dat de richtlijn vijftien jaar geleden van kracht werd, bereikt is. De richtlijn is echter inmiddels verouderd en we stellen tegenwoordig meer dan terecht hogere eisen aan het geheel.

Om die reden heeft de Commissie in juni voorgesteld om het juridisch kader van de Europese ondernemingsraad grondig te wijzigen. Hiermee wordt beoogd het aantal Europese ondernemingsraden te doen stijgen, de doeltreffendheid ervan te verbeteren, de rechtszekerheid te versterken, alsook de raadpleging op zowel nationaal als Europees niveau beter op elkaar af te stemmen, met name als het gaat om herstructureringen. De Commissie heeft ook voorgesteld om de begrippen "informatie van werknemers" en "raadpleging van werknemers" nader te preciseren en een verduidelijking aan te brengen in de onderlinge samenhang van deze activiteiten op de verschillende niveaus. Tevens heeft zij voorgesteld om over te gaan tot erkenning van de rol van de sociale partners bij de oprichting van nieuwe Europese ondernemingsraden, alsook om te zorgen voor de continuïteit van reeds bestaande ondernemingsraden en de mogelijkheden tot wijziging ervan te vereenvoudigen. Een volgend voorstel heeft tot doel de mogelijkheden wat betreft de coördinatie en de raadpleging van automatisch opgerichte Europese ondernemingsraden te verduidelijken. En tot slot heeft de Commissie voorgesteld om de precieze rol van de leden van de Europese ondernemingsraad te verduidelijken, met name als het gaat om de informatie van werknemers en de mogelijkheden voor werknemers om opleidingen te volgen.

Daartoe opgeroepen door het Franse voorzitterschap hebben de Europese sociale partners, werkgevers en vakbondsorganisaties in de zomer dit jaar een gemeenschappelijk standpunt uitgewerkt. Daarin wordt het Commissievoorstel als uitgangspunt genomen voor verdere besprekingen. Ook hebben zij een aantal voorstellen gedaan tot wijziging van het Commissievoorstel, met name ter precisering van de definitie van "informatie" en "raadpleging" alsook om een periode van twee jaar in te stellen waarin het mogelijk is nieuwe Europese ondernemingsraden op te richten of bestaande te hernieuwen zonder gebruikmaking van de nieuwe regels.

De Commissie is altijd een warm pleitbezorger geweest van onderhandelingen tussen de sociale partners en was dan ook buitengewoon ingenomen met dit initiatief. Ook is de Commissie buitengewoon ingenomen met de constructieve opstelling van het Parlement en de Raad in deze kwestie, waardoor een betrouwbare en evenwichtige oplossing op basis van zowel het Commissievoorstel als het gezamenlijk standpunt van de sociale partners binnen handbereik kwam. De Commissie heeft een actieve bijdrage geleverd aan de totstandkoming van deze oplossing. Met dit compromis van de Raad en het Parlement is de grensoverschrijdende bevoegdheid van de Europese ondernemingsraad verder verduidelijkt, met

instandhouding van de kern van het Commissievoorstel. Dat is dan ook de reden waarom de Commissie achter dit compromis kan staan.

Valérie Létard, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Voorzitter, commissaris, mijnheer Bushill-Matthews, dames en heren, dit debat gaat over een voorstel voor een richtlijn die 880 Europese ondernemingen en vijftien miljoen werknemers in Europa rechtstreeks aangaat. Er staan dus grote belangen op het spel en we moeten ons tijdens dit debat allemaal goed bewust zijn van onze verantwoordelijkheid. Zoals u weet betreft het voorstel voor een richtlijn dat we hier bespreken een herschikking van de richtlijn uit 1994 inzake de instelling van een Europese ondernemingsraad.

De tekst die nu aan het Europees Parlement wordt voorgelegd is het resultaat van een collectieve inspanning, waarbij alle belanghebbenden in heel Europa betrokken waren. Daarbij denk ik uiteraard aan de Commissie, die op 2 juli 2008 een voorstel voor herschikking deed; ik denk ook aan de Europese sociale partners, die sinds de zomer van 2008 acht gezamenlijke voorstellen hebben ingediend in het kader van een gezamenlijk advies; en ik denk natuurlijk aan het Europees Parlement en de rapporteur, de heer Bushill-Matthews, die ik bedank voor zijn kwaliteitswerk. Iedereen heeft met het voorzitterschap van de Raad samengewerkt om snel tot een tekst te komen die voor iedereen acceptabel is. Deze gezamenlijke inspanning heeft ertoe geleid dat we vanavond kunnen overgaan tot het in eerste lezing aannemen van het voorstel voor herschikking van deze richtlijn uit 1994.

Voor zover mij bekend, is dit op sociaal gebied al heel lang niet voorgekomen. Dat is bemoedigend, om ook in de toekomst samen te blijven werken in een sfeer van collectiviteit. De tekst die u vanavond wordt voorgelegd is een evenwichtig compromis, dat een sociale dialoog moet stimuleren binnen Europese ondernemingen, en de werknemers van de 27 lidstaten nieuwe garanties moet bieden.

Met deze tekst worden de rechten van de Europese ondernemingsraden versterkt, met name door de langverwachte nieuwe definitie van de begrippen raadpleging en informatieverstrekking.

Ook moedigen we met deze tekst de oprichting van nieuwe Europese ondernemingsraden aan, omdat we net als in 1994 een tijdsbestek van twee jaar inbouwen waarin de overeenkomsten die worden afgesloten mogen afwijken van de nieuwe bepalingen van de richtlijn.

Tot slot betekent deze tekst een verbetering van de rechtszekerheid van werknemers en ondernemingen, omdat er hiermee een einde komt aan onduidelijkheden die ernstige gevolgen kunnen hebben.

Die rechtszekerheid is ook de reden dat de tekst bepaalt dat de overeenkomsten die zijn afgesloten in de periode tussen 1994 en 1996, dus binnen twee jaar na inwerkingtreding van de huidige richtlijn, gehandhaafd blijven.

Vandaag wordt er gestemd over het compromis waar alle betrokkenen zo hard aan gewerkt hebben en het is belangrijk dat er vóór gestemd wordt. Dat is belangrijk omdat er in verband met de huidige crisis een groter risico bestaat van herstructureringen binnen bedrijven, en de Europese werknemer verlangt van ons meer garanties voor hun toekomst.

Ook is het aannemen van dit voorstel van belang omdat de Europese burger een sterk signaal nodig heeft dat aantoont dat het sociale Europa in 2008 weer op gang komt en dat het niet alleen woorden zijn, maar dat het daden betreft die concrete en positieve gevolgen hebben voor zijn dagelijks bestaan.

En tot slot is het van belang dat u vóór stemt, omdat de sociale dialoog in Europa gestimuleerd moet worden, door de oprichting van nieuwe ondernemingsraden en de verdere ontwikkeling van gezamenlijke acties van alle Europese sociale partners, die we ook in dit dossier gezien hebben.

Jan Cremers, *namens de PSE-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, er is een gezegde dat compromissen nooit schoonheidsprijzen winnen. Op het eerste gezicht zou dit gezegd kunnen worden over de resultaten van alle onderhandelingen over de herziening van de richtlijn over de Europese ondernemingsraad. Gelet op het verslag-Menrad dat in dit Huis zes jaar geleden werd aangenomen, op de jurisprudentie en op de ervaringen van werkgevers en werknemers in de afgelopen twaalf jaar, heeft de PSE-Fractie altijd gevraagd om een ambitieuze revisie van de richtlijn.

Te veel werknemersvertegenwoordigers zijn nog steeds verstoken van basisinformatie en het recht van raadpleging als hun werkgever weigert hun deze rechten toe te staan. Naar onze mening vormen deze rechten echter een integraal onderdeel van de vormgeving van alle arbeidsverhoudingen. De positie van de werknemer als de standvastige betrokkene die in de onderneming aanwezig blijft – in vergelijking tot het management

dat steeds van baan verandert en de niet-betrokken houding van het nieuwe type financiële investeerder – moet worden weerspiegeld in het ondernemingsbestuur van onze ondernemingen. Nu het advies van de sociale partners en de aanvullende wijzigingen die tijdens onze onderhandelingen tot stand zijn gekomen, in de richtlijn zijn verwerkt, hoopt de PSE een aantal bouwstenen voor een nieuwe dynamiek te leveren,

De formele politieke procedure is bijna afgerond. Het is nu aan werkgevers en werknemers om in actie te komen. De richtlijn wordt op het ogenblik voor slechts zo'n 40 procent nageleefd, en dat is nog steeds veel te weinig. De PSE is van mening dat hierover nog niet het laatste is gezegd; het is een nieuw begin. De Europese sociale partners staan voor de enorme uitdaging om die ondernemingen te overtuigen die nog steeds weigeren de richtlijn na te leven.

We vragen de Europese Commissie met klem aan deze taak bij te dragen. Er is een nieuwe campagne nodig. Uit recent onderzoek is gebleken dat ondernemingen met adequate informatie, adviezen en participatie van werknemers beter functioneren, vooral in moeilijke tijden. De economische crisis en de reorganisaties die we in de naaste toekomst onder ogen moeten zien, maken de betrokkenheid van werknemers bij de besluitvorming van onze ondernemingen actueler dan ooit.

Ik bedank mijn opponent, de heer Bushill-Matthews, voor zijn professionele leiding bij de onderhandelingen, mijn collega's van de andere fracties voor hun politieke steun en het Franse voorzitterschap voor zijn subtiele aanpak. Laten we aan de slag gaan.

Bernard Lehideux, *namens de ALDE-Fractie.* – (FR) Fungerend voorzitter van de Raad, commissaris, Voorzitter, de overeenkomst die met de Raad bereikt is inzake de ondernemingsraden laat zien dat het sociale Europa, dat we zo hard nodig hebben, steen voor steen wordt opgebouwd. Ook blijkt hieruit dat de sociale dialoog, in dit sociale Europa in opbouw, nu goed van de grond gekomen is.

Iedereen weet dat deze tekst vooral tot stand is gekomen dankzij een vruchtbare samenwerking tussen vakbonden en werkgeversorganisaties. De huidige richtlijn had duidelijk zijn grenzen bereikt, aangezien er veertien jaar na de inwerkingtreding ervan slechts in een derde van de betreffende ondernemingen een ondernemingsraad is ingesteld en het Hof van Justitie meerdere malen tussenbeide moest komen in situaties van rechtsonzekerheid. Het moet echter niet zo zijn dat rechters de regels moeten stellen. Politici moeten hun verantwoordelijkheid nemen. Bovendien worden we er onder de huidige omstandigheden wreed aan herinnerd dat het raadplegen van ondernemingsraden steeds belangrijker wordt, bij herstructurerings in een zo vroeg mogelijk stadium.

Daarom moeten we voortgang boeken en de overeenkomst steunen in eerste lezing, nadat we de rapporteur bedankt hebben voor de kwaliteit van zijn werk en zijn vermogen tot luisteren.

Elisabeth Schroedter, *namens de Verts/ALE-Fractie.* – (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte commissaris, geachte voorzitter van de Raad. Toen de directie van Nokia in Finland had besloten om de Nokia-fabriek in Bochum te sluiten en naar Roemenië te verhuizen, hebben de betrokken werknemers – er zijn tweeduizend mensen ontslagen – dat uit de krant moeten vernemen.

Om te zorgen dat een dergelijke situatie zich niet nog eens voordoet, is het dringend noodzakelijk – en ik zeg met nadruk: dringend – om de gewijzigde richtlijn over de Europese ondernemingsraad, met de nieuwe definitie voor transnationale ondernemingen, in werking te stellen. Het is bedroevend dat de Commissie hier zo veel jaar mee gewacht heeft en dit compromis tot nu toe geboycot heeft.

Hieruit blijkt maar weer eens dat het sociale Europa voor de Commissie helemaal onderaan op de agenda staat. Indien de wijzigingen eerder waren doorgevoerd, had een situatie zoals die bij Nokia zich immers niet voorgedaan.

Dit zijn dringend noodzakelijke wijzigingen die de nalatigheid moeten goedmaken en die eigenlijk te laat komen, gezien de nieuwe, over de nationale grenzen reikende ondernemingsstructuren en de nieuwe manier van werken van ondernemingen. Ik ben gematigd enthousiast over dit compromis. Toch sta ik als lid van de onderhandelingscommissie van het Parlement achter dit compromis, omdat we deze richtlijn nu nodig hebben.

Ik doe nogmaals een beroep op iedereen die dit compromis nu weer probeert open te breken. Dat is spelen met vuur. Dat zou betekenen dat we eeuwig blijven onderhandelen en dat zich dan zo'n situatie als bij Nokia opnieuw voordoet. De richtlijn met daarin deze minimale aanspraak op democratie, moet daarom werkelijk van kracht worden.

Als beleidspunt blijft de herziening op de agenda staan. Ik zeg de Commissie nog een keer dat het hier om een aanpassing gaat. De herziening staat nog op de agenda en wij staan op het standpunt dat we een fatsoenlijke herziening nodig hebben, die de ondernemingsraden dan werkelijk biedt wat deze voor hun werk op de lange termijn nodig hebben. Nu gaat het alleen nog maar om een aanpassing.

Dimitrios Papadimoulis, *namens de GUE/NGL-Fractie.* – (EL) Mijnheer de Voorzitter, als Confederale Fractie Europees Unitair Links/Noords Groen Links willen wij niet mee doen aan de feestelijke sfeer. Wij weten namelijk maar al te goed dat het sociaal Europa geen prioriteit is van de Commissie en de Raad. Geachte collega's van het Europees Parlement, het compromis tussen BUSINESSEUROPE en de vakbonden loopt achter bij hetgeen het Europees Parlement in 2001 vroeg. De herschikkingsprocedure heeft er bovendien voor gezorgd dat de rol van het Parlement werd beknot. Wij zullen amendementen indienen ter ondersteuning en bevordering van de eisen die de vakbonden tijdens de onderhandelingen hebben gesteld: betere, tijdige en substantiële informatie, open en transparante overeenkomsten en versterkte participatie van deskundigen van vakbondsorganisaties. Helaas missen wij de kans om de richtlijn daadwerkelijk te verbeteren en, onder het mom van een realpolitik, stemmen wij in met iets dat ver achter blijft bij hetgeen de werknemers nodig hebben.

Jean Louis Cottigny (PSE). – (FR) Voorzitter, fungerend voorzitter van de Raad, commissaris, ik wil in de allereerste plaats de heer Bushill-Matthews feliciteren, die ons een belangrijke les in democratie heeft geleerd, als woordvoerder van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken tijdens de dialoog. Die dialoog heeft inmiddels plaatsgevonden. De partners hebben een akkoord proberen te bereiken.

En ik wil ook u feliciteren, commissaris, omdat u er op een gegeven moment in geslaagd bent het Parlement zijn rol van medewetgever enigszins te ontzeggen, omdat u ons op grond van afspraken tussen de sociale partners gedwongen hebt uitsluitend te praten over de punten die door hen werden aangedragen.

Vandaag is het van belang dat deze dialoog slaagt. Deze heeft plaatsgevonden en we kunnen nu zorgen dat dit verslag in eerste lezing wordt aangenomen. Maar dit mag niet betekenen dat een herziening nu van de baan is en het mag niet betekenen dat we vervolgens niet verder kunnen denken over een volledige herziening, met de steun van alle of bijna alle sociale partners.

Ik geloof dat we in die geest moeten handelen. Natuurlijk, morgen bij de eerste lezing moeten we onze overwinning binnenhalen, maar het moge ook duidelijk zijn dat we moeten kijken hoe dit alles gaat worden toegepast en hoe we tot een volledige herziening kunnen komen.

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de fungerend voorzitter van de Raad, dames en heren, ten eerste zou ik de rapporteur graag willen bedanken voor zijn opbouwende benadering van de herziening van de richtlijn.

De herschikking van de betrokken richtlijn heeft ook bepaalde juridische punten naar boven gebracht met betrekking tot onze mogelijkheden om in te grijpen. Het schijnt dat deze, met de hulp van de rapporteur, nu zijn opgelost.

Desalniettemin beschouwen zowel het bedrijfsleven als de vakbonden de herziening van de Europese ondernemingsraad al heel lang als een belangrijk punt. Het feit dat de partijen van de arbeidsmarkt afgelopen zomer een akkoord hebben bereikt, is prijzenswaardig. Dit zal het voor ons in het Parlement ook gemakkelijker maken de behandeling van dit onderwerp met succes te voltooien.

Zonder de noodzaak de richtlijn op dit moment en in deze situatie te herschikken in twijfel te trekken ben ik toch van mening dat een herziene en bijgewerkte versie van de richtlijn in de toekomst, dat wil zeggen tijdens de zittingsperiode van het volgende Europees Parlement, aan een wetgevingsprocedure onderworpen zou moeten worden.

Op dit moment kan ik, als vertegenwoordiger van een klein land, het echter niet eens zijn met het voorstel van de Commissie dat lidmaatschap van een speciale commissie zou moeten afhangen van het aantal werknemers in een bedrijf. Een dergelijk vereiste zou tot een situatie kunnen leiden waarin sommige lidstaten uiteindelijk niemand hebben om in onderhandelingen hun belangen te vertegenwoordigen.

Proinsias De Rossa (PSE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik ben ingenomen met het akkoord in eerste lezing over de herziening van de Europese ondernemingsraad, waarbij we veel te danken hebben aan onze bekwame schaduwrappporteur, de heer Cremers. We verkeren in een steeds diepere economische crisis, die een crisis is van het systeem en niet slechts in het systeem.

Er is geen 'business as usual' mogelijk en zowel werkgevers als regeringen moeten accepteren dat werknemers in deze crisistijd een grotere zeggenschap moeten hebben over wat er op hun werkplek gebeurt. Iedere andere benadering is niet aanvaardbaar.

Het blinde geloof in ongebreidelde markten en concurrentie heeft jammerlijk gefaald. Nu is het moment voor Europa om meer moed te tonen bij het scheppen van een nieuw sociaal contract tussen werknemers en ondernemingen. Dat geldt ook voor de lidstaten en Europa bij het bouwen aan een nieuwe sociale markteconomie, zoals voorzien in het Verdrag van Lissabon.

Harald Ettl (PSE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, sinds 1999 wachten we op een herziening van de richtlijn over de Europese ondernemingsraad. Hier is een herschikkingsprocedure uit voortgekomen – en dat is te weinig voor een snel veranderende industriële omgeving! Hiervoor hebben we betere informatie en raadpleging nodig, als instrument van een ondernemingscultuur waarin minder conflicten ontstaan. Dat is van essentieel belang. Transnationale besluiten horen in de adviescommissie van de Europese ondernemingsraad thuis. De uitvoering van deze weinig invloedrijke richtlijn moet juridisch versterkt worden. Om te garanderen dat deze richtlijn uitgevoerd kan worden, moeten hier ook sancties aan worden verbonden. Dat is nodig om ervoor te zorgen dat de uitspraken van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen niet langer eenvoudigweg genegeerd worden.

Ondanks kleine vorderingen zal er na maximaal drie jaar een herziening nodig zijn. Ook dat hadden we kunnen en moeten bedingen, om deze industrieel-politieke realiteit, deze snelle veranderingen aan te kunnen. Het belangrijkste is echter dat er ten minste iets gebeurt!

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) De Europese ondernemingsraad en de procedure ter informatie en raadpleging van de werknemers in ondernemingen of concerns zijn cruciale instrumenten ter bescherming van werknemers.

Ondernemingsraden moeten zeer actief zijn, met name in situaties waarin bedrijven geherstructureerd worden. In het geval van multinationals of concerns is het van essentieel belang dat de werknemers van het bedrijf in de lidstaat waar ontslagen vallen, ook worden geraadpleegd en aan de onderhandelingstafel aanschuiven. In de situatie waarbij een concern belangrijke beslissingen neemt met betrekking tot de toekomst van het bedrijf en zijn werknemers, moeten de werknemers van het bedrijf in de lidstaat waar de herstructurering plaatsvindt, daarvan in kennis worden gesteld en in staat worden gesteld deel te nemen aan en invloed uit te oefenen op de besluitvorming.

Tot nu toe heeft de Europese Gemeenschap alleen financiële steun geboden aan bedrijven die een herstructurering ondergingen. Ik ben van mening dat deze steun ook moet worden geboden aan de mensen die werkloos zijn geworden.

Stephen Hughes (PSE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, allereerst veel dank aan de rapporteur. Hoewel de in de commissie aangenomen amendementen niet strookten met wat hij voorstond – eigenlijk wilde hij geen amendementen – verdedigde hij niettemin het standpunt van de commissie in de onderhandelingen die hebben geleid tot overeenstemming over de eerste lezing.

Veel dank ook aan de heer Cremers, onze schaduwrapporteur, die de echte architect was van de inhoud van het akkoord. De drie aanvullingen op de punten waaraan de sociale partners in hun begeleidend advies hun goedkeuring aan hebben gehecht, die betrekking hebben op sancties, transnationaliteit en het wegnemen van de drempel voor de bijzondere onderhandelingsgroep, zijn op zich belangrijk, maar zoals gezegd, velen van ons voelen zich nog steeds beetgenomen door deze herziening.

Bijna tien jaar geleden werd ons een volledige herziening van de richtlijn beloofd. Er moeten andere ernstige onvolkomenheden worden behandeld en we dringen erop aan dat de Commissie tijdens het volgende mandaat een volledige herziening aan de orde stelt.

Een andere belangrijke kwestie bij de behandeling van deze herschikking was de manier waarop de sociale dialoog in de wetgevingsprocedure werd betrokken. De sociale partners werden geraadpleegd overeenkomstig artikel 139. Uiteindelijk gaven zij te kennen niet akkoord te kunnen of willen gaan met een kaderovereenkomst. Maar juist toen we met onze wetgevingswerkzaamheden begonnen, lieten ze merken dat ze bereid waren tot open onderhandelingen. Zij stemden vervolgens in met een begeleidend advies, dat in de verdragen in het geheel geen status heeft, maar dat gaf onze rapporteur, de heer Bushill-Matthews, de gelegenheid tot een schijnbaar tegemoetkomende opstelling door de inhoud van het advies te accepteren, maar verder niets.

In plaats van dat het begeleidend advies een stimulans was voor ons werk, werd het bijna tot een keurslijf. De procedures van de artikelen 139 en 138 moeten duidelijk gescheiden worden gehouden. Het is verkeerd als deze procedures elkaar ondergraven of inperken. Het is de taak van de Commissie voor die scheiding zorg te dragen. Zelfs op dit moment wordt een soortgelijke mengvorm tussen de sociale dialoog en de wetgevingsprocedure toegestaan om een wetswijziging waar wij voor hebben gepleit om het probleem van verwondingen door injectienaalden aan te pakken, te laten ontsporen.

Nogmaals, dit is gevaarlijk en kan slechts leiden tot wrevel en wantrouwen tussen de sociale partners en het Parlement. Niettemin is dit een stap voorwaarts op het vlak van informatie- en raadplegingsrechten van werknemers, en dat juich ik toe.

Ewa Tomaszewska (UEN). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, de richtlijn waarmee de Europese ondernemingsraden werden ingevoerd, was op het ogenblik van de tenuitvoerlegging een belangrijke stap voorwaarts op het vlak van het opstarten van een sociale dialoog binnen de economie. De richtlijn zorgde ook voor een stijging in de productiviteit terwijl de sociale rust werd behouden.

Na meer dan tien jaar ervaring zien de sociale partners nu dat de richtlijn dient te worden gewijzigd en gespecificeerd. Er dient duidelijker te worden uitgelegd wat de rol is van de leden van de ondernemingsraden tijdens het proces waarbij informatie wordt doorgegeven aan het personeel en waarbij het personeel wordt geconsulteerd. Vooral tijdens een crisisperiode is een goed begrip tussen de sociale partners en onderhandelingen gebaseerd op vertrouwen en betrouwbare informatie zeer belangrijk. Het belang van de sociale dialoog, het vinden van oplossingen door middel van debatten en onderhandelingen, het begrijpen van het welzijn en belangen van de andere partij wijzen op de noodzaak om de resultaten van deze dialoog te respecteren en een overeenkomst tussen de werkgeversorganisaties en de vakbonden op Europees niveau te aanvaarden.

Ik wil de rapporteur feliciteren en verwacht dat er de komende jaren een beoordeling zal worden uitgevoerd van de resultaten van de werking van deze richtlijn.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). - (PT) Ik betreurt het dat deze gelegenheid onbenut wordt gelaten om op een grondiger en zinnigere manier deze richtlijn betreffende de Europese ondernemingsraad te verbeteren. Daar werd trouwens al in 2001 aan gedacht bij het aannemen van het verslag-Menrad, waar ik zelf bij betrokken was. Daarom hebben we aangedrongen op het indienen van en stemmen over een aantal amendementen die beogen de rechten inzake informatie en raadpleging van werknemersvertegenwoordigers in alle gevallen te versterken, met inbegrip van het vetorecht, vooral wanneer er sprake is van herstructureringen en pogingen bedrijven te verplaatsen, met name multinationals, waarbij de rechten van werknemers niet worden gerespecteerd.

Het zou een goede zaak deze voorstellen hier aan te nemen, zodat de richtlijn over de Europese ondernemingsraad wordt versterkt.

Karin Jöns (PSE). - (DE) Mijnheer de Voorzitter, ook ik en mijn fractie hadden gehoopt dat er meer zou uitkomen dan nu het geval is. Ik denk echter dat we desondanks veel hebben bereikt en dat we de medezeggenschap op Europees niveau toch een stap verder hebben gebracht. Eén ding is namelijk duidelijk: in de toekomst moeten de Europese ondernemingsraden vóór een besluit – en dit is van groot belang – vóór een besluit over herstructureringen geïnformeerd en geconsulteerd worden en in de toekomst zullen ze deze informatie niet meer uit de krant vernemen.

Tegen de Commissie wil ik nog wel heel duidelijk het volgende zeggen: er mag niet nog eens zo'n chaos ontstaan als die we nu hebben meegemaakt, toen het erom ging wie hier nu eigenlijk onderhandelt. Er moet een duidelijk onderscheid bestaan tussen de sociale dialoog en het Europees Parlement. We hadden soms het gevoel dat hier de rechten van het Parlement aan de kant werden geschoven. Dat mag in de toekomst niet meer gebeuren!

Valérie Létard, fungerend voorzitter van de Raad. - (FR) Voorzitter, dames en heren, de herschikking van de richtlijn inzake de Europese ondernemingsraad is goed nieuws.

Hieruit blijkt dat het sociale Europa vooruitgang boekt en dat het mogelijk is de rechten van Europese werknemers op het gebied van informatie en raadpleging te verbeteren. Ook laat dit zien hoe belangrijk het is de sociale partners erbij te betrekken. Als we dit niet hadden gedaan, waren we nooit tot dit resultaat gekomen. Ook zegt dit iets over de kwaliteit van het werk van en de samenwerking tussen de drie instellingen:

de Commissie, het Parlement en de Raad. Als het Parlement dit voorstel morgen aanneemt, betekent dat dat we het in eerste lezing eens zijn geworden en daar mogen we trots op zijn.

Mocht dit gebeuren, dan ben ik u erkentelijk, Voorzitter.

Vladimír Špidla, *lid van de Commissie*. – (CS) Vooruitgang boeken is moeilijk edoch mogelijk. De geschiedenis van dit voorstel voor een richtlijn over de ondernemingsraad is daar een levend voorbeeld van. De weg ernaartoe ging zeker niet over rozen en ik zou dan ook graag stil willen staan bij de rol van de sociale partners, de rol van de rapporteur, de heer Bushill-Matthews, alsook die van zijn sociaaldemocratische collega, de heer Cremers. Ik denk dat het debat afdoende duidelijk gemaakt heeft dat het voorstel nu gereed is voor stemming, voorwaar een goed bericht voor sociaal Europa.

Philip Bushill-Matthews, *rapporteur*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, zoals mijn collega's weten, geloof ik sterk in een sociale dialoog en in ondernemingsraden. Ik ben blij dat er in eerste lezing overeenstemming is bereikt, zodat de rechtszekerheid voor alle sociale partners kan prevaleren.

Zelfs als we niet dit hele proces hadden gevolgd, hadden we naar mijn mening in eerste lezing overeenstemming bereikt. Aangezien Stephen Hughes besloot een wat verwrongen versie te geven over de wijze waarop dit resultaat is bereikt, wil ik graag alle feiten op een rij zetten opdat de mensen na ons kunnen zien hoe wij tot dit resultaat zijn gekomen. De sociale partners hebben zeer beslist aan ieder van ons gevraagd geen enkel amendement in te dienen. De vakbonden hebben mij stellig bevestigd dat wat hen betrof, de andere fracties dat zonder meer zouden respecteren. Wat ik niet verwachtte, en wat ik niet wist, was dat zij terwijl ze onze fractie duidelijk verzochten geen amendementen in te dienen, zij feitelijk de sociaaldemocraten wel verzochten amendementen in te dienen. We hadden daarom een zeer verstoord evenwicht in de commissie. Waren we eerst naar het Parlement gekomen en hadden alle collega's de gelegenheid gehad de zaak te bespreken, dan denk ik dat we nog steeds tot een overeenstemming zouden zijn gekomen, maar dat die er enigszins anders uit zou zien.

Maar laat ik mijn collega's geruststellen: ik stel niet voor te tornen aan de bereikte overeenkomst. Het is belangrijk dat er een overeenkomst is en ik heb er vertrouwen in dat we deze morgen goedkeuren. Maar het is uiterst ironisch dat een vraagstuk over wederzijds vertrouwen tussen werknemer en werkgever, en over harmonie en samenwerking tussen beide zijden van het bedrijfsleven, door een van de sociale partners de kwestie op heel andere wijze wordt benaderd.

Ik hoop dat dit een losstaande episode is, omdat de sociale dialoog dient te worden voortgezet op basis van wederzijds vertrouwen. Deze kwestie was echter in dit opzicht een stap terug, een waarvan ik hoop dat deze nooit meer zal plaatsvinden.

De Voorzitter. - Het debat is gesloten.

De stemming vindt dinsdag plaats.

16. Veiligheid van speelgoed (debat)

De Voorzitter – Aan de orde is het verslag (A6-0441/2008) van mevrouw Thyssen, namens de Commissie interne markt en consumentenbescherming, over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de veiligheid van speelgoed (COM(2008)0009 – C6-0039/2008 – 2008/0018(COD)).

Marianne Thyssen, *rapporteur*. – Voorzitter, commissaris, Raadsvoorzitter, collega's, dat wij ondubbelzinnig kiezen voor een hoge graad van consumentenbescherming op de interne markt hebben we al herhaaldelijk aangetoond. Zowel in het meerjarenprogramma consumentenbescherming als in de resolutie en het debat naar aanleiding van de terugtrekking van de markt van onveilig, voornamelijk Chinees speelgoed, hebben wij met veel overtuiging gevraagd om de bescherming van de kleinste en de meest kwetsbare consumenten, te weten kinderen, hoog op de agenda te plaatsen.

Als rapporteur voor de nieuwe veiligheidswet speelgoed, ben ik dan ook bijzonder gelukkig vandaag te kunnen mededelen dat we wellicht eerstdaags een nieuwe en strenge richtlijn inzake veiligheid van speelgoed in werking kunnen laten treden, althans wanneer alles hier naar wens verloopt.

Ik dank de Commissie, omdat zij gevolg heeft gegeven aan onze oproep om een nieuwe richtlijn voor te stellen. Ik dank ook de rapporteurs voor advies, de schaduwrapporteurs, de voorzitter en de collega's van IMCO voor de uitstekende samenwerking die het mogelijk heeft gemaakt mijn verslag op 6 november

unaniem goed te keuren. En ik dank de Raad, de Commissie en al onze medewerkers voor hun efficiënte inzet en hun constructieve opstelling, die ons in staat stelde dit belangrijke stuk consumentenwetgeving binnen de tien maanden af te ronden.

Collega's, we hebben meerdere redenen om trots te zijn op ons werk. De veiligheidseisen voor speelgoed worden zonder meer verbeterd en strenger gemaakt, en dat is wat de mensen van ons verwachten. Voor cancerogene, mutagene en reprotoxische stoffen komt er een principieel verbod op het gebruik ervan in toegelaten delen van speelgoed; er komen strengere regels voor niet te vermijden sporen van zware metalen, en dit niet alleen door het invoeren van maximumwaarden voor meer soorten stoffen, maar ook door de formulering van veel strengere grenswaarden voor niet te vermijden sporen van lood, cadmium, kwik, chroom 6 en organisch tin.

Totaal nieuw ook is de regeling voor allergene geurstoffen waaraan we kinderen toch niet willen blootstellen. Ook die aanpak maken we strenger dan het Commissievoorstel; er komt uiteindelijk een verbod op niet minder dan 55 allergene geurstoffen en 11 andere mogen alleen worden gebruikt, mits waarschuwend etikettering. Voor educatieve geur- en smaakspellen zijn we iets soepeler, mits labelling en mits coherentie met andere relevante wetgeving.

Niet onbelangrijk verder, collega's, is de verbetering van regels tegen het verstikkingsrisico, verduidelijking van de essentiële veiligheidsvereisten en, totaal nieuw, regels voor speelgoed in snoep. Verder wordt het stelsel van waarschuwingen uitgebreid en versterkt en moeten deze niet alleen goed zichtbaar in een voor de consument verstaanbare taal worden opgesteld, maar ook zichtbaar zijn op het verkooppunt; tenslotte geven we het voorzorgsbeginsel zijn juiste plaats in de wet.

Maar natuurlijk hebben al die regels pas waarde als ze ook afgedwongen worden. Wij zorgen daarvoor door de integratie van de nieuwe aanpak in het nieuwe goederenpakket, door strengere dossiereisen en door eisen op het vlak van traceerbaarheid te stellen. Maar een en ander moet ook worden opgevolgd. Daarom, commissaris, vraag ik u namens het Parlement, om bij de monitoring van de richtlijn uitdrukkelijk aandacht te geven aan de wijze waarop de lidstaten hun toezichtopdracht uitoefenen, zowel binnen hun land als aan de buitengrenzen. Om helemaal gerust te zijn, horen we u ook graag de belofte bevestigen dat de Commissie nieuwe, strenge geharmoniseerde standaarden zal laten ontwikkelen inzake geluidsnormen voor speelgoed, zowel voor piekgeluiden als voor continu geluid, en hetzelfde vragen we voor boeken van uitsluitend papier en karton waarvoor nu de rechtszekerheid ontbreekt.

Tot slot nog dit, Voorzitter, we hebben duidelijk niet geopteerd voor een systeem van *third party certification* van speelgoed dat voldoet aan de standaarden. Er is lang over gepraat, maar een meerderheid was hiervan geen voorstander. Ook hier graag het verzoek om bevestiging van de commissaris dat bij de monitoring hieraan expliciet aandacht zal worden gegeven; we zullen de conformiteitsbeoordelingsprocedures dus wellicht nog wel eens op onze tafel krijgen.

Valérie Létard, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (FR) Voorzitter, commissaris, mevrouw Thyssen, dames en heren, het voorzitterschap is verheugd over het belang dat het Europees Parlement hecht aan het thema van de veiligheid van speelgoed, des te meer in deze tijd van het jaar. We moeten erop kunnen vertrouwen dat speelgoed veilig is, omdat het om producten gaat die door kinderen gebruikt worden.

Daarom heeft de Raad hoge prioriteit gegeven aan het voorstel dat de Commissie eind januari 2008 deed en dat gericht is op het verbeteren van de veiligheid, zonder het vrije verkeer op de interne markt aan te tasten. De speelgoedmarkt is vanwege zijn dynamiek, innovatievermogen en structuur bijzonder gevoelig en complex en de medewetgevers moesten een evenwichtige benadering vinden, om de veiligheid van speelgoed te garanderen zonder dat dit tot prijsstijgingen of tot te zware verplichtingen voor fabrikanten en importeurs van goed bekend staand speelgoed zou leiden.

Sinds enige tijd blijken enkele nieuwe elementen, naast de prijs en innovatie, de doorslag te geven bij de consument. Het milieu en het niet gebruiken van toxische of allergene stoffen stonden centraal in het openbare debat. Dit werd duidelijk toen bepaalde bedrijven besloten producten van de markt te halen of terug te roepen die mogelijk niet helemaal veilig waren.

De Europese Unie hanteert om die reden sinds de jaren tachtig een benadering van technische harmonisatie die gericht is op het vrije verkeer van goederen op de interne markt, gekoppeld aan hoge eisen op het gebied van veiligheid, zodat alleen producten die conform de normen zijn op deze markt kunnen circuleren. Deze conformiteit wordt gegarandeerd door de CE-markering.

Speelgoed wordt, net als 80 procent van de producten die in de Unie circuleren, onderworpen aan deze aanpak van technische harmonisatie, die gebaseerd is op een architectuur die we goed kennen: de Europese wetgeving – hier in de vorm van voorstellen voor nieuwe richtlijnen – stelt de belangrijkste veiligheidseisen vast, die technisch worden vertaald en verfijnd in normen. De Commissie stelt eveneens, samen met de lidstaten, documenten op ter ondersteuning van de implementatie van het communautair recht.

Deze architectuur als geheel wordt versterkt als het voorstel, zoals geamendeerd door de medewetgevers, wordt aangenomen. De herevaluatie van de veiligheid van speelgoed volgens deze nieuwe wettelijke normen weerspiegelt de bereidheid van de medewetgevers om prioriteit aan dit terrein te geven, aangezien dit de eerste keer is dat deze horizontale bepalingen sectoraal worden toegepast.

De tekst die uit de onderhandelingen tussen de instellingen is voortgekomen en die breed gedragen wordt door de lidstaten en dus acceptabel is voor de Raad, zorgt niet alleen voor versterking van het toezicht op de markt maar ook van bepaalde essentiële veiligheidseisen, onder andere door voorstellen waarmee de potentiële gevaren van chemische stoffen in speelgoed ingeperkt worden.

De voorstellen met betrekking tot kankerverwekkende en giftige stoffen zijn gedurende de onderhandelingen tussen de medewetgevers nog verder verbeterd, om het gebruik van deze stoffen tot een minimum te beperken of helemaal te verbieden, met name voor alle onderdelen van speelgoed die voor kinderen bereikbaar zijn, en ter versterking van de voorzorgsmaatregelen tegen reacties die kunnen optreden indien het speelgoed in de mond gestopt wordt, hetgeen bij deze consumentengroep zeker zal gebeuren.

Verder zijn maatregelen verhelderd en verbeterd die gericht zijn op het uitbannen van het risico dat speelgoed of onderdelen daarvan tot verwurging of verstikking kunnen leiden.

Om het voor ouders van de jonge gebruikers mogelijk te maken bewust te kiezen, komen er ook strengere maatregelen ten aanzien van de waarschuwingen voor mogelijke veiligheidsrisico's van het speelgoed en voor de vermelding van de minimum- of maximumleeftijd van de gebruiker, en dienen deze vóór de verkoop beschikbaar te zijn voor iedereen die bij de aankoop betrokken is, ook bij aankoop via internet.

Wat betreft het vermogen van de producten om te voldoen aan de veiligheidsnormen, blijft de architectuur van het communautaire systeem gehandhaafd; als er een Europese norm bestaat, kunnen producenten zelf verklaren dat hun product voldoet aan de norm en de CE-markering aan het product bevestigen. Als dit onterecht gebeurt, hebben uiteraard alle betrokkenen in de toeleverings- en distributieketen hun eigen verplichtingen te vervullen, ieder op zijn eigen niveau, en de autoriteiten die toezicht houden op de markten van de lidstaten zullen erop toezien dat de normen worden nageleefd en maatregelen nemen wanneer ze worden overtreden.

Indien er geen Europese norm van toepassing is, is voorzien in een certificering door derden, waardoor een hoog veiligheidsniveau wordt gegarandeerd. Deze architectuur sluit niet elk misbruik van de CE-markering uit, maar het risico zal, dankzij de waakzaamheid van de markttoezichtautoriteiten en hun toenemende samenwerking op Europees niveau, tot een minimum beperkt worden.

Tot slot zijn in de richtlijn het voorzorgsbeginsel en het vermogen zich aan te passen aan nieuwe risico's, indien deze worden vastgesteld, opgenomen. Het Frans voorzitterschap is dus verheugd over de goede samenwerking met het Europees Parlement tijdens de onderhandelingen over dit belangrijke dossier en uit naam van de Raad bedankt het ook iedereen bij de drie instellingen die heeft bijgedragen aan dit goede resultaat, dat ons in staat zou moeten stellen om in eerste lezing een akkoord te bereiken.

Günter Verheugen, *vicevoorzitter van de Commissie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, fungerend voorzitter van de Raad, geachte afgevaardigden, in de tweede helft van 2007 zijn we geconfronteerd met terugroepacties van een grote speelgoedfabrikant, die uit zichzelf producten met gebreken uit de markt heeft genomen. Desondanks is hierdoor onzekerheid ontstaan.

Hoewel we allemaal wel weten dat niemand kan garanderen dat de producten waarmee we dagelijks omgaan voor 100 procent veilig zijn, verwachten burgers terecht dat hun kinderen niet alleen met plezier kunnen spelen, maar dat hun speelgoed ook veilig is.

In zijn resolutie over de veiligheid van speelgoed van 26 september 2007 heeft het Europees Parlement de Commissie verzocht onmiddellijk een herziening van de speelgoedrichtlijn in gang te zetten, waarbij effectieve, efficiënte en gedetailleerde eisen ten aanzien van de productveiligheid worden gesteld.

In januari 2008 heeft de Commissie haar voorstel op tafel gelegd en ik ben zeer blij dat we nu – slechts elf maanden later en inderdaad op tijd voor kerstmis – een nieuwe EU-wet hebben die op het punt van de veiligheid van speelgoed grote verbeteringen laat zien. Ik wil de rapporteur, mevrouw Thyssen, hartelijk bedanken voor haar succesvolle werk en ik dank ook mevrouw McCarthy voor haar grote betrokkenheid in het overleg met het voorzitterschap en de Commissie. Ik bedank verder het Franse voorzitterschap, dat zich in de Raad met veel elan voor de voortgang van dit dossier heeft ingespannen.

Door de nieuwe speelgoedrichtlijn wordt het speelgoed in Europa veiliger. De speelgoedrichtlijn is gebaseerd op het idee dat alle betrokkenen een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor de veiligheid van speelgoed dragen, maar dat de zwaartepunten voor iedereen anders liggen.

Allereerst zijn er de plichten voor de marktpartijen: producenten, importeurs en handelaren. Tegelijkertijd bevat het voorstel verstrekende regels voor de toezichthoudende instanties, zowel met betrekking tot de buitengrenzen van de EU als de markten van de lidstaten. Volgens de richtlijn worden natuurlijk ook de opvoeders van kinderen niet van hun verantwoordelijkheid ontslagen. Ook zij zijn ervoor verantwoordelijk dat kinderen veilig spelen.

De nieuwe regels voor de veiligheidseisen ten aanzien van speelgoed zijn streng. Dat geldt in het bijzonder voor het gebruik van chemicaliën in speelgoed. Op dit punt worden in de richtlijn geheel nieuwe normen gehanteerd. De richtlijn is wereldwijd de enige wet met een uitdrukkelijk verbod op kankerverwekkende stoffen of op stoffen die van invloed zijn op de voortplanting of die genetische veranderingen teweeg kunnen brengen. Dergelijke stoffen mogen alleen nog worden gebruikt wanneer er onomstotelijk wetenschappelijk bewijs voorhanden is dat ze veilig zijn.

De nieuwe richtlijn bevat ook de laagste grenswaarden die wereldwijd voor giftige stoffen als lood of kwik gelden. Ook allergene geurstoffen zijn grotendeels verboden. Daarmee gaat de richtlijn zelfs verder dan de regels voor cosmetica.

Naast de bepalingen over chemicaliën bevat de richtlijn een reeks aangescherpte veiligheidseisen ten aanzien van ontwerp en productie. Dit betreft vooral regels ter voorkoming van verstikkingsgevaar door kleine onderdelen – dat is een acuut risico voor kinderen, dat nu nog effectiever wordt bestreden. We hebben ook voor het eerst regels voor levensmiddelen in speelgoed in de richtlijn opgenomen.

In de toekomst dragen speelgoedfabrikanten een grotere verantwoordelijkheid bij de conformiteitsbeoordeling. Ze moeten een uitgebreid onderzoek doen naar de risico's die met bepaald speelgoed samenhangen, onafhankelijk van waar dat speelgoed is vervaardigd. Deze analyse moet uitgebreid worden gedocumenteerd en op verzoek aan de toezichthoudende instantie beschikbaar worden gesteld. Er komen strengere verplichtingen voor speelgoedimporteurs. Dit is zeer belangrijk, omdat een groot deel van het speelgoed in de Europese Unie wordt geïmporteerd. Importeurs moeten controleren of speelgoedfabrikanten de conformiteitsbeoordeling van het speelgoed correct hebben uitgevoerd en zo nodig zelf steekproeven nemen. De richtlijn voorziet alleen in een verplichte controle door een derde partij, indien er geen geharmoniseerde Europese normen bestaan. We hebben uitvoerig over certificering door een derde instantie gesproken, waarbij alle voor- en nadelen in overweging zijn genomen.

Niet al het speelgoed dat in Europa op de markt komt, kan onderzocht worden. Er kunnen natuurlijk steekproeven worden gedaan, maar dat is duur. De Commissie is van mening dat een controle door een particuliere certificeringsinstantie zo veel kosten met zich meebrengt dat deze niet door de hogere mate van veiligheid gerechtvaardigd kunnen worden. Dat geldt in het bijzonder voor kleine en middelgrote bedrijven. Bij de evaluatie van de toepassing van de richtlijn zal de Commissie vooral op de regels voor de conformiteitsbeoordeling letten. Zij zal daarbij rekening houden met de ervaringen van de lidstaten met het markttoezicht en zij zal het Parlement hiervan verslag doen. De Commissie zal ter informatie ook een overzicht hiervan doen toekomen aan de Raad.

Naast strengere verplichtingen voor marktpartijen bevat de richtlijn zeer gedetailleerde regels voor de manier waarop de lidstaten het markttoezicht, in overeenstemming met het pakket voor de interne markt van juli van dit jaar, moeten uitvoeren. Dit betreft zowel reglementaire grenscontroles aan de buitengrenzen als inspecties in de lidstaten. Goed functionerend markttoezicht is een zeer belangrijk element van de richtlijn. Alleen indien de strenge eisen ten aanzien van productie en ontwerp voldoende door onpartijdige openbare instanties worden gecontroleerd, kunnen de gemeenschappelijke opvattingen over de veiligheid van speelgoed in Europa in de praktijk worden uitgevoerd.

De tekst die nu voorligt laat zien dat de Europese instellingen in staat zijn om in korte tijd goede, verstreckende, in de hele wereld unieke Europese wetgeving van de grond te krijgen. Ik denk dat we hiermee gezamenlijk een goede basis voor veilig speelgoed in Europa hebben gecreëerd!

Anne Ferreira, rapporteur voor advies van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid. – (FR) Voorzitter, commissaris, minister, er zijn twee belangrijke elementen die de Europese Unie ertoe gebracht hebben haar wetgeving op het gebied van de veiligheid van speelgoed te herzien: het feit dat een jaar geleden een aanzienlijke hoeveelheid speelgoed werd teruggeroepen vanwege veiligheidsproblemen, en studies die het schadelijke effect van chemische stoffen op de gezondheid van kinderen aantoonde.

De wetgeving die ons nu wordt voorgesteld is helaas niet toereikend in het licht van wat er op het spel staat en ik deel het enthousiasme van de vorige sprekers dan ook niet.

Ik betreur het dat we op verschillende punten geen hogere eisen hebben gesteld, met name als het gaat om de aanwezigheid van chemische stoffen en allergene geurstoffen. Ik zeg het nog maar eens: kinderen vormen een van de meest kwetsbare groepen binnen de samenleving; vanwege het feit dat hun lichaam nog in de groei is zijn ze extra kwetsbaar.

De verschillende normen op het gebied van chemische stoffen houden daar geen rekening mee. Waarom worden CMR-stoffen slechts gedeeltelijk verboden? Waarom geen verbod op stoffen die de hormoonhuishouding ontregelen? Waarom worden er zoveel uitzonderingen toegestaan?

Ik betreur het ook dat zware metalen opnieuw worden toegelaten. Ik begrijp niet dat cadmium en lood in bepaalde producten verboden worden, maar dat ze in speelgoed worden toegestaan, terwijl men weet op welke manier kinderen dat speelgoed gebruiken.

Mijn tweede punt: het toezicht op de markt. Het voorzorgsbeginsel dat in de richtlijn geïntroduceerd wordt, is van toepassing op de lidstaten, maar wat betekent dit eigenlijk voor de fabrikanten?

Een ander probleem is dat de informatie voor de consument in een taal of talen geschreven moet zijn die de consument begrijpt, maar dat we niet weten of de consument in zijn moedertaal geïnformeerd kan worden of in de taal van het land waar hij woont. Waarom zo vaag blijven als het gaat over de maatregelen voor het uit de handel nemen of terugroepen van speelgoed, met een aanpak die volstrekt ontoereikend is in dergelijke urgente situaties? Waarom heeft men geweigerd de certificering van fabrikanten door een onafhankelijke derde te laten uitvoeren?

In de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid waren amendementen aangenomen die veel betere garanties boden voor de veiligheid en gezondheid van kinderen. Ik betreur het dat deze niet meer steun hebben gekregen.

David Hammerstein, rapporteur voor advies van de Commissie industrie, onderzoek en energie. – (ES) Er zijn zeker een aantal stappen gezet om speelgoed veilig te maken. Wij vinden echter dat deze stappen veel groter hadden kunnen zijn. We begrijpen niet dat er nog steeds stoffen als lood, kwik of cadmium in speelgoed mogen zitten. We hebben een kans gemist om deze stoffen te verbieden, stoffen die zich nu zullen blijven ophopen in het lichaam van Europese kinderen, met alle gezondheidsproblemen van dien.

Daarnaast willen we wijzen op nog een probleem met deze richtlijn, namelijk dat die geen grenzen stelt – in decibels – aan het geluid dat speelgoed mag maken. Lawaai is een belangrijke storende factor waar kinderen en volwassenen last van hebben, en veel speelgoed maakt te veel lawaai.

Ik verzoek de Commissie en de Raad zich uit te spreken over deze kwestie en dit Parlement toe te zeggen zo snel mogelijk geluidsbeperkingen voor te leggen, omdat ook lawaai slecht is voor het lichaam van kinderen.

Andreas Schwab, namens de PPE-DE-Fractie. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, voorzitter van de Raad, commissaris Verheugen, beste collega's, allereerst wil ik onze rapporteur van de PPE-DE-Fractie, Marianne Thyssen, mijn grote en oprechte dank betuigen. Zij heeft zich in de afgelopen maanden met enorme voortvarendheid aan een uiterst moeilijk en ook politiek omstreden dossier gewijd en zij heeft in de besprekingen met de Commissie en de Raad met groot succes het standpunt van het Europees Parlement verdedigd.

Mijnheer Verheugen, wat u zojuist als de essentie van de speelgoedrichtlijn hebt beschreven, kunnen we – net als de opmerkingen van mevrouw Thyssen – alleen maar met nadruk onderschrijven. Met de nieuwe speelgoedrichtlijn wordt het speelgoed in de Europese Unie veiliger. Geen enkele richtlijn kan echter zo veel

veiligheid creëren dat ieder misbruik kan worden uitgesloten. We moeten ons realiseren dat slechts 14 procent van de dingen waarmee kinderen tegenwoordig spelen speelgoed is. De overige 86 procent bestaat uit dingen waarmee kinderen op dezelfde manier omgaan, maar die niet onder de bepalingen van de richtlijn vallen. Daarom moeten we hier waarschuwen voor schijnveiligheid en heel goed nadenken of bijvoorbeeld het gebruik van batterijen in speelgoed in de toekomst verboden zou moeten worden en of uiteindelijk het pedagogische doel van speelgoed er werkelijk bij gediend is om alleen nog voorwerpen te hebben die aan bepaalde eisen voldoen. Hoe het ook zij, ook voor de PPE-DE-Fractie staat de veiligheid van speelgoed voorop.

Daarbij wil ik, nu al veel punten genoemd zijn, op een bepaald punt dieper ingaan. Er zijn in de Europese Unie veel lidstaten waar boeken een belangrijke rol in de opvoeding van kinderen spelen. Er ontstaan grote problemen voor deze boeken, vooral voor boeken voor jonge kinderen, wanneer deze richtlijn in de huidige vorm van kracht wordt. Niet vanwege de richtlijn zelf, maar vanwege de technische normen die eraan ten grondslag liggen. Daarom zou ik u buitengewoon dankbaar zijn, commissaris, wanneer u het CEN (Europees standaardiseringscomité) of de betrokken industrie zo spoedig mogelijk zou kunnen verzoeken om naar mogelijkheden te zoeken om de normen voor de verschillende tests van kinderboeken en de weerstand van karton in kinderboeken zo te formuleren dat het huidige kinderboekenbestand ook in de toekomst behouden kan blijven.

Ik dank de rapporteur en verheug me op het verdere debat.

VOORZITTER: GÉRARD ONESTA

Ondervoorzitter

Anna Hedh, namens de PSE-Fractie. – (SV) Ik zou mevrouw Thyssen, mijn collega's, de Raad en de Commissie willen bedanken voor de uitstekende samenwerking. Net als mevrouw Thyssen en vele anderen in het Parlement hebben gezegd, hebben we de richtlijn op een aantal gebieden verbeterd. Voor ons, sociaaldemocraten, is een hoog veiligheidsniveau over de hele lijn het doel met de hoogste prioriteit. Ik denk dat we een hoog veiligheidsniveau hebben bereikt zonder aan de industrie onredelijke eisen op te leggen. Op bepaalde gebieden hadden we natuurlijk liever verder willen gaan, maar ik vind dat het compromis door de bank een goede tekst is geworden.

Onze fractie wilde voor bepaald speelgoed een certificering door derden, maar heeft hiervoor geen steun gekregen, noch van de andere fracties in de commissie, noch van de Raad en de Commissie. Voor ons is dat natuurlijk een teleurstelling, maar omdat wij van mening zijn dat de nieuwe richtlijn voor het overige een verbetering is in vergelijking met de huidige, zullen we ze in het plenum steunen. Het stemt mij met name tevreden dat we striktere regels zullen hebben voor de manier waarop stoffen mogen worden gebruikt die kankerverwekkend, mutageen of giftig voor de voortplanting zijn – iets waarover de Sociaaldemocratische Fractie in het Europees Parlement niet bereid was compromissen te sluiten.

In vergelijking met het voorstel van de Raad hebben we een veel betere beoordelingsbasis en we hebben uitzonderingen op het vervangingsbeginsel geschrapt, wat tot beperkt gebruik van dit soort stoffen zal leiden. Voor de gevaarlijkste zware metalen hebben we de migratielimieten gehalveerd en het gebruik verboden in onderdelen waar kinderen in contact mee kunnen komen.

Het voorzorgsbeginsel is ook één van de belangrijkste verbeteringen geweest. Dat beginsel wordt nu in het artikel vermeld en daardoor kunnen de markttoezichtautoriteiten naar dit beginsel verwijzen als ze reden hebben om aan te nemen dat een stuk speelgoed gevaarlijk is zonder hiervoor over wetenschappelijk bewijs te beschikken.

We hebben een betere definitie opgesteld van de manier waarop speelgoed moet zijn ontworpen om geen verstikking te veroorzaken. Verstikking is één van de belangrijkste doodsoorzaken door speelgoed en wij vinden het een grote vooruitgang dat we op dit gebied duidelijke regels hebben. Wij zijn ermee ingenomen dat de nieuwe richtlijn eist dat speelgoed het gehoor van kinderen niet mag beschadigen. De Commissie heeft beloofd een nieuwe norm op te stellen en ik hoop dat ze woord houdt. We hadden een striktere regulering van allergene geurstoffen gewild waarbij alle allergenen, behoudens erg specifieke gevallen, verboden werden. Het Parlement heeft niettemin het gebruik hiervan meer ingeperkt dan in het voorstel van de Commissie en wij hopen dat de lijst up-to-date zal worden gehouden als men andere allergene geurstoffen in speelgoed begint te gebruiken.

We zijn er ook mee ingenomen dat de regels voor waarschuwingen duidelijker zijn geworden en dat voor meer soorten speelgoed de waarschuwingstekst op het speelgoed zelf moet worden aangebracht, want anders

worden de waarschuwingen gemakkelijk vergeten wanneer de verpakking eenmaal is verwijderd. Waarschuwingen die belangrijk zijn voor het al dan niet kopen van het stuk speelgoed, moeten ook zichtbaar zijn voor de consument, ongeacht of het speelgoed in een winkel of via het internet wordt gekocht.

Ik hoop dat we na de stemming deze week een mooie strik rond dit onderwerp kunnen maken en er zeker van kunnen zijn dat we in de toekomst veiliger speelgoed onder de kerstboom hebben. Dank u.

Karin Riis-Jørgensen, *namens de ALDE-Fractie*. – (DA) Mijnheer de Voorzitter, ten eerste wil ik onze rapporteur voor de speelgoedrichtlijn, mevrouw Thyssen, hartelijk bedanken. Marianne, u hebt op een zeer efficiënte, professionele en doeltreffende manier aan het verslag gewerkt. Ook wil ik de Raad bedanken en tegen onze jongedame van het Franse voorzitterschap zeg ik: goed gedaan! Tevens wil ik de Commissie bedanken voor de flexibiliteit om op heel korte termijn een gemeenschappelijke basis te vinden voor de tekst die vandaag voor ons ligt.

De gehele procedure waarin we de speelgoedrichtlijn hebben behandeld, is leerzaam geweest, niet alleen voor mijzelf, maar ook voor mijn collega's die hier vanavond aanwezig zijn. Eerst wilden we alle chemische stoffen en alle geurstoffen verbieden, maar inmiddels hebben we allemaal geleerd dat niet alles zwart of wit is. Ik weet nu veel beter wat mogelijk is en wat daarentegen de productie van speelgoed onmogelijk maakt. Om deze reden heb ik bij het werk aan deze richtlijn steeds als uitgangspunt genomen dat we streng moeten zijn, maar tegelijkertijd natuurlijk ook rechtvaardig. Ik ben van mening dat het voorliggende voorstel in dit verband zeer verstandig is. Het voorstel bevat belangrijke verbeteringen ten opzichte van de bestaande regels voor speelgoed, die immers reeds in 1988 zijn opgesteld. Ik ben van oordeel dat we tevreden kunnen zijn over de compromissen die we met de Raad en de Commissie hebben bereikt, aangezien deze compromissen ervoor zorgen, en dit is het belangrijkste, dat kinderen door kunnen gaan met spelen en dat producenten door kunnen gaan met het produceren van speelgoed, maar dan wel veilig speelgoed.

Van alle belangrijke verbeteringen die in dit voorstel zijn opgenomen wil ik benadrukken dat we nu duidelijke regels hebben voor het gebruik van chemische stoffen en geurstoffen. Het is belangrijk dat we hebben verduidelijkt welke stoffen gebruikt mogen worden, aangezien deze stoffen de hormoonhuishouding kunnen verstoren en kanker of allergieën kunnen veroorzaken. We moeten echter niet alle stoffen gaan verbieden, als dat met het oog op de volksgezondheid niet nodig is, aangezien we anders bijvoorbeeld de productie van kinderfietsen zouden verhinderen. Ja, u hoort het goed! Als we alle chemische stoffen zouden verbieden, zouden we kinderfietsen niet van banden kunnen voorzien en dat is toch niet wat we willen. Daarom herhaal ik het: we moeten streng zijn, maar ook rechtvaardig.

Verder wil ik de aandacht vestigen op ons trialogoverleg, waarin we geen overeenstemming hebben kunnen bereiken aangaande geluidsoverlast, boeken en certificering door derden. Daarom verwacht ik eigenlijk wel, mijnheer de commissaris, dat de duidelijke uitspraken van de Commissie over deze drie onderwerpen ook een vervolg zullen krijgen, en wij in het Parlement zullen daar vervolgens weer verder mee gaan. Ik hoop van harte dat we in het Parlement donderdag een grote meerderheid zullen krijgen. Ik kijk ernaar uit.

Heide Rühle, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, ook ik wil de rapporteur en de collega's bedanken. Wij, als fractie, betreuren het echter dat we dit werk onder grote tijdsdruk hebben moeten verrichten. We betreuren het vooral dat er geen fatsoenlijke eerste lezing in het Parlement heeft plaatsgevonden, waarbij ook de andere commissies die aan de richtlijn hebben gewerkt, zoals de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid en de Commissie industrie, onderzoek en energie, aan het woord waren gekomen. Op deze manier zijn ze vrijwel van de besluitvorming uitgesloten. Ik beschouw dat als een democratische tekortkoming waar dit Parlement zich over moet buigen. We hebben duidelijkere richtsnoeren met betrekking tot het akkoord in eerste lezing nodig dan waarover we momenteel beschikken.

Wanneer ik al het positieve dat we bereikt hebben, de revue laat passeren, moet ik zeggen dat we alles bij elkaar genomen veel verbeterd hebben. We hebben het verslag van de Commissie opnieuw verbeterd, en de resultaten die we in eerste lezing hebben behaald, zijn op veel punten werkelijk goed. Ook daarom hadden we echter een fatsoenlijke procedure kunnen volgen.

Gebreken zien we vooral op drie punten, en die wil ik duidelijk benoemen. Het eerste gebrek is de kwestie van de certificering door een onafhankelijke certificeringsinstantie. We zouden zeker bereid zijn geweest op dit gebied ook verdere compromissen te sluiten, bijvoorbeeld om de ondernemingen die verschillende keren bij RAPEX zijn gemeld, aan een speciale certificering te onderwerpen. We zouden bereid zijn geweest in dit verband meer onderzoek te doen, meer na te denken, compromissen te sluiten, maar dit onderwerp is in de besprekingen met de Commissie en de Raad helemaal niet aan de orde gekomen. Dat vind ik heel jammer,

omdat ik denk dat de veiligheid van het speelgoed erbij gebaat was geweest, als we ten minste voor bepaald speelgoed deze certificering door derden hadden ingesteld.

Een ander probleem – dat de heer Schwab al heeft aangeroerd – is dat we anderzijds op andere terreinen te voorzichtig zijn. Mij is geen enkel geval bekend waarbij een kind in een kartonnen prentenboek is gestikt of andere schade heeft opgelopen. Daarom kan ik niet begrijpen waarom kartonnen prentenboeken als speelgoed worden behandeld en waarom het CEN (Europees standaardiseringscomité) hiervoor speciale procedures heeft. Dat begrijp ik niet. Ik had het toegejuicht als we hadden besloten – wat de commissie overigens ook unaniem heeft bepleit – om kartonnen prentenboeken van deze richtlijn uit te sluiten. Dat was de juiste beslissing geweest.

Ik ben ook van mening dat bepaalde formuleringen op het gebied van de CMR-stoffen, waartoe ook kankerverwekkende stoffen worden gerekend, ten gevolge van de tijdsdruk niet duidelijk genoeg zijn. Ook op dat punt zullen we een amendement indienen, om nog eens duidelijk aan te geven welke kant het op moet gaan.

Samenvattend kan worden gezegd dat we beter werk hadden kunnen verrichten wanneer we wat meer tijd hadden gehad en ook de andere commissies hierbij betrokken hadden kunnen worden.

Seán Ó Neachtain, *namens de UEN-Fractie*. – (GA) Mijnheer de Voorzitter, kerstmis is de drukste tijd voor de speelgoedhandel en de speelgoedfabrikanten. Het is vreemd dat juist onze kinderen, die de meest kwetsbare groep in onze gemeenschap vormen, vaak gevaar lopen door producten die niet aan de gestelde eisen voldoen. Deze producten zijn afkomstig uit verre landen en vaak weten we niet hoe ze zijn vervaardigd of wat ze bevatten.

De laatste vijf jaar zijn er over de hele wereld ruim 22 miljoen stuks speelgoed geretourneerd. In mijn eigen land, Ierland, zijn er in deze periode 120 000 stuks speelgoed geretourneerd.

Het is zorgelijk dat speelgoed dat in Ierland wordt verkocht van verre komt en dat er geen zekerheid is voor wat betreft de kwaliteit. Daar moet een eind aan komen. Deze richtlijn is een verbetering, maar is alleen nog maar een begin. We moeten hiermee doorgaan en ervoor zorgen dat deze producten veilig zijn.

Eva-Britt Svensson, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (SV) Keer op keer horen we over producten die van de markt worden gehaald omdat ze gevaarlijk zijn voor kinderen. Om na te gaan wat de situatie op de Zweedse speelgoedmarkt is, kochten mijn collega van de Linkse Partij van Zweden en ik zeventien verschillende, willekeurig gekozen stukken speelgoed in Stockholm en lieten ze vervolgens onderzoeken in een laboratorium. Eén bevatte illegale hoeveelheden lood, vijf andere bevatten broomhoudende vlamvertragers. Dat is natuurlijk volkomen onaanvaardbaar. Dat toont aan dat betere wetgeving noodzakelijk is, maar ook betere controle. Nieuw speelgoed zou aan verplichte onafhankelijke tests moeten worden onderworpen.

We weten allemaal dat kinderen hun fantasie gebruiken en hun omgeving verkennen. Ze gebruiken speelgoed niet alleen op de manier die de fabrikant misschien voor ogen had. Het is moeilijk, om niet te zeggen onmogelijk, om te voorspellen hoe kinderen een bepaald stuk speelgoed zullen gebruiken. Daarom moet de wetgeving ook gelden voor speelgoed dat kapot is gegaan, want dan komen bepaalde gevaarlijke stoffen vrij. Over de veiligheid en bescherming van kinderen kan niet worden onderhandeld. Er kunnen geen compromissen over worden gesloten. Ik ben ingenomen met de richtlijn, maar de Confederale Fractie Europees Unitair Links/Noords Groen Links had verder willen gaan, met een totaalverbod op allergene stoffen en stoffen die kankerverwekkend, mutageen of giftig voor de voortplanting zijn. De veiligheid van kinderen is belangrijker dan economische winst op korte termijn. Dank u.

Hélène Goudin, *namens de IND/DEM-Fractie*. – (SV) Voor mij en vele anderen hier vanavond is het vanzelfsprekend dat speelgoed veilig moet zijn omdat kleine kinderen de waarschuwingsteksten niet kunnen lezen en risico's die kunnen ontstaan niet kunnen beoordelen. De producten mogen ook geen chemische stoffen bevatten die schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid. Wij van Junilistan zijn daarom van mening dat een actualisering van de huidige wetgeving ter zake welkom is, maar tegelijkertijd wil ik waarschuwen voor slecht verborgen protectionisme. Speelgoed dat aan de vereisten inzake veiligheid voldoet, moet in de EU kunnen worden ingevoerd en verkocht, ongeacht of het in de EU dan wel in Azië is geproduceerd. Dank u.

Zita Pleštinová (PPE-DE). – (SK) Dames en heren, dit debat vindt plaats in de periode voor de kerst, een tijd waarin speelgoed boven aan de lijst van kerstcadeautjes staat.

Ouders en opvoeders moeten er zeker van zijn dat het speelgoed dat op de Europese markt te koop is aan strenge veiligheidsvoorschriften voldoet, en kinderen, die de meest weerloze groep consumenten vormen, moeten het meest beschermd worden. De problemen van de grootste speelgoedfabrikant, MATTEL, hebben het belang van de agenda van de Commissie interne markt en consumentenbescherming onder de aandacht van het publiek gebracht. Er is ruim een jaar verstreken sinds het Europees Parlement een verklaring heeft aangenomen over de veiligheid van producten, met name speelgoed, waarmee de werkzaamheden in gang zijn gezet voor het pakket betreffende productveiligheid dat in maart 2008 werd goedgekeurd.

Ik ben dankbaar dat de rapporteur het compromis heeft geëerbiedigd dat in het pakket betreffende productveiligheid is bereikt voor de lancering van producten op de markt, waaraan ik heb meegewerkt als een van de rapporteurs voor de Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten) en Europese Democraten. De richtlijn weerspiegelt de wetenschappelijke vorderingen van de afgelopen twintig jaar en verbiedt het gebruik van gevaarlijke materialen in speelgoed. Fabrikanten moeten ook zorgen voor een duidelijke vermelding van allergenen die schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid van kinderen onder de drie jaar. Ze moeten zorgen voor waarschuwingen die goed zichtbaar, op gepaste wijze en in een taal die de consument zal begrijpen op het speelgoed zijn aangebracht. De richtlijn bevat regels over de plaatsing van de CE-markering, die een zichtbaar resultaat vormt van het gehele proces waarin de conformiteitsbeoordelingen in de bredere zin van deze term zijn opgenomen.

Door een CE-markering op een stuk speelgoed aan te brengen verklaart de fabrikant dat het een product is dat voldoet aan alle van toepassing zijnde vereisten en dat hij daar volledige verantwoordelijkheid voor neemt. Dezelfde verantwoordelijkheid geldt ook voor de toeleveringsketen. De markttoezichtautoriteiten voeren kwaliteitscontroles uit op de toeleveringsketen en garanderen dat de producten die te koop zijn volledig voldoen aan de strenge veiligheidsvoorschriften.

Ik zou de werkzaamheden van Marianne Thyssen graag willen benadrukken; zij is erin geslaagd bij de eerste lezing voor overeenstemming te zorgen. Ik geloof zeker dat het compromis dat we hebben bereikt voor hogere veiligheidsniveaus bij speelgoed zal zorgen en tegelijkertijd de activiteiten van de voornamelijk kleine en middelgrote speelgoedfabrikanten niet zal beperken.

Evelyn Gebhardt (PSE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, kankerverwekkende chemicaliën in rammelaars? Lood in speelgoedauto's? Pluchen knuffels die allergieën veroorzaken? Ouders hebben wel enige redenen om zich zorgen te maken over de veiligheid van het speelgoed van hun kinderen.

Daarom was het absoluut noodzakelijk dat de vorige, meer dan twintig jaar oude richtlijn vervangen werd door een moderne wet die met de meest recente kennis in overeenstemming is. Dat zijn we aan de veiligheid en de gezondheid van onze kinderen verschuldigd. Er is wel het een en ander bereikt. Daar ben ik heel blij mee, want we hebben voor meer bescherming gezorgd. Er gelden nu bijvoorbeeld strenge regels voor stoffen die kankerverwekkend, mutageen of giftig voor de voortplanting zijn. Met duidelijk zichtbare en duidelijk geformuleerde waarschuwingen wordt ouders verteld onder welke omstandigheden speelgoed gevaarlijk kan worden. Bovendien hebben we bewerkstelligd dat veel geurstoffen die verantwoordelijk zijn voor de toename van allergieën in speelgoed worden verboden. Dit zijn allemaal successen die we als Europees Parlement samen met de andere instellingen – de Raad en de Commissie – hebben bereikt.

Toch zitten we nog met een pijnlijk punt: we wilden een certificering van speelgoed door onafhankelijke testinstituten, zodat we ook werkelijke zekerheid hebben. Het is niet voldoende als het speelgoed in de winkel ligt en daar steekproeven worden genomen. Nee, we zouden op dit punt veel consequenter moeten optreden. Eigenlijk moet het net als bij auto's gaan. We geven ook niet zelf een certificaat af waarin staat dat onze auto verkeersveilig is. We hebben een TÜV voor speelgoed nodig – en dat moet net zo vanzelfsprekend zijn als de TÜV die we voor de auto hebben.

De Europese Commissie wilde dat niet, de Raad van ministers wilde dat niet, een meerderheid van de conservatieven en de liberalen wilde dat niet. Ik vind het heel jammer dat het tot nu toe niet is gelukt om dat door te voeren, maar er is nog een amendement waarover we donderdag gaan stemmen. Misschien lukt het ons dan toch nog op dit punt iets te bereiken!

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Vorig jaar september heb ik op YouTube en ook elders gewaarschuwd voor het steeds frequenter opduiken van gevaarlijk speelgoed. Ik heb toen beloofd alles op alles te zullen zetten om ervoor te zorgen dat voor de kerst het speelgoed op onze markt veiliger zou zijn. Vele journalisten staken hun hoon hierover niet onder stoelen of banken, maar andere pikten dit onderwerp wel degelijk op en zo kwam er een geweldige lawine van controles op gang, wat ertoe leidde dat tegen de kerst miljoenen stuks gevaarlijk speelgoed van de markt gehaald waren. Nog voor het kerstfeest dus. Ik stel het zeer op prijs

dat de Europese Commissie ons initiatief zo snel heeft opgepakt en een nieuwe, strengere richtlijn heeft ingediend. Ook ben ik zeer ingenomen met het doeltreffende werk van mevrouw Thyssen en niet te vergeten met de flexibiliteit van het Franse voorzitterschap.

Met deze richtlijn wordt ingegaan op nieuwe inzichten op het gebied van chemische stoffen, alsook wat betreft mechanische verwonding van kinderen en dergelijke. De nieuwe richtlijn is dus strenger voor producenten en geeft tegelijkertijd de toezichhoudende instanties meer armslag. Ik acht het ook erg belangrijk dat de juridische aansprakelijkheid voor de importeur vergroot wordt of beter gezegd aan de importeur wordt overgedragen. Per slot van rekening doen de grootste problemen zich voor met geïmporteerde producten en niet met Europese. In 80 procent van de gevallen gaat het om speelgoed uit China. Ik ben ervan overtuigd dat reeds volgend jaar, dus nog voordat de richtlijn van kracht wordt, importeurs zeer zorgvuldig te werk zullen gaan bij de selectie van Chinese of andere fabrieken waarvan zij het speelgoed betrekken en laten overbrengen naar Europa. Ik weet zeker dat zij alleen nog met producenten in zee zullen gaan die voldoen aan de Europese normen. Lukte dat ook maar met andere producten.

Ik heb vandaag opnieuw een ontmoeting gehad met Tsjechische speelgoedproducenten en ik moet zeggen dat zij deze richtlijn en de harmonisering van de normen met open armen ontvangen. Dat neemt niet weg dat zij de juridische aansprakelijkheid van de geaccrediteerde testinstellingen graag vergroot zouden willen zien. Het gebeurt namelijk nogal eens dat zij in de buidel tasten voor het laten uitvoeren van een test en de inspectie later bepaalde onvolkomenheden aan het licht brengt. Voor die kleine producenten gaat het daarbij om niet onaanzienlijke bedragen die zonder enig probleem vermeden zouden kunnen worden.

Ook wil ik u wijzen op het feit dat de richtlijn nogal eens omzeild wordt, of het nu om de huidige richtlijn gaat of straks zeer waarschijnlijk ook om de nieuwe, deze week te behandelen richtlijn. We zeggen dan wel dat er op als speelgoed uitziende producten geen "dit is geen speelgoed" geschreven mag staan, maar het is mij nu al duidelijk dat er dan speelgoed geproduceerd gaat worden onder het mom van "decoratie". Deze richtlijn is dan ook slechts een eerste stap en er rest ons nog een lange weg te gaan.

Arlene McCarthy (PSE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, na de alarmeringen over de veiligheid van speelgoed en de terugroepacties vorig jaar in de aanloop naar kerstmis is het duidelijk dat onze regelgeving over de veiligheid van speelgoed, opgesteld in 1988, niet berekend is op de nieuwe risico's voor en bedreigingen van de veiligheid van kinderen. Twintig jaar na dato wordt 80 procent van het speelgoed in de EU en 95 procent van het speelgoed in mijn eigen land geïmporteerd uit derde landen, voornamelijk uit China. Twintig jaar na dato zijn we beter geïnformeerd over de risico's en gevaren van bepaalde chemische producten en stoffen. Twintig jaar na dato is het design van speelgoed veranderd. Veel speelgoed bevat krachtige magneten en meer elektronische onderdelen, er worden lasers gebruikt en er wordt meer lawaai geproduceerd. Daarom waren de alarmeringen over de veiligheid van speelgoed en de terugroepacties een signaal voor Europa om wakker te worden en de normen van onze regelgeving voor de veiligheid van speelgoed radicaal te herzien, te moderniseren en aan te scherpen.

Onze nieuwe regelgeving zal ouders meer vertrouwen geven dat het speelgoed in onze winkelschappen veiliger is: niet veilig, maar veiliger. Importeurs, niet alleen de fabrikanten, zullen ervoor verantwoordelijk zijn dat het speelgoed dat zij in Europa invoeren aan onze strenge nieuwe normen voldoet. Fabrikanten krijgen een verbod om in speelgoed schadelijke stoffen te gebruiken als lood, CMR-stoffen en aroma's die irritaties of allergieën bij kinderen kunnen opwekken.

We hebben de regels over risico's voor benauwing en verstikking aangescherpt. We hebben duidelijke en effectievere waarschuwingen op speelgoed ingevoerd. De regelgeving zal alleen werken als deze wordt gehandhaafd en daarom is het goed dat we in deze wetgeving aan de handhavingsinstanties van de 27 lidstaten meer bevoegdheden geven om van iedere marktdeelnemer in de toeleveringsketen alle noodzakelijke informatie op te eisen en om waar nodig invallen bij de bedrijven te doen. Bovendien zijn alle handhavingsinstanties van de EU wettelijk verplicht samen te werken en informatie te delen teneinde het gevaar van onveilig speelgoed aan te pakken.

Mijn gelukwensen daarom aan mevrouw Thyssen. Dankzij de goede samenwerking met de Commissie en het Frans voorzitterschap hebben we drie dingen gedaan. We hebben onze deadline in de resolutie van het Europees Parlement van vorig jaar gehaald: we stemmen nog vóór kerstmis 2008 over nieuwe regelgeving voor de veiligheid van speelgoed. Ik ben van mening dat als we langer wachten, de regelgeving er in het geheel niet beter op wordt. We kunnen ouders het vertrouwen schenken dat speelgoed dat voortaan in de EU wordt verkocht, veiliger zal zijn en we zenden ook vandaag een krachtige boodschap aan fabrikanten, merkeigenaren en importeurs dat zij moeten voldoen aan onze hoge veiligheidsnormen, anders zal er voor hun producten geen plek zijn in onze winkelschappen.

Door vóór deze regelgeving te stemmen, zeggen wij duidelijk dat we niet bereid zijn giftig en gevaarlijk speelgoed in Europa te tolereren.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, ik wil om te beginnen de rapporteur gelukwensen met het uitstekende werk dat zij heeft verricht voor een dermate moeilijk en gevoelig vraagstuk als veiligheid van speelgoed. Mevrouw Thyssen heeft in de besprekingen met de Raad en het Frans voorzitterschap maar ook in onze commissie, de Commissie interne markt en consumentenbescherming, zeer methodisch gewerkt en ingestemd met vrij veel compromissen. Op die manier kon er uiteindelijk een tekst worden opgesteld waarmee de veiligheid van speelgoed wordt bevorderd en tegelijkertijd een evenwicht wordt verzekerd tussen enerzijds consumentenbescherming en anderzijds levensvatbaarheid van de speelgoed producerende ondernemingen. Ofschoon de richtlijn van 1988 misschien aan de verwachtingen voldeed en gedurende twintig jaar een hoog veiligheidsniveau van speelgoed verzekerde, was het toch noodzakelijk om deze richtlijn te herzien en te moderniseren. Er zijn immers nieuwe soorten speelgoed en nieuwe materialen op de markt gebracht en er zijn nieuwe speelgoedfabrieken bijgekomen die in landen buiten de Europese Unie gevestigd zijn.

Het fundamentele doel is kinderen optimale bescherming te bieden, ouders betere garanties te geven, zodat zij weten dat het speelgoed dat zij voor hun kinderen kopen een hoog veiligheidsniveau heeft, en strenge sancties op te leggen aan de fabrikanten die niet aan de gestelde vereisten voldoen. Mijns inziens hebben wij bij een vrij groot aantal vraagstukken vooruitgang geboekt. Bij wijze van indicatie noem ik het verbod op kankerverwekkende chemische stoffen die in speelgoed worden gebruikt en die grote ongerustheid hebben veroorzaakt over de gezondheid van de kinderen, de geleidelijke vermindering van zware metalen, zoals cadmium en lood, die in de vervaardiging van speelgoed worden gebruikt, een vermindering van de lijst met geur- en allergene stoffen, aparte etikettering van in levensmiddelen verpakt speelgoed, maar ook strengere veiligheidsnormen voor alle speelgoedfabrikanten.

Tot slot wil ik nog erop wijzen dat de aansprakelijkheid in de sector van de speelgoedveiligheid in talloze vormen is gegoten en daarom moeten importeurs en distributeurs toezien op de naleving van de normen. Mijns inziens zullen alle betrokken instanties, en met name de consumentenverenigingen, met de hun ter beschikking staande controlemechanismen de tenuitvoerlegging van de nieuwe richtlijn op de voet volgen. Vandaag zetten wij een grote stap en ik weet zeker dat er in de toekomst meer zullen volgen!

Christel Schaldemose (PSE). – (DA) Mijnheer de Voorzitter, het voorstel voor een speelgoedrichtlijn dat vandaag voor ons ligt, betekent dat Europese kinderen over twee tot vier jaar met veiliger speelgoed kunnen spelen dan ze vandaag de dag doen. Dit is positief en in feite ook noodzakelijk en daarom steun ik het voorstel volledig. Het is noodzakelijk en verstandig dat we de veiligheid verbeteren ten opzichte van het veiligheidsniveau van vandaag de dag. Echter, dat gezegd hebbende ben ik ook van mening dat we nu in feite de kans laten voorbijgaan om dit niet alleen op een goede manier te doen, maar het ook op de best mogelijke manier voor onze kinderen op te lossen. Meerdere sprekers hebben reeds de problemen van dit voorstel benoemd en daarom wil ik me concentreren op één punt, namelijk de geurstoffen.

Parfumstoffen of geurstoffen in speelgoed vormen naar mijn mening een probleem. Ik weet heel goed dat we met ons werk de lijst van verboden geurstoffen hebben uitgebreid, maar ik ben ook van mening dat alleen een uitbreiding van de lijst onvoldoende is en dat we een feitelijk verbod zouden moeten hebben. Wie allergisch is voor noten, kan ophouden met het eten van noten. Wie allergisch is voor nikkel, kan ophouden met het gebruiken van producten waar nikkel in zit, maar wie allergisch is voor parfum of geurstoffen, heeft al een probleem bij het betreden van de openbare ruimte, want men kan niet voorkomen dat anderen deze stoffen gebruiken. Om deze reden ben ik van mening dat we strenger hadden moeten zijn en een feitelijk verbod op geurstoffen hadden moeten instellen met het oog op onze kinderen. Geurstoffen zijn noch voor kinderen, noch voor het speelgoed van nut. Als kinderen moeten leren hoe bloemen en fruit ruiken, is het beter om de natuurlijke producten te kopen.

Dat gezegd hebbende, ben ik wel van mening dat het voorstel belangrijke verbeteringen ten opzichte van de huidige situatie bevat. Ook is het heel goed dat we tevens de regels met betrekking tot markttoezicht en de verantwoordelijkheid van de lidstaten hebben aangescherpt. Derhalve ben ik van mening dat we vandaag een niet mis te verstaan signaal naar de lidstaten moeten zenden. Het kan niet genoeg benadrukt worden dat de lidstaten de verantwoordelijkheid dragen en beter toezicht op de markt moeten houden dan momenteel het geval is. We moeten ervoor zorgen dat de lidstaten meer geld en meer middelen inzetten om het markttoezicht te waarborgen, zodat de nieuwe, aangescherpte regels ook hun volledige effect kunnen hebben.

Colm Burke (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik ben blij met het resultaat van de dialoog en ik ben van mening dat de tekst waarover we zullen stemmen, voor iedereen een evenwichtig en positief resultaat is.

Veiligheid van speelgoed is uiterst belangrijk, nu en op ieder moment van het jaar, want de veiligheid en gezondheid van onze kinderen staat op het spel. Ik ben blij met de strenge nieuwe maatregelen in het huidige voorstel, zoals het verbod op CMR-stoffen en allergene stoffen.

Ik ben ook blij met de evenwichtige aard van het voorstel. Er zijn meer dan tweeduizend speelgoedfabrikanten in de EU. Verreweg de meeste fabrikanten letten er zeer goed op dat een product dat zij op markt brengen veilig is. Zij hoeven niet te lijden vanwege de lage normen die een kleine minderheid hanteert of de lage normen die door sommige importeurs en distributeurs worden toegepast.

Wat de recente alarmerende verhalen ons hebben geleerd, is dat we geen overreacties moeten tonen door bepaald speelgoed helemaal te verbieden, maar dat we in plaats daarvan ervoor moeten zorgen dat we bestaande regels strenger handhaven. Ik ben van mening dat deze tekst een dergelijk evenwicht kent en daarom wil ik mijn dank uitspreken aan mijn collega, mevrouw Thyssen, en allen die zich hebben ingespannen voor deze succesvolle richtlijn.

Hiltrud Breyer (Verts/ALE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, giftig speelgoed hoort niet in kinderhanden terecht te komen en niemand van ons wil giftig speelgoed onder de kerstboom leggen. De Commissie heeft met de EU-speelgoedrichtlijn echter een halfhartige start gemaakt en door dit compromis is de richtlijn helaas niet verbeterd.

Ons hoeft niet te worden voorgespiegeld dat het speelgoed geen gevaarlijke chemicaliën bevat, want er zitten nog enorme leemten in dit compromis. In de eerste plaats is er namelijk geen duidelijk verbod op giftige zware metalen. Het is onverklaarbaar waarom cadmium en lood nog altijd in kinderspeelgoed gebruikt mogen worden. Hetzelfde geldt voor chroom, kwik en organisch zink. Die horen niet in kinderhanden thuis, ook niet in heel kleine hoeveelheden. Daarom, mijnheer Verheugen, hebt u ons een rad voor de ogen gedraaid, toen u al bij de laatste terugroepacties beweerde dat lood in kinderspeelgoed verboden is.

In het compromis worden ook verdere grenswaarden voor stoffen met een hoog risico toegestaan, ook al zijn ze maar half zo hoog als de Commissie wilde. Alleen een duidelijk verbod kan veiligheid bieden. Helaas heeft de EU de verantwoordelijkheid voor deze duidelijke bescherming van kinderen niet willen nemen.

Hetzelfde geldt voor allergene geurstoffen. Het is helaas niet gelukt om alle allergene geurstoffen te verbieden, zoals we dat in de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid hadden voorgesteld. Ook de geluidsgrenswaarden zijn teleurstellend, omdat er geen overeenstemming is bereikt over een duidelijk doel op dit punt.

Jacques Toubon (PPE-DE). – (FR) Voorzitter, beste collega's, ik wil slechts onderstrepen dat de Europese instellingen er in deze affaire blij van hebben gegeven over het vermogen te beschikken problemen van onze burgers op een effectieve manier op te lossen.

In de zomer van 2007 hebben zich enkele schandalen voorgedaan. Het Parlement vroeg daarop om maatregelen. De Commissie is aan het werk gegaan en nu kunnen we deze richtlijn betreffende de veiligheid van speelgoed aannemen, wat een enorme vooruitgang betekent.

Natuurlijk danken we dit in de allereerste plaats – dat moet nog maar eens duidelijk gezegd worden – aan onze rapporteur en aan de inspanningen die geleverd zijn om de tegenstellingen die er aanvankelijk waren, te overbruggen. Dit is een goede en evenwichtige tekst, die het bijvoorbeeld mogelijk maakt – daar heeft de Commissie zich aan gecommitteerd – de norm ten aanzien van kinderboeken te herzien en die zich op een evenwichtige manier uitspreekt over het gebruik van geurstoffen in bepaalde soorten speelgoed.

Dit is een schoolvoorbeeld van Europese wetgeving voor de Europeanen en het Parlement heeft daar een doorslaggevende rol bij gespeeld.

Günter Verheugen, vicevoorzitter van de Commissie. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte dames en heren, ik wil graag iets dieper ingaan op enkele van de problemen die in dit debat aan de orde zijn gekomen.

Allereerst de chemicaliën. De regeling kan niet strenger dan het voorstel wat er nu ligt. Een totaal verbod op chemicaliën is onmogelijk, omdat er sporenelementen in de natuur voorkomen. Mevrouw Breyer, ik kan u niet beletten om natuurwetten te ontkennen, maar wat u hebt gedaan is onverantwoordelijke paniekzaaij.

Ik kan dat niet anders zeggen. U suggereert dat de Europese wetgever kinderen aan giftig speelgoed blootstelt. Juist het tegendeel is waar! Uw verdachtmakingen wijs ik met klem van de hand!

We hebben hier iets gedaan wat nog niet eerder is gedaan. Normaalgesproken luidt de regel, ook in dit Parlement: een stof wordt verboden, wanneer de schadelijkheid ervan is bewezen. Hier is het precies omgekeerd. De stoffen zijn verboden en worden alleen toegelaten wanneer onomstotelijk wordt bewezen dat ze onschadelijk zijn. Ik zou niet weten wat er hier nog meer van ons verlangd kan worden. Meer dan wat we hier gedaan hebben, kan niet! Wie suggereert dat hier iets wordt gedaan wat onvoldoende is voor de bescherming van kinderen – het spijt me dat ik dit moet zeggen – misleidt het Europese publiek opzettelijk. Ik vraag me werkelijk af waarom u dat doet.

Wat over het onderwerp lawaai is gezegd – dat speelgoed natuurlijk geen gehoorschade mag veroorzaken – klopt inderdaad en daarom bevat de richtlijn ook regels op dit gebied. De grenswaarden – dus het decibelgehalte – worden vastgesteld op de manier die in de Europese wetgeving gebruikelijk is. Wat dat betreft vormt de speelgoedrichtlijn geen uitzondering. Technische regels worden in het standaardiseringsproces vastgelegd. Dat is ook hier het geval. Het decibelgehalte wordt dus in het standaardiseringsproces vastgesteld. De richtlijn biedt de wettelijke basis hiervoor.

Dan de boeken: dat onderwerp is de afgelopen dagen opgedoken, en dat heeft mij zeer verbaasd. In deze tekst komt het woord 'boeken' niet voor. Op dit gebied verandert er helemaal niets! Een of andere Duitse fabrikant schijnt hieromtrent een perscampagne en een stevige lobby in het Europees Parlement te zijn begonnen. Er klopt werkelijk niets van wat hij zegt! Er verandert helemaal niets ten opzichte van de bestaande situatie. De Commissie is echter graag bereid – omdat het ook juist is en het Parlement dit verlangt – ervoor te zorgen dat de op dit gebied geldende normen beter en moderner worden. De Commissie zal hiertoe opdrachten geven.

Over de certificering door derden – dit zeg ik nu tegen de TUV-Fractie in dit Parlement – het idee dat speelgoed of welk product in Europa dan ook, veiliger wordt door certificering door een derde partij, is helaas nergens op gebaseerd. De Commissie beschikt nu werkelijk al jaren over resultaten met betrekking tot de productveiligheid. Niets, maar dan ook helemaal niets wijst erop dat producten veiliger worden door certificering door derden. Dit is alleen verplicht – en dat is ook een beginsel van Europese wetgeving dat dit Parlement al vele jaren respecteert – als het gaat om een zeer complex product.

Beste mevrouw Gebhardt, ik wil toch nog het volgende zeggen: er is een verschil in complexiteit tussen een hoogwaardig technologisch product als een moderne auto en een teddybeer. Ik vind het een beetje merkwaardig om deze zaken met elkaar te willen vergelijken.

Ook in deze richtlijn is, zoals altijd, certificering door derden verplicht wanneer er geen standaarden voorhanden zijn. Ik waarschuw u er met klem voor niet te geloven dat uw speelgoed veilig is zolang u het maar door een derde partij laat certificeren. De gevaren die in de praktijk optreden, kunnen helemaal niet met certificering worden bestreden. Kijkt u maar eens naar de gevallen die hier zijn besproken! De moeilijkheden waren toch niet gelegen in het prototype van het product dat aan de derde partij was voorgelegd, maar het lag aan de toeleveringsketen. Het kwam door de onbetrouwbaarheid van de fabrikanten. Niemand anders dan de fabrikant van een product kan de volledige betrouwbaarheid en veiligheid van zijn toeleveringsketen garanderen! Ik waarschuw u er ten stelligste voor om van dit principe af te wijken en de fabrikant van producten niet meer volledig verantwoordelijk te houden voor de veiligheid van zijn producten! Het is niet zo dat de fabrikanten alleen maar hoeven te zeggen dat hun product veilig is of dat hun speelgoed veilig is. Ze moeten dat, op verzoek van de toezichthoudende instantie, te allen tijde ook volledig met documenten kunnen aantonen. Dat moet gecontroleerd worden en dat gebeurt ook. Hetzelfde geldt voor de importeurs.

Dit zijn regels die we volgens mij niet nog strenger kunnen maken, omdat hiermee al de grootst mogelijke effectiviteit is gewaarborgd. Ik ben het echter eens met al degenen die zeggen dat het erg afhangt van de vraag of de lidstaten deze controle ook werkelijk serieus nemen en de mogelijkheden op dit gebied voor het markttoezicht vergroten.

Wat de geurstoffen betreft, mis ik ook een beetje de logica in de argumentatie. Ik vraag me echt af wat voor zin het heeft om bij speelgoed geurstoffen te verbieden die wel zijn toegestaan bij voor kinderen bestemde cosmetica, waar het product direct op de huid van het kind wordt aangebracht. In die situatie is de geurstof toegestaan, terwijl het dan bij speelgoed – waar het wordt gebruikt om te zorgen dat het niet zo stinkt – verboden zou moeten worden. Dat valt toch niet te verdedigen! Desalniettemin zijn we in deze richtlijn zelfs verder gegaan dan de cosmeticarichtlijn, omdat hier geurstoffen zijn verboden die volgens de cosmeticarichtlijn

slechts van een etiket moeten worden voorzien. Ook hier zie ik dus niet wat we nog meer zouden kunnen doen.

Tot slot wil ik nog het volgende zeggen: er zijn hier amendementen aangekondigd – en natuurlijk staat het het Europees Parlement volledig vrij om die aan te nemen. Ik moet u er echter op wijzen dat we hier met een algemeen compromis van de Raad, het Parlement en de Commissie van doen hebben en dat bijvoorbeeld het amendement van mevrouw Gebhardt over certificering door derden ertoe zou leiden dat het compromis niet bereikt wordt. Dat wil zeggen dat, als dit amendement door het Europees Parlement wordt aangenomen, deze richtlijn niet doorgaat en wij geen nieuwe richtlijn hebben.

Men kan niet altijd alles krijgen. Het is – ik zeg dit nog een keer – een algemeen compromis. Het is een afgewogen compromis en het biedt wat op het gebied van veiligheid voor speelgoed mogelijk en nodig is. Ik verzoek u dringend met dit algemene compromis in te stemmen!

vicevoorzitter van de Commissie.

– (EN)

Verklaringen van de Europese Commissie met het oog op de aanneming van de richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de veiligheid van speelgoed (verslag-Thyssen)

Verklaring van de Europese Commissie over de monitoring van de veiligheidsaspecten (artikel 47)

Na de inwerkingtreding van de herziene richtlijn betreffende de veiligheid van speelgoed, zal de Commissie alle ontwikkelingen met betrekking tot de uitvoering daarvan nauwlettend monitoren zodat kan worden onderzocht of de richtlijn voorziet in een adequaat veiligheidsniveau voor speelgoed, met name wat de toepassing van de conformiteitsbeoordelingsprocedures betreft, zoals neergelegd in hoofdstuk IV.

De herziene richtlijn betreffende de veiligheid van speelgoed schrijft voor dat de lidstaten verslag moeten uitbrengen over de veiligheidssituatie van speelgoed, de doeltreffendheid van de richtlijn en het door de lidstaten verrichte markttoezicht.

De evaluatie door de Commissie zal onder meer zijn gebaseerd op de verslagen die de lidstaten drie jaar na de datum van toepassing van de richtlijn moeten indienen, en daarbij zal bijzondere aandacht worden besteed aan het markttoezicht in de Europese Unie en aan haar buitengrenzen.

De Commissie zal uiterlijk één jaar na de indiening van de verslagen van de lidstaten hierover verslag uitbrengen aan het Europees Parlement.

Verklaring van de Europese Commissie over de eisen betreffende speelgoed dat ontworpen is om geluid te produceren (bijlage II.1.10)

Op grond van de nieuwe essentiële veiligheidseisen voor speelgoed dat is ontworpen om geluid te produceren onder toepassing van de richtlijn betreffende de veiligheid van speelgoed zal de Commissie CEN opdragen een herziene norm op te stellen die de maximumwaarden voor door speelgoed geproduceerd impulsgeluid en continu geluid beperkt om kinderen op passende wijze te beschermen tegen beschadiging van het gehoor.

Verklaring van de Europese Commissie over de classificatie van boeken (bijlage I. 17)

Gezien de moeilijkheden in verband met de relevante tests die worden voorgeschreven in de geharmoniseerde speelgoednormen EN 71:1 voor boeken van karton en papier, zal de Commissie CEN opdragen een herziene norm op te stellen voor de uitvoering van passende tests voor kinderboeken.

Marianne Thyssen, rapporteur. – Voorzitter, beste collega's, Commissievoorzitter, vertegenwoordiger van het Frans voorzitterschap, ik wil iedereen danken voor de tussenkomsten, en ik wil mijn genoegen uiten over de houding die onze gesprekspartners, de andere politieke instellingen, hebben aangenomen.

Beste collega's, ik wil er toch wel op wijzen dat het hier niet zomaar gaat om een compromis waarbij het Europees Parlement heel veel toegevingen heeft moeten doen, integendeel. We hebben vrijwel op alle hoofdpunten onze zaak binnengehaald. We hebben goede afspraken kunnen maken met de Commissie en met de Raad. We hebben op heel veel punten de andere instellingen kunnen overtuigen om onze héél strenge voorstellen te aanvaarden en nog een stuk verder te gaan dan oorspronkelijk in het Commissievoorstel was voorzien. Ik ben dan ook een bijzonder gelukkig rapporteur om te mogen vaststellen dat we zo'n akkoord hebben kunnen bereiken.

Commissaris, ik heb ook geluisterd naar uw verklaringen. Ik heb u horen zeggen dat u markttoezicht zeer belangrijk vindt en ik mag ervan uitgaan dat bij het monitoringproces de Commissie extra zal letten op de manier waarop lidstaten hun opdracht, met name toezicht op de markt, vervullen. Ik heb ook uw stelling nog eens gehoord over de conformiteitsbeoordelingsprocedures. Ook daar kunnen we natuurlijk in het monitoringproces meenemen wat meegenomen moet worden. Maar het is inderdaad zo dat de *third party certification* helemaal niet zoveel meer zekerheid biedt en dat de problemen op een ander terrein liggen dan op de aard van het type model dat aan de basis ligt voor de verdere productieketen.

Ik heb u ook horen zeggen, commissaris, dat u de geluidsnormen verder wilt regelen, verfijnen via de normalisering, en hetzelfde geldt voor boeken, die ook geregeld worden bij standaarden en dat moet worden gekeken naar de manier waarop daar meer rechtszekerheid kan worden gegeven. Ik denk dat wij ons als Parlement alleen maar gelukkig mogen prijzen dat we zo goede contacten gehad hebben met de andere instellingen, en dat levert ons wellicht een pracht van een kerstgeschenk op voor de Europese gezinnen: voortaan veilig speelgoed, nóg veiliger speelgoed.

De Voorzitter. - Het debat is gesloten.

De stemming vindt op donderdag 18 december 2008 plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Adam Bielan (UEN), schriftelijk. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, we willen er allemaal voor zorgen dat het speelgoed dat op de markt verkrijgbaar is de veiligheid van onze kinderen niet in gevaar brengt. Ik ga er volledig mee akkoord dat ouders die speelgoed kopen zeker moeten zijn dat een bepaald product geen bedreiging vormt voor de gezondheid van hun kind. Desalniettemin denk ik dat het opleggen van bijkomende certificaatvereisten door een derde partij, die helemaal onafhankelijk is van de producent, de veiligheidsgaranties van het geproduceerde speelgoed niet fundamenteel zal verhogen. Wat met zekerheid wel zal toenemen zijn de productiekosten, wat een negatieve invloed zal hebben op de speelgoedsector in veel lidstaten.

In Polen bijvoorbeeld vervaardigen veel bedrijven hoogwaardig speelgoed uit kunststof of hout. Het overgrote deel van deze bedrijven bestaat uit kleine of middelgrote ondernemingen die niet meer dan tien werknemers tewerkstellen. Door striktere bepalingen zouden de prijzen van speelgoed met een dergelijk certificaat flink stijgen. Hierdoor zouden veel kleine en middelgrote bedrijven failliet gaan, met het verlies van duizenden banen als gevolg.

De verplichting om een onafhankelijke beoordeling te behalen voor een product geeft ons niet de garantie dat onze kinderen met veel veiliger speelgoed zullen spelen, want de consument zou hierdoor hoe dan ook voor goedkopere producten gaan kiezen. Daarom ben ik van mening dat het door de Raad bereikte compromis goed is en de steun verdient die de rapporteur aan ons heeft voorgesteld.

Šarūnas Birutis (ALDE), schriftelijk. – (LT) In wezen houdt deze richtlijn geen wijziging in van de huidige regelgeving, maar wel een verbetering en strengere toepassing. Ik ben het volkomen met de rapporteur eens dat er in het debat over dit wetsbesluit de meeste aandacht werd besteed aan:

de kwestie van het gebruik van kankerverwekkende, chemische en geurstoffen in speelgoed;

beoordelingsprocedures voor de veiligheid van speelgoed en vereisten voor speciale waarschuwingen;

het toepassingsgebied van de richtlijn, de flexibiliteit en de verhouding tot andere communautaire besluiten.

Het totale verbod op kankerverwekkende, mutagene, giftige, allergene en geurstoffen dient te worden beoordeeld vanuit de praktische tenuitvoerlegging van de richtlijn. Het kan moeilijk of zeer kostbaar zijn om de natuurlijke residuen van bepaalde schadelijke stoffen die in andere materialen voorkomen te verwijderen, en daarom is dit praktisch gezien moeilijk te verwezenlijken. Aan de andere kant is een soort onvoorwaardelijke regel waarmee alle stoffen worden verboden die kankerverwekkend, allergeen, enzovoort zijn moeilijk uitvoerbaar, omdat er gewoonweg geen vaste lijst van dergelijke stoffen bestaat of kan bestaan. Het is namelijk heel moeilijk om stoffen die schadelijk zijn en stoffen die dat niet zijn duidelijk van elkaar te scheiden.

Een totaal verbod op alle geurstoffen zou een onevenredige maatregel zijn en zou een negatief effect hebben op bepaalde speelgoedfabrikanten.

Het verheugt mij zeer dat de Commissie industrie, onderzoek en energie tijdens de stemming begrip toonde en bij het aanscherpen van de vereisten in de richtlijn niet al te streng optrad, want zowel de bedrijven als consumenten zelf zouden daar geen baat bij hebben gehad. Wanneer er onredelijk strenge eisen worden opgelegd, neemt de verleiding toe ze niet na te leven, en wanneer ze wel worden nageleefd, zijn er negatieve bijwerkingen. Laten we niet vergeten dat degene die uiteindelijk overal voor opdraait, meestal de consument is.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), schriftelijk. – (PL) Het debat van vandaag heeft een bijzonder bijklank gezien de nakende kerstperiode. Tijdens de haast van het boodschappen doen staan we niet altijd stil bij de veiligheidsnormen van het speelgoed dat we voor onze allerkleinsten kopen. Helaas is er nog altijd speelgoed op de Europese markt dat niet helemaal veilig is voor onze kinderen.

De in de richtlijn voorgestelde wijzigingen moeten deze toestand veranderen. Ze moeten namelijk de veiligheid van het speelgoed op de markt vergroten en in het bijzonder de onnodige bedreigingen uitschakelen die speelgoed kan vormen voor de kinderen die ermee spelen. Met plezier verwelkom ik de bepalingen omtrent de chemische bestanddelen en de overgangperiode.

De richtlijn introduceert aanzienlijk hogere normen in vergelijking met de huidige toestand, vooral als het gaat om de chemische stoffen die speelgoed bevat, alsook stoffen of preparaten die als kankerverwekkend, mutageen of giftig voor de voortplanting zijn ingedeeld, geurstoffen en allergene stoffen. Ik ben van mening dat de rapporteur in deze kwestie een optimale overeenkomst heeft bereikt. Die geeft immers de garantie dat het speelgoed dat in kinderhanden terecht komt volkomen veilig is.

Bovendien creëert de richtlijn geen buitensporige barrières en kosten, in het bijzonder voor de kleine en middelgrote bedrijven, die de overgrote meerderheid vormen in de speelgoedsector, en die tijdens het debat met ons meermaals hebben gewezen op de moeilijkheden die hun bedrijven kunnen krijgen door de korte periode die voorzien is om de nieuwe vereisten toe te passen. Deze periode is nu verlengd om hen in staat te stellen de noodzakelijke wijzigingen door te voeren.

Katrin Saks (PSE), schriftelijk. – (ET) Het doet mij echt veel genoegen dat we erin zijn geslaagd de speelgoedrichtlijn aan te nemen. Het is dringend nodig de bestaande veiligheidsvoorschriften te moderniseren. De oude richtlijn loopt inmiddels feitelijk achter op de veranderende omstandigheden en garandeert geen adequate bescherming. Ik zou de rapporteur en haar collega's van de Sociaaldemocratische Fractie graag willen bedanken voor het harde werk om voor een veilige omgeving voor onze kinderen te zorgen.

Het is uiterst belangrijk dat levensmiddelen en speelgoed voldoende van elkaar gescheiden worden gehouden om het gevaar te voorkomen dat kinderen per ongeluk iets in hun mond stoppen en het risico lopen te stikken. We moeten al het mogelijke doen om vermijdbare ongelukken te voorkomen, waar we desondanks toch af en toe over blijven horen.

Het is uiteraard van essentieel belang dat speelgoed geen kankerverwekkende stoffen bevat. Dat is vanzelfsprekend. Ik geloof dat we er effectief aan hebben gewerkt deze dreiging weg te nemen.

Omdat de schuld niet altijd bij het ontwerp van producten ligt en speelgoed door een verkeerd productieproces gevaarlijk kan worden, is het belangrijk toezicht te houden in de fabrieken, door middel van controleactiviteiten in de markten, en ook bij de douanekantoren waar speelgoed van handelspartners van de Europese Unie aankomt. Persoonlijk hoop ik dat er nu direct – voor de kerst – verscherpte controles plaatsvinden.

Omdat het meeste speelgoed in de EU-markten afkomstig is uit China, is de samenwerking met derde landen, met name China, cruciaal. Wat dat betreft ben ik blij met de activiteiten die onlangs op dit gebied zijn ondernomen en de gemeenschappelijke intentieverklaring van de Europese Commissie en Chinese ambtenaren. Door de uitwisseling van informatie en samenwerking te verbeteren kunnen we het speelgoed dat in onze winkels te koop is veiliger maken.

Richard Seeber (PPE-DE), schriftelijk. – (DE) De steeds nauwere onderlinge verbondenheid van de mondiale markten gaat gepaard met snelle productinnovaties en veranderingen. Kinderspeelgoed vormt hierop geen uitzondering. De Europese richtlijn inzake de veiligheid van speelgoed (88/378/EEG) dateert echter uit 1988 en hiermee kan daarom niet langer het hoofd worden geboden aan de huidige uitdagingen. De herziening van deze bepalingen is daarom een zeer welkome stap. Vooral de bestanddelen van kinderspeelgoed moeten volgens de laatste stand van de wetenschap worden beoordeeld en in overeenstemming met de huidige chemicaliënverordening van de Europese Unie zijn. Daar hoort uiteraard bij dat CMR-stoffen van categorie 1 en 2 ook voor kinderspeelgoed uitgesloten worden. In deze tekst wordt terecht ook rekening gehouden

met de toename van allergieën bij kinderen, en er zijn strengere bepalingen opgenomen voor geurstoffen die voor kinderspeelgoed mogen worden gebruikt. Voor de personen die toezicht op een kind houden, zijn duidelijke waarschuwingen en opschriften van essentieel belang. Vooral bij speelgoed dat als extraatje bij voedingsmiddelen wordt geleverd, is eenduidige informatie van belang. Om die reden moet beslist de voorkeur worden gegeven aan goed leesbare en gemakkelijk te begrijpen aanwijzingen in plaats van aan een enorme hoeveelheid minder goede informatie.

Marian Zlotea (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) De wetgeving die nu voor ons ligt, is sinds 1988 van kracht en is niet meer van deze tijd, aangezien speelgoed tegenwoordig elektronische onderdelen bevat en geluid maakt. De veiligheid van onze kinderen heeft de hoogste prioriteit. Deze nieuwe richtlijn steunt deze gedachte, aangezien er sprake is van een aanzienlijke verbetering ten opzichte van de vorige richtlijn. We moeten gevaarlijke stoffen verbieden om de blootstelling van onze kinderen aan onnodige risico's te voorkomen. Ze kunnen geen etiketten lezen en zijn zich niet bewust van de risico's waaraan ze worden blootgesteld.

Ik ben van mening dat de verbeteringen die na de onderhandelingen in de richtlijn zijn aangebracht, geen buitensporige eisen voor de industrie met zich meebrengen. Importeurs moeten erop toezien dat speelgoed dat uit derde landen wordt geïmporteerd, veilig is en de veiligheid van onze kinderen niet in gevaar brengt. Ze moeten alleen speelgoed kiezen dat voldoet aan de Europese normen. De autoriteiten moeten de markt aan strenge controles onderwerpen. We moeten de wetgeving actualiseren om het welzijn van onze kinderen te beschermen.

17. Overdracht van defensiegerelateerde producten (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag (A6-0410/2008) van mevrouw Rühle, namens de Commissie interne markt en consumentenbescherming, over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de vereenvoudiging van de voorwaarden voor de overdracht van defensiegerelateerde producten binnen de Gemeenschap (COM(2007)0765 – C6-0468/2007 – 2007/0279(COD)).

Heide Rühle, rapporteur. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, helaas opnieuw een overeenkomst in eerste lezing – maar daar zal mevrouw Weiler waarschijnlijk nog op ingaan!

We moeten van de gelegenheid gebruikmaken om tijdens het Franse voorzitterschap een compromis te bereiken. Wapens vallen momenteel niet onder de regels van de interne markt, wat betekent dat voor al dergelijke producten een individuele vergunning nodig is – van eenvoudige producten zoals schroeven of onderdelen van uniformen tot uiterst complexe wapens. Deze individuele vergunningen worden door 27 verschillende nationale systemen afgegeven, en we proberen nu door vereenvoudiging en harmonisering op dat gebied meer duidelijkheid te creëren. We proberen vooral ook het eigenlijke werk – namelijk de inspecties – op de complexe systemen te concentreren, zodat we niet alles in gelijke mate door middel van individuele vergunningen moeten controleren, maar dat we ons werkelijk kunnen concentreren op wat echt van belang is.

Eén ding is echter ook duidelijk: geen enkele vereenvoudiging mag de verantwoordelijkheid van de lidstaten voor de wapenexport en de controle daarop afzwakken. Dat mag in geen geval gebeuren! Deze verantwoordelijkheid zit vooral in de vergunningsprocedure. In de vergunningen worden de beperkingen van het gebruik en van het eindgebruik vastgelegd. Deze vormen een vast bestanddeel van het product en de levering ervan en de ontvanger moet zich hieraan houden. Door een Europese regelgeving moet deze verantwoordelijkheid van de lidstaten worden versterkt, maar hierdoor moeten ook alle lidstaten worden verplicht om dezelfde procedure te hanteren.

Bij een vereenvoudiging op dit zeer gevoelige terrein moet in ieder geval rekening worden gehouden met het feit dat er in de EU steeds opnieuw overtredingen met betrekking tot de beperkingen van de export naar derde landen plaatsvinden. Wapens uit de EU vinden toegang tot landen die berucht zijn vanwege de schendingen van mensenrechten, zoals bijvoorbeeld de 82 pantservoertuigen die in september 2006, in strijd met de EU-regels, via Frankrijk en België aan Tsjaad werden geleverd. Tot nu toe konden lidstaten de ontvangers op papier weliswaar verplichten om zich aan de voorwaarden voor het eindgebruik te houden, maar in de praktijk hadden ze geen wettelijke basis om op te treden tegen een ontvanger in een andere lidstaat die ondanks deze beperking toch verder exporteerde.

De ngo Safer World klaagde bijvoorbeeld dat er in Roemenië geen effectieve straffen bestaan voor schendingen tegen het nationale wapenoverdrachtssysteem. Met deze richtlijn willen we daarin verandering brengen. Met deze richtlijn hebben we de verantwoordelijkheid van de lidstaten versterkt. Men moet echter wel vaststellen

dat de richtlijn is gebaseerd op de wetgeving voor de interne markt, op artikel 95 van het EG-Verdrag, dat wil zeggen de eerste pijler van de Verdragen. Het was daarom helaas niet mogelijk om hierbij overeenkomsten van de tweede pijler, met betrekking tot het buitenlands beleid, te betrekken, zoals de Europese gedragscode inzake wapenexport. We hebben echter wel een duidelijk geformuleerde overweging, waaruit blijkt dat de lidstaten op dit gebied verantwoordelijkheid dragen.

Als rapporteur van het Europees Parlement wilde ik in de eerste plaats de transparantie en de democratische controle vergroten, om schendingen te voorkomen of – indien deze toch plaatsvinden – te bestraffen. Een voorwaarde voor het vergemakkelijken van de wapenoverdrachten is dat alle partijen een grotere verantwoordelijkheid krijgen en dat er wederzijds vertrouwen ontstaat.

We hebben vooral twee vergunningenprocedures versterkt, in de eerste plaats de globale vergunning en in de tweede plaats de algemene vergunning. Daarbij stellen we duidelijke eisen aan ondernemingen die een algemene vergunning wensen. Deze ondernemingen moeten zich in de toekomst laten certificeren, omdat dit de enige manier is om een algemene vergunning te kunnen krijgen. Een voorwaarde voor certificering is dat de ondernemingen de volledige verantwoordelijkheid dragen, tot op het hoogste directieniveau, voor het respecteren van de beperkingen die er gelden. Lidstaten zijn niet alleen verplicht om ondernemingen die zich niet aan de beperkingen houden hun certificaat te ontnemen, maar ook om ze sancties op te leggen. Ondernemingen met algemene vergunningen worden in de toekomst in voor het publiek toegankelijke registers vermeld. Hierdoor ontstaan er voor het publiek meer controlemogelijkheden en een grotere transparantie. Ook algemene vergunningen moeten openbaar worden gemaakt, met alle verplichtingen die deze met zich meebrengen.

Het is van groot belang dat bij de certificering van ondernemingen in de EU in alle lidstaten dezelfde criteria worden gehanteerd. Met deze richtlijn wordt dus de druk verhoogd op lidstaten die de wapenexport tot nu toe buiten de openbaarheid hebben gehouden. Dit betekent dat een terrein dat volgens Transparency International bijzonder corruptiegevoelig is, voor de eerste keer werkelijk transparant wordt!

Günter Verheugen, *vice-voorzitter van de Commissie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, vandaag zetten we een grote stap op weg naar een interne markt voor defensiegerelateerde producten. Hierbij ontnemen we de lidstaten evenwel niet het recht om zelfstandig besluiten te nemen over hun exportbeleid in deze gevoelige sector. Dit is de enige mogelijke oplossing voor een zeer moeilijke kwestie, en ik zou in het bijzonder de rapporteur, mevrouw Rühle, willen bedanken voor haar harde en efficiënte werk. Mijn dank gaat verder uit naar de schaduwrapporteurs; hun komt grote dank toe voor het succes van vandaag.

Ook zou ik het Franse en Sloveense voorzitterschap willen bedanken, want dankzij hen zijn de onderhandelingen in de Raad zo snel gevorderd. Het is zeer bijzonder dat we zo'n moeilijk voorstel in minder dan een jaar – vandaag al – hebben kunnen aannemen.

Wie had tien jaar geleden, toen de Commissie voor het eerst het idee van een interne markt voor defensiegerelateerde producten opperde, kunnen denken dat dit ook werkelijk zou slagen? Ik denk dat er niet veel mensen waren die erin geloofden, maar onze vasthoudendheid heeft geloond. We staan aan de vooravond van een doorbraak: de lidstaten zullen andere lidstaten bij wapenexport niet langer beschouwen als derde landen maar als partners. Dit is een duidelijke en politiek belangrijke uitdrukking van Europese integratie.

Het economisch belang hiervan mag ook niet worden onderschat. Het geld van de belastingbetaler zal in de toekomst efficiënter worden benut, want het nu gangbare dubbele werk zal plaats maken voor specialisatie, waardoor geld kan worden bespaard. Onze industrie zal op internationaal niveau concurrerender worden: dit geldt met name voor kleine en middelgrote ondernemingen, die dankzij de nieuwe regels, die duidelijker en voorspelbaarder zijn, eenvoudiger toegang kunnen krijgen tot deze markt.

Ten slotte zullen ook de strijdkrachten van de lidstaten profiteren van een grotere leveringszekerheid en een bredere keuze in de kwaliteit van hun wapentuig – zeer eenvoudig, als ze binnen de Europese Unie kunnen kopen, wat een stimulus zou moeten zijn om Europese goederen te kopen en deze niet buiten Europa te zoeken.

Ten slotte verwacht ik ook dat we allemaal zullen profiteren op het gebied van veiligheid. We besparen concreet op intracommunautaire controles, waardoor de lidstaten zullen beschikken over extra middelen om te controle op export naar derde landen op te voeren. Ik zou de opmerking van mevrouw Rühle over de huidige praktijk willen onderschrijven, en ik ben het volkomen met haar eens dat in dit verband meer controles

nodig zijn. Veel mensen hebben hard gewerkt om tot dit resultaat te komen, en vandaag hebben we samen succes geboekt. Hiervoor ben ik u allen zeer dankbaar.

Hannes Swoboda, *rapporteur voor advies van de Commissie industrie, onderzoek en energie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, mevrouw Rühle, ik zou graag mijn oprechte dank willen uitspreken aan mevrouw Rühle. Net als de commissaris ben ook ik, namens de Commissie industrie, onderzoek en energie, van mening dat we betere uitgangsvoorwaarden voor de wapenindustrie nodig hebben. Rekening houdend met de mate van concurrentie, met name uit de Verenigde Staten, hebben we deze concurrentiegevoeligheid nodig.

Dat betekent niet – zoals al is opgemerkt – dat de verschillende lidstaten niet hun eigen principes met betrekking tot wapenexport hoeven te hebben, maar wel dat we waar nodig en mogelijk behoefte hebben aan vereenvoudigde procedures, niet in de laatste plaats met het oog op de vermindering van bureaucratie.

Het is goed te herhalen dat we transparantie nodig hebben. Transparantie zal het gevoel van veiligheid verhogen, de procedure eenvoudiger maken en het tevens eenvoudiger maken dan onder de huidige omstandigheden om eventueel misbruik bloot te leggen.

Er moeten natuurlijk regelmatig controles worden uitgevoerd om te controleren of de regels en principes die zijn overeengekomen, worden nageleefd, en hierover moeten in de verschillende commerciële documenten natuurlijk ook bepalingen worden opgenomen.

Ten slotte zou ik willen benadrukken dat we niet zonder sancties kunnen, niet omdat we de speciale wens hebben sancties op te leggen, maar omdat we duidelijk willen maken dat als we vereenvoudigde regels voor de industrie invoeren, er ook meer druk moet komen om ervoor te zorgen dat die regels worden nageleefd. In die zin vind ik dit een zeer goed verslag en denk ik dat we een belangrijke stap zetten naar een interne markt voor defensiegerelateerde producten.

Jacques Toubon, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (FR) Voorzitter, ik ben erg blij dat dit voorstel voor een richtlijn wordt aangenomen, omdat dit de eerste keer is dat de overdracht tussen lidstaten op een enorm gevoelig terrein, namelijk dat van defensiegerelateerde producten, wordt vereenvoudigd door een communautair instrument.

Dat betekent echt een vooruitgang voor de interne markt voor defensiemateriaal. We hebben dit zowel te danken aan het werk van dit Parlement, en met name onze rapporteur mevrouw Rühle, als aan de inspanningen van de Raad en de Commissie in de afgelopen maand, sinds we hierover gestemd hebben in de Commissie interne markt en consumentenbescherming.

De doelstelling van deze tekst is tweeledig: enerzijds ligt deze op het vlak van het industriebeleid, wat heel goed is voor de wapenindustrie in Europa, en anderzijds op het vlak van de interne markt: de vereenvoudiging van het vrije verkeer van deze producten, rekening houdend met het specifieke karakter daarvan.

We hebben hiermee een evenwicht gevonden waarmee de veiligheidsbelangen van de lidstaten gewaarborgd worden, omdat we nog steeds verwijzen naar de artikelen 30 en 296 van het Verdrag, en waarmee de lidstaten het recht behouden om de bestaande intergouvernementele samenwerking, zoals die onder andere in het kader van de intentieverklaring plaatsvindt, voort te zetten. Deze tekst zal het wederzijds vertrouwen tussen de lidstaten bij de overdracht van deze producten doen toenemen, dankzij de certificering en de ontwikkeling van algemene en globale overdrachtsvergunningen. Export naar derde landen valt uitdrukkelijk niet onder deze richtlijn en er wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de eerste pijler, die van betrekking is op de interne markt, en de tweede pijler.

Ik vind dat we deze richtlijn des te meer moeten toejuichen, omdat de Raad op hetzelfde moment – dat wil zeggen, vorige week, op 8 december – een gemeenschappelijk standpunt heeft aangenomen over de gedragscode, waardoor deze bindend is geworden, nadat we hierover drie jaar lang in een impasse hebben verkeerdt. Dat was een eis van het Parlement, die nu is ingewilligd.

Ook past deze richtlijn in het nieuwe elan dat de Europese Raad aan het Europees veiligheids- en defensiebeleid wil geven, zoals hij afgelopen vrijdag besloten heeft, en we zullen nu in staat zijn die befaamde doelstelling, 60 000 man in zestig dagen, te halen. U ziet, we werken tegelijkertijd aan besparingen én aan een goed buitenlands beleid.

VOORZITTER: ADAM BIELAN*Ondervoorzitter*

Manuel Medina Ortega, *namens de PSE-Fractie. (ES)* – Ik denk dat de rapporteur en de vorige sprekers wel duidelijk hebben gemaakt wat de hoofdpunten zijn van dit voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad.

Het gaat om de erkenning dat wapens en munitie ook onder de interne markt vallen, zij het dan natuurlijk met een aantal beperkingen. Het zijn geen normale goederen, het zijn geen snoepjes of vrijetijdsartikelen, maar artikelen die zorgvuldige controle behoeven.

In het Verdrag zelf staan natuurlijk al beperkingen, in de artikelen 30 en 296, die de lidstaten een grote verantwoordelijkheid geven op dit gebied. Het feit dat we een gemeenschappelijke markt hebben, betekent niet dat de lidstaten niet meer hoeven te voldoen aan veiligheidsnormen en hier geen gebruik van mogen maken als hun veiligheid in gevaar is.

Het werk dat is verricht door de Commissie juridische zaken en de adviescommissies die met hen hebben samengewerkt, met instemming van de Raad en onder deskundige leiding van de rapporteur, mevrouw Rühle, was zeer positief.

Ik denk dat we vandaag een evenwichtige tekst presenteren. Vandaag beperken we ons tot één amendement – al staan er veel meer op papier – namelijk amendement 63, die het wezen van de overeenkomst weergeeft. De inhoud en bewoordingen van dit amendement zijn consistent en maken een goed functioneren van deze markt mogelijk.

De heer Toubon heeft al opgemerkt dat deze tekst in relatie moet worden gezien tot andere internationale teksten, zoals het Verdrag van Oslo, dat deze maand wordt ondertekend en waarin clustermunitie wordt verboden, het verdrag inzake antipersoneelmijnen en een hele reeks internationale overeenkomsten en zelfs Europese wetgeving die zijn bedoeld om wapengebruik te verminderen. Ik denk niet dat ons model een model is voor een vrij verkeer van wapens op ieder moment, maar een model voor een gereguleerde markt, gecontroleerd door de lidstaten en, vanaf dit moment, door de instellingen van de Europese Unie zelf.

Leopold Józef Rutowicz, *namens de UEN-Fractie. – (PL)* Mijnheer de Voorzitter, het verslag over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de vereenvoudiging van de voorwaarden voor de overdracht van defensiegerelateerde producten binnen de Gemeenschap is een onontbeerlijk document. Ik zou mevrouw Rühle willen bedanken voor het vele werk dat ze eraan heeft besteed.

De richtlijn vereenvoudigt de werking van de gemeenschappelijke markt en verhoogt bovendien het concurrentievermogen zonder een beperking te vormen voor de bepalingen die voortvloeien uit de specifieke situatie van een gegeven land. De richtlijn vormt een waarborg van het internationale streven van de Europese Unie en haar lidstaten op het gebied van de handel in defensiegerelateerde producten. De aangenomen bepalingen kunnen de werking van kleine en middelgrote bedrijven bemoeilijken door de formele vereisten. Dit dient in gedachten te worden gehouden tijdens de tenuitvoerlegging van de richtlijn. Gezien de grote technische vooruitgang en de goedkeuring van nieuwe verplichtingen op het vlak van antipersoneelmijnen en clustermunitie zal de EU-lijst van militaire goederen waarschijnlijk voortdurend moeten worden bijgewerkt.

De ingediende amendementen zijn gegrond. Herhalingen dienen te worden vermeden. We steunen deze richtlijn.

Tobias Pflüger, *namens de GUE/NGL-Fractie. – (DE)* Mijnheer de Voorzitter, het hoofddoel van het voorstel van de Commissie voor deze richtlijn is 'het soepel functioneren van de interne markt'. Het doel is intra-Europese wapenexporten te vereenvoudigen, en dat is natuurlijk ook van invloed op de wapenexport buiten de EU. In wezen betekent het dat de wapenexport zal groeien, en het verslag van mevrouw Rühle verandert niets aan deze basisrichting van de richtlijn. Er is een aantal positieve amendementen, zoals de uitsluiting van antipersoneelmijnen en splintermunitie. Dit gaat – zoals zelfs het persbericht van het Europees Parlement meldt – duidelijk om de bescherming van de Europese wapenindustrie tegen concurrentie van buitenaf. Het versterkt de trend van oligopolisering van de Europese wapenindustrie, aangezien er slechts zes EU-lidstaten zijn die beschikken over een groot militair-industrieel complex: Duitsland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Zweden, Italië en Spanje. In de eerste plaats gaat het hier om het geven van exportsteun aan deze landen. Intracommunautaire export betekent ook: export naar landen in oorlog, zoals het Verenigd Koninkrijk in Irak en Duitsland in Afghanistan.

Wanneer men kijkt naar overweging 24 van de richtlijn, dan ziet men dat zelfs de gedragscode, die nu gelukkig juridisch bindend is geworden, onder de bevoegdheid van de lidstaten valt. Er staat: 'aangezien elke lidstaat de bevoegdheid heeft en moet behouden om een uitvoer al dan niet toe te staan, moet deze samenwerking uitsluitend worden gebaseerd op de vrijwillige coördinatie van exportbeleid'. We hebben geen hulp aan de militaire en wapenmarkt nodig, maar een richtlijn voor ontwapening en wapenconversie.

Nils Lundgren, namens de IND/DEM-Fractie. – (SV) Mijnheer de Voorzitter, ik ben een groot voorstander van de Europese interne markt, maar defensiegerelateerde producten zijn niet hetzelfde als andere goederen en diensten. Als een land defensiegerelateerde producten exporteert, neemt het tegelijkertijd een standpunt in over kwesties betreffende het buitenlands en veiligheidsbeleid, en moet het daarvoor zijn verantwoordelijkheid op kunnen nemen. Als motivering voor het voorstel van de Commissie worden efficiëntie en aanvoorzekerheid genoemd, en de rapporteur, mevrouw Rühle, staat in wezen achter de Commissie. Dat is een misleidende argumentatie. Als het Verdrag van Lissabon tegen de democratische regels in er door de Europese machtelite door wordt gedrukt, wat waarschijnlijk lijkt, wordt het verslag dat we behandelen een belangrijke stap in de richting van een militaire unie. Laat dat niet gebeuren. Op dit vlak vormen intergouvernementele oplossingen de sleutel tot vooruitgang die verenigbaar is met een onafhankelijk nationaal buitenlands en veiligheidsbeleid. Zulke oplossingen werken. De noordse landen starten momenteel onderhandelingen over deze aangelegenheden. Dank u dat ik het woord heb gekregen.

Malcolm Harbour (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, als coördinator voor de Commissie interne markt en consumentenbescherming juich ik dit voorstel toe en bedank ik Jacques Toubon en Heide Rühle. Deze twee mensen hebben de belangen van onze fractie zeer goed vertegenwoordigd, vooral door het leiderschap van Heide Rühle.

Zoals velen van u weten, ben ik zeer enthousiast over de interne markt. Maar ik ben ook zeer enthousiast over het feit dat lidstaten in hun eigen nationale belang de volledige zeggenschap moeten hebben over defensie en verwerving van defensiematerieel. Het voordeel van dit voorstel is dat we op vaardige wijze de twee kwesties hebben gecombineerd. Ik bedank de rapporteur, en ook de Raad voor het goedkeuren van amendementen waarmee nog sterker wordt vastgelegd dat lidstaten het volledige toezicht behouden op de voorwaarden van uitvoervergunningen, het betrokken product, de wijze waarop dat wordt gebruikt en waar het naartoe gaat.

Als voorstander van de interne markt en vooral als iemand die een sector vertegenwoordigt met veel kleine industriële ondernemingen die zeer actief zijn op militair gebied – Groot-Brittannië heeft de grootste defensie-industrie van de Europese Unie – moet ik anderzijds opmerken dat dit voorstel van groot belang zal zijn voor bedrijven die opteren voor grote, complexe defensiecontracten. Er is geen behoefte aan de soort bureaucratie die de Commissie heel juist omschreef. Volgens haar statistische gegevens, die u reeds hebt gehoord, worden jaarlijks ongeveer 11 000 vergunningen verstrekt en is er sinds 2003 geen enkele vergunning geweigerd. Wat we doen, is eigenlijk het proces vereenvoudigen, zodat we het juiste toezicht kunnen uitoefenen, in plaats van het uitbrengen van papieren stukken die werkelijk in het geheel geen verschil maken voor de betrokken middelgrote en kleine bedrijven. Dus op het moment dat we ook de 'Small Business Act' hebben goedgekeurd, kijken we hoe we de interne markt vooruit kunnen brengen en de industriële basis kunnen verbeteren.

Dit is een zeer waardevol voorstel en ik weet zeker dat het Huis dit morgen zal steunen.

Jan Cremers (PSE). - Voorzitter, collega's, commissaris, ook mijn dank aan de rapporteur, mevrouw Rühle. Voor de PSE-Fractie stond in de onderhandelingen centraal dat de richtlijn niet alleen een eerlijker speelveld moest creëren voor het bedrijfsleven, maar ook moest zorgen voor meer transparantie, controle en een goede naleving.

Mijn fractie vindt het voorts van cruciaal belang dat we bij de vereenvoudiging van de voorwaarden voor de overdracht van defensiegerelateerde producten binnen de Gemeenschap rekening houden met de consequenties die dat kan hebben voor derde landen, in dit geval vooral met het oog op de mogelijke doorvoer van wapens naar ontwikkelingslanden.

Daarom hebben we in de onderhandelingen over het nieuwe vergunningenstelsel voor defensieproducten gepleit voor een verbetering van de controle aan de Europese buitengrenzen en voor een stelsel dat op geen enkele manier de samenwerking van lidstaten in het kader van de gedragscode voor wapenexporten in de weg mag staan.

In de onderhandelingen is de Raad constructief meegegaan met de wensen van dit Parlement dat er duidelijker zicht moet komen op wie defensieproducten koopt en verkoopt, aan welke regels en voorwaarden deze moeten voldoen en dat er duidelijke sancties komen als bedrijven zich niet aan de afspraken houden, inclusief het weren van de markt.

Tijdens het vorige plenaire debat in Brussel pleitte ik voor het omzetten van de vrijwillige gedragscode in een juridisch bindend instrument. Met instemming heb ik vernomen dat de Raad vorige week heeft daartoe besloten, in combinatie met strengere regels voor de export van wapencomponenten. Europa kan zodoende binnenkort voor de doorlevering van defensieproducten een voorbeeldfunctie gaan vervullen, die hard nodig is op dit terrein.

Charlotte Cederschiöld (PPE-DE). – (SV) Door het verbeteren van de markt, wat we hiermee zullen doen, bevorderen wij de mogelijkheden van de defensie-industrie op de Europese markt. Eerdere vergunningsstelsels waren, zoals we hebben gehoord, complex en vormden een grote administratieve last, en ze maakten het ook moeilijk om een onderscheid te maken tussen loyale samenwerkingspartners in buurlanden en nieuwe actoren uit derde landen. Dat verandert nu doordat de belemmeringen voor overdracht afgebouwd en de regels vereenvoudigd en geharmoniseerd worden, wat natuurlijk in het voordeel is van de landen die de drijvende krachten op de markt zijn.

Mijn land heeft een erg concurrerende defensie-industrie en wat vredeshandhavingsoperaties en inspanningen ter bevordering van de democratie betreft, hebben we een goede geloofwaardigheid in de internationale context. Om die reden was het ook uitermate belangrijk voor ons, voor mij en voor mijn regering, om de controle op de uitvoer naar derde landen voor de volle honderd procent in Zweedse handen te houden. Wij kunnen onder geen beding aanvaarden dat landen met een tolerantere houding ten aanzien van ondemocratische en oorlogvoerende landen wapens uit Zweden kopen om die vervolgens zonder Zweedse controle verder te exporteren.

Wij willen garanties dat de defensiegerelateerde producten die wij verkopen niet in verkeerde handen terecht komen en die garanties hebben we gekregen door de invoering van zogenaamde certificaten van eindgebruikers. Daarom kan ik met vol vertrouwen het in het plenum voorgelegde compromis steunen en alle betrokkenen bedanken voor hun goede werk.

Barbara Weiler (PSE). – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik heb grote waardering voor de inspanningen van mevrouw Rühle en zal morgen waarschijnlijk vóór stemmen. Ik heb echter nog wel bepaalde zorgen van substantiële en procedurele aard.

De gemeenschappelijke markt voor defensiegerelateerde producten en de bevordering van de concurrentiekracht zijn naar mijn mening geen doel op zich. Wij in de Sociaaldemocratische Fractie in het Europees Parlement zijn tegen een hermilITARISERING van de Europese Unie; wij proberen met deze wet iets anders te bereiken. We streven naar een grotere transparantie, en die krijgen we ook. We willen een efficiëntere samenwerking tussen de lidstaten, die ook zal leiden tot een verlaging van de kosten van nationale defensiebegrotingen. Ook mag niet worden onderschat – ik richt mij nu in het bijzonder tot één kant van het Parlement – dat deze bindende regels in de eerste plaats zullen helpen corruptie te voorkomen. We weten allemaal hoe corruptiegevoelig deze sector kan zijn.

Een ander positief resultaat van de onderhandelingen is het feit dat de strenge exportbeperkingen van bepaalde landen, zoals Zweden en Duitsland, niet zijn verzwakt.

Twee dingen blijven echter moeilijk te verteren: ten eerste is mijn voorstel om voor het eerst democratische controle uit te oefenen via parlementaire controle helaas verworpen door de Commissie interne markt en consumentenbescherming; het tweede bittere punt is het feit dat we dit voorstel niet opnieuw hebben kunnen indienen, omdat er geen regulier parlementair debat over is gevoerd. We hebben het hier niet over gymschoenen, maar over gevaarlijke en bedreigende goederen. Daarom ben ik van mening dat informele trialogen – zoals ze bagatelliserend worden genoemd, of ze nu over het klimaatveranderingspakket, speelgoed of andere wetten gaan – niet thuishoren in een modern Parlement.

Marian Złotea (PPE-DE). – (RO) Om te beginnen wil ik de rapporteur, mevrouw Rühle, en de schaduwrapporteur van de Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten) en Europese Democraten, de heer Toubon, feliciteren met het voortreffelijke werk dat ze hebben verricht, gezien de technische aard van dit verslag.

Mijnheer de Voorzitter, momenteel hebben we 27 nationale markten voor defensie-uitrustingen; met andere woorden, er is sprake van inefficiënt gebruik van middelen. Een stem vóór dit voorstel voor een richtlijn kan in termen van defensiegerelateerde aspecten een belangrijke stap voor de lidstaten zijn. Hierdoor zou een nieuwe gestandaardiseerde vergunningsregeling voor defensiegerelateerde producten ten uitvoer kunnen worden gelegd.

De lidstaten moeten besluiten om de bepalingen en voorwaarden voor ieder type vergunning, waaronder de soorten producten waarop deze voorwaarden van toepassing zijn, vast te stellen op basis van de bedrijven die van de vergunningen gebruik maken. Als een bedrijf een product wenst te kopen op grond van een vergunning die in een andere lidstaat is afgegeven, moet deze vergunning door zijn eigen lidstaat worden gecertificeerd. Door verschillende soorten vergunningen te creëren voor de overdracht van defensiegerelateerde producten en diensten binnen de EU, nemen we een aantal barrières weg die vrij verkeer en vrije uitwisseling van defensiegerelateerde producten binnen de interne markt momenteel in de weg staan, terwijl er ook minder concurrentievervalsing optreedt.

De tenuitvoerlegging van deze maatregelen is slechts één onderdeel van een zeer uitgebreid initiatief dat bedoeld is om de frequentie waarmee veiligheid- en defensiegerelateerde overheidsopdrachten worden uitgevoerd, uiteraard overeenkomstig de internationale verdragen, te vergroten en te vergemakkelijken.

Tot slot heb ik er alle vertrouwen in dat de compromisamendementen die via onderhandelingen tot stand gekomen zijn, een gulden middenweg vormen waar iedereen voordeel van heeft. Ik dank u.

Geoffrey Van Orden (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, hoewel veel elementen van een efficiënte interne markt misschien kunnen worden toegejuicht, is defensie en dus in het verlengde daarvan de defensie-industrie een zeer bijzonder geval: er is sprake van een uniek nationaal strategisch belang.

Zoals anderen al hebben gezegd, zes van de 27 EU-landen zijn verantwoordelijk voor meer dan 80 procent van de defensiekosten en voor 98 procent van de kosten voor onderzoek en ontwikkeling. Deze zes landen hebben al gemeenschappelijke vergunningsregelingen binnen een vrijwillig kader ontwikkeld. Dus moet ik de Commissie vragen waarom zij denkt dat het zo belangrijk is om over een richtlijn van deze aard te beschikken.

Ik moet toegeven dat het onbetekenend lijkt. Zover ik het kan bekijken, wordt er geen communautaire bevoegdheid in de defensiehandel gecreëerd. Belanghebbenden in de defensie-industrie die ik heb geraadpleegd, lijken zich hierover niet druk te maken, maar mevrouw Rühle denkt dat het allemaal over sancties en toezicht op export gaat en commissaris Verheugen onderschrijft dit inzicht. De heer Toubon benadrukt dat de export buiten de tekst valt.

Ik merk op dat de Commissie zal worden belast met uitvoering van de herziening van de richtlijn en met de evaluatie van de invloed ervan op de ontwikkeling van een Europese markt voor defensie-uitrusting en een Europese industriële en technologische defensiebasis. Het zou voor de Commissie buitengewoon zijn om zoveel tijd te besteden aan een dergelijk project als dit louter bedoeld was ter vereenvoudiging van regels en procedures.

Ik vind het merkwaardig dat deze richtlijn erg weinig voordeel voor het Verenigd Koninkrijk omvat, hoewel dit land over de grootste defensie-industrie van alle EU-landen beschikt. Er is sprake van meer bureaucratie en er moet een nieuw concept van gecertificeerde ondernemingen worden ingevoerd. Ik ben er niet zeker van dat dit voldoende rechtvaardiging vormt voor een richtlijn die juist als tamelijk onschadelijk kan worden beschouwd.

Het is beslist een stap in de richting van een grotere betrokkenheid van de EU bij de defensie. We moeten de verzekering hebben dat de commerciële en industriële voordelen dermate belangrijk zijn dat zij een dergelijk stuk regelgeving rechtvaardigen, en dat, terwijl barrières voor de intra-communautaire handel worden verminderd er geen aanvullende verborgen belemmeringen zijn voor de handel van defensiegoederen met landen van buiten de EU. Ik wil graag garanties van de Raad en de Commissie op dit punt.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik ben het van harte eens met de richtlijn die besproken wordt en waarbij een belangrijke stap wordt gezet ter vereenvoudiging van de bureaucratie van de nationale stelsels inzake de uitvoer van defensiegerelateerde goederen binnen Europa.

Ik waardeer het dat de doelstelling van de richtlijn zal worden bereikt: vermindering van de onzekerheid over de circulatie van dit soort producten binnen de Gemeenschap, met behoud van de nationale besluitvorming ter zake.

De richtlijn zal ook direct of indirect uniformering en standaardisering in een zeer diverse markt teweebrengen en aldus uiteindelijk bijdragen aan integratie op het punt van defensie, veiligheid en buitenlands beleid binnen onze Unie. Het probleem zit hem in de praktische uitvoering in die zin dat de normen die nu worden ingevoerd niet teniet mogen worden gedaan door uitzonderingen die op hun beurt niet volledig kunnen worden uitgesloten, gelet op de gevoeligheid van de materie.

Ik sluit af met de opmerking dat de in behandeling zijnde richtlijn, of liever gezegd de komende verbetering ervan, ook nuttig zal zijn om op een gegeven moment uit te wijzen welke grenzen voor de lidstaten aanvaardbaar zijn voor een verdere integratie op het vlak van defensie en veiligheid.

Bogusław Liberadzki (PSE). - (PL) Mijnheer de Voorzitter, ik ga niet akkoord met het standpunt van mijnheer Van Orden en leg even uit waarom. We hebben het over de regulering van een bepaalde tak van de economie. We hebben het over harmonisering, vereenvoudiging van procedures, over coherente regels voor ondernemingen, alsook over procedureregels op externe markten. Vanuit het oogpunt van de economie van de individuele lidstaten is dit bijgevolg ook een belangrijk gebied. Door landen een grotere vrijheid te geven krijgen ze meer kans om die potentiële mogelijkheden te benutten. Dit allemaal is bovendien belangrijk gezien onze positie op de internationale markt. Ik wil er ook op wijzen dat wij, het Europees Parlement en de Europese Unie, niet ongevoelig zijn voor de algemene toestand in de wereld en de individuele regio's. We blijven ook niet onbewogen als het gaat om zaken die verband houden met vrede en bewapening.

Günter Verheugen, vicevoorzitter van de Commissie. - (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik zou twee korte opmerkingen willen maken.

Kwesties met betrekking tot de controle op wapenexport naar landen buiten de Europese Unie, ontwapening, en wapenbeheersing in het algemeen, kunnen niet worden geregeld in een richtlijn voor de interne markt. Deze kwesties zouden alleen kunnen worden geregeld als we in de Europese Unie niet slechts een gemeenschappelijk, maar een communautair buitenlands en veiligheidsbeleid hadden – en dat hebben we niet. Om die reden moeten we ons beperken tot wat we wel kunnen doen, en dat brengt me op mijn tweede opmerking.

Zolang we in de lidstaten van de Europese Unie menen strijdkrachten nodig te hebben, en zolang we geloven dat we onze veiligheid alleen kunnen waarborgen door strijdkrachten in stand te houden – of misschien moeten we zeggen: onder andere door strijdkrachten in stand te houden – hebben de Europese belastingbetalers het recht op een zo efficiënt mogelijke dienst voor hun geld. De Europese markt in defensiegerelateerde producten is gewoonweg inefficiënt: er wordt een enorme hoeveelheid geld verspild die beter zou kunnen worden besteed aan de aanschaf van modernere en technologisch meer geavanceerde wapens, die beter zouden zijn voor de strijdkrachten en voor het verbeteren van de veiligheid in Europa. Wanneer u zich afvraagt hoe het komt dat de Europese defensie in totaal bijna 40 procent van de Amerikaanse defensiebegroting bedraagt, terwijl de efficiëntie en prestaties van de Europese strijdkrachten op slechts 10 procent van het Amerikaanse niveau liggen, dan ziet u waar het probleem ligt. Het ligt onder andere in het feit dat we te maken hebben met dit onnodig complexe en dure vergunningsstelsel voor de intracommunautaire wapenmarkt.

Door de vergunningen waar we nu nog mee te maken hebben af te schaffen, kunnen we 450 euro per jaar besparen, door alleen die ene verandering. Voor de lidstaat die de heer Van Orden zo-even noemde en die in de toekomst een aanzienlijk deel van de besparingen zou kunnen besteden aan de eigen defensiebegroting, was dat in elk geval reden genoeg om het voorstel van de Commissie te steunen. We moeten wijzen op de verbeterde prestaties van de Europese markt in defensiegerelateerde producten, met andere woorden op de verbeterde efficiëntie van onze defensie en veiligheid – want daar komt het in werkelijkheid op neer – en op onze verminderde afhankelijkheid van wapens uit landen buiten Europa. Bij deze richtlijn hoort een parallelle richtlijn, namelijk de richtlijn betreffende overheidsopdrachten op defensiegebied, waarover nog in het Parlement moet worden gedebatteerd. De Commissie heeft deze twee richtlijnen doelbewust als een pakket gepresenteerd, omdat de twee maatregelen alleen ten volle het gewenste effect zullen hebben als ze allebei worden aangenomen. Ik zou u daarom ter afsluiting willen vragen om niet alleen de onderhavige ontwerprichtlijn aan te nemen, maar ook de aangekondigde ontwerprichtlijn betreffende overheidsopdrachten op defensiegebied.

Heide Rühle, rapporteur. - (DE) Mijnheer de Voorzitter, ook ik zou willen herhalen dat deze richtlijn betrekking heeft op de interne markt en niet op buitenlands beleid; ik denk dat dit een zeer belangrijk punt is. Op het vlak van buitenlands beleid zouden we gewoonweg niet de mogelijkheid hebben gehad een richtlijn aan te nemen; bij zulke aangelegenheden wordt het Parlement alleen geraadpleegd en kan het niet meebeslissen.

In het geval van een richtlijn over de interne markt beschikken we over volledige medebeslissingsbevoegdheden, waardoor we transparantie hebben kunnen invoeren in een sector die zich tot nu toe te veel in een schemerzone bevond.

Ik wil graag reageren op de heer Pflüger, die de dreiging van oligopolisering ter sprake bracht: wat hebben we op dit moment? We hebben de ILO, waarbinnen de grotere staten al samenwerken en het transport van en naar elkaar eenvoudiger hebben gemaakt. Wat we nu doen is de gehele interne markt openstellen volgens transparante regels, met verplichtingen jegens lidstaten en bedrijven. Op deze manier bestrijden we juist deze oligopolisering, dus uw argument houdt geen stand.

Om ook de andere vraag te beantwoorden, namelijk wat we doen om ervoor te zorgen dat deze richtlijn ten uitvoer wordt gelegd, of met andere woorden, wordt afgedwongen, en wat we zullen doen ten aanzien van afwijkingen: wat de implementatie betreft, zal de Commissie het Parlement regelmatig op de hoogte houden, want het is ons allen duidelijk dat we ons begeven op onbekend gebied, en deze stap moet ook worden ondersteund door regelmatige controles en door het bouwen van vertrouwen tussen de lidstaten.

Dit alles staat uiteengezet in de richtlijn. Wat amendementen betreft, hebben wij als commissie erop aangedrongen – en dit is naar mijn mening zeer belangrijk – dat amendementen alleen met toestemming van de Commissie en het Parlement mogelijk zijn. Er komen dus alleen uitzonderingen als het Parlement hiermee instemt. Hierdoor beschikken we over een regelgevingsprocedure met controle, en ik denk dat ook dat een belangrijke vooruitgang is, want dat is precies wat we willen bereiken: standaardisering van deze sector, duidelijke, transparante regels, overzichtelijkheid en betere controle.

In mijn optiek kunnen we dat alles bereiken met de interne markt als uitgangspunt, en hadden we dat alles niet met een ander uitgangspunt kunnen bereiken. Daarom heb ik werkelijk geen begrip voor de kritiek van de heer Pflüger.

De Voorzitter. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt op dinsdag 16 december 2008 plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Bogdan Golik (PSE), schriftelijk. – (PL) Ik wens mijn steun te betuigen aan het voorstel voor de richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de vereenvoudiging van de voorwaarden voor de overdracht van defensiegerelateerde producten binnen de Gemeenschap (COM (2007) 0765).

Er moet op gewezen worden dat de lidstaten van de EU de overdracht van defensiegerelateerde producten op consequente wijze uit het Europese integratieproces hebben geweerd, daarbij steunend op de uiteenlopende nationale reguleringen. Als gevolg hiervan bleven de defensiemarkten gesloten, wat een negatieve impact had op alle EU-lidstaten. Door de integratie- en hervormingsprocessen in de bewapeningssector op te drijven wordt de effectiviteit van het Europese veiligheids- en defensiebeleid immers ook verhoogd.

De bepalingen van de richtlijn betreffende de vereenvoudiging van de voorwaarden voor de overdracht van defensiegerelateerde producten zullen een positieve invloed hebben op de verhoging van de transparantie in de procedures door de invoering van eenduidige en eenvoudigere bepalingen voor de overdracht van defensiegerelateerde producten binnen de Gemeenschap. Dit impliceert een verhoogde veiligheid en grotere aanvoorzekerheid, een toename van het competitievermogen van de Europese defensie-industrie en van het vertrouwen tussen de EU-lidstaten.

Een geloofwaardig beleid heeft nood aan adequate middelen voor de tenuitvoerlegging, en vanuit een financieel en operationeel oogpunt is het wenselijk dat de bepalingen van de overdracht van defensiegerelateerde producten worden geconsolideerd, als onderdeel van de vereenvoudiging van de voorwaarden en procedures voor het toekennen van vergunningen. Ik verleen mijn steun aan deze ontwerprichtlijn, die de nationale bepalingen in dit gebied harmoniseert. Het is een stap in de goede richting. De richtlijn zal ertoe bijdragen de markten van de lidstaten te openen en de handelsbetrekkingen tussen de EU en derde landen te versterken. Bovendien krijgen kleine en middelgrote ondernemingen de mogelijkheid om samen te werken op de interne EU-markt.

Daniel Stroj (GUE/NGL), schriftelijk. – (CS) De reden waarom de Europese burgers in zo groten getale tegen het zogeheten Verdrag van Lissabon gekant zijn, is dat het de militarisering van de Europese Unie in het verdrag verankert en daardoor ook versterkt, in plaats van dat het de Unie de vorm geeft van een puur vredelievend project. Met name Europees links is fel gekant tegen de militarisering van de EU. Het verslag

over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de vereenvoudiging van de voorwaarden voor de overdracht van defensiegerelateerde producten binnen de Gemeenschap (A6-0410/2008) is een typisch voorbeeld van de militarisering van de Europese Unie. Met wollige en misleidende begrippen als “defensiematerieel” en “defensie-industrie” wordt getracht een radicale vereenvoudiging en vergroting van de wapenhandel en -productie binnen de Europese Unie tot stand te brengen, onder verwijzing naar de zogeheten gunstige effecten voor het midden- en kleinbedrijf. Een dergelijke argumentatie is bij een dergelijk ernstige en gevoelige problematiek ronduit onacceptabel. Militarisering van de EU en extra wapenproductie in de Unie zijn een doodlopende weg.

18. Typegoedkeuring van motorvoertuigen en motoren (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag (A6-0329/2008) van de heer Groote namens de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en van de Raad betreffende de typegoedkeuring van motorvoertuigen en motoren met betrekking tot emissies van zware bedrijfsvoertuigen (Euro 6) en de toegang tot reparatie- en onderhoudsinformatie (COM(2007)0851 – C6-0007/2008 – 2007/0295(COD)).

Matthias Groote, rapporteur. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, commissaris Verheugen, dames en heren, in de eerste plaats zou ik de schaduwrapporteurs willen bedanken voor hun uitstekende en constructieve samenwerking gedurende de hele wetgevingsprocedure. Ook zou ik het Franse voorzitterschap willen bedanken voor het feit dat we deze wetgevingsprocedure met een compromis hebben kunnen afsluiten. Daaraan heeft dit voorzitterschap een grote bijdrage geleverd.

Morgen stemt het Europees Parlement over het compromispakket over de Euro 6-emissienormen voor zware bedrijfsvoertuigen. De nieuwe emissienormen voor zware bedrijfsvoertuigen beogen een reductie van verontreinigende stoffen, niet van broeikasgassen. Deze twee worden soms met elkaar verward.

Euro 6 is een belangrijk instrument voor het verbeteren van de luchtkwaliteit in Europa. Euro 6 beperkt met name de uitstoot van fijn stof en stikstofoxiden. Fijn stof alleen is in Europa verantwoordelijk voor meer dan 348 000 vroegtijdige sterfgevallen, en daarom had ik gehoopt op een meer ambitieuze grenswaarde. Ook technische studies onderbouwen dit. Niettemin zijn de stemming van morgen en het pakket als geheel, zoals ik al heb gezegd, een goed compromis. Vergeleken bij de huidige emissienorm 6, die van kracht is sinds 1 oktober 2008, bereiken we voor fijnstof alleen een reductie van 66 procent en voor stikstofoxiden een reductie van meer dan 80 procent. Stikstofoxiden zijn vooral gevaarlijk voor baby's, kinderen en ouderen, omdat ze leiden tot de vorming van ozon aan de grond.

Verder zou ik van deze gelegenheid gebruik willen maken om de invoeringsdatum te noemen. We zijn erin geslaagd de invoeringsdatum te vervroegen, zodat Euro 6 eerder van kracht wordt en de luchtkwaliteit dus zal verbeteren. In grote lijnen hebben we een goed compromis bereikt; dit instrument zal zonder twijfel zowel de luchtkwaliteit als de levenskwaliteit verbeteren.

Bijna tot op de dag nauwkeurig twee jaar geleden hebben we hier, in dit Parlement, de emissiegrenswaarden voor personenauto's besproken en aangenomen. Bij het voorbereidingsproces van de uitvoeringsmaatregelen is gebleken dat er in dit verband vertragingen zijn ontstaan. Ik moet er wederom duidelijk voor pleiten dat hetzelfde bij deze wetgevingsprocedure niet weer gebeurt – producenten moeten op tijd beschikken over alle noodzakelijke informatie. Ik ben dan ook verheugd dat de Commissie nu ongetwijfeld op het punt staat om aan te kondigen dat we erop kunnen rekenen uiterlijk aan het einde van maart 2010, dat wil zeggen op 1 april 2010, te beschikken over uitvoeringsmaatregelen.

Tijdens de laatste plenaire vergadering hebben we met de heer Verheugen de crisis in de auto-industrie besproken. We hebben er toen op gewezen dat het aantal verkochte eenheden in de sector van commerciële voertuigen dramatisch is gedaald. Ik ben dan ook verheugd dat we met de wetgeving die nu voor ons ligt een instrument hebben kunnen creëren dat de lidstaten in staat stelt belastingvoordeel te verlenen voor de vroege invoering van de Euro 6-emissienorm. Dit zal zeker de economie stimuleren en de luchtkwaliteit, levenskwaliteit en ieders gezondheid helpen verbeteren.

Ik zou nogmaals alle betrokkenen willen bedanken en verheug me op wat zonder twijfel een interessant debat zal worden.

Günter Verheugen, *vicevoorzitter van de Commissie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, laat ik allereerst mijn oprechte dank betuigen aan de rapporteur, de heer Groote, voor zijn toegewijde medewerking aan dit voorstel.

We spreken over een belangrijke verordening, die een beslissende stap vormt in de invoering van mondiaal geharmoniseerde bepalingen voor de uitstoot van verontreinigende stoffen door zware bedrijfsvoertuigen en bussen. Ik wil het graag hebben over iets wat de heer Groote al noemde, namelijk het feit dat we dit doen tegen de achtergrond van een ongelooflijk sterke inzinking in de Europese markt voor commerciële voertuigen, want de markt voor commerciële voertuigen is veel zwaarder getroffen dan de markt voor personenauto's. Dit is veel minder bekend bij het publiek, aangezien de meeste mensen geen zware bedrijfsvoertuigen kopen. Toch heeft het wel enorme economische consequenties, en deze situatie is een grote zorg voor de Commissie. In het licht hiervan is het belangrijk producenten rechtszekerheid en een duidelijk regelgevend kader te bieden, zodat ze weten wat er van hen wordt verwacht. Daarom wordt er nu al een beslissing genomen over de Euro 6-norm, op een moment waarop de Euro 5-norm nog maar net van kracht is geworden.

Dit Euro 6-voorstel is samen met het programma Schone lucht voor Europa (CAFE) en de thematische strategie inzake luchtverontreiniging opgesteld. In het kader van deze strategie zijn op het terrein van het wegverkeer in het algemeen en op andere terreinen verdere reducties in de uitstoot van verontreinigende stoffen nodig, wil de EU haar doelstellingen voor de verbetering van de luchtkwaliteit behalen. We willen de schadelijke effecten op de gezondheid van mensen tot een minimum beperken en het milieu in het algemeen beter beschermen.

De grenswaarden onder de Euro 6-normen, die deel zullen uitmaken van deze overkoepelende strategie, verlagen wederom de uitstoot van roetdeeltjes en stikstofoxiden aanzienlijk ten opzichte van de Euro 5-fase, die op 1 oktober van dit jaar van kracht werd. Absoluut nieuw is de invoering van een grenswaarde voor de hoeveelheid uitgestoten fijne deeltjes, waarmee de ultrafijne fractie van de door de motor uitgestoten deeltjes wordt gecontroleerd. Bovendien worden verdere bepalingen ingevoerd inzake de controle van de uitstoot van zware bedrijfsvoertuigen onder echte rijomstandigheden en inzake toegang tot reparatie- en onderhoudsinformatie. Dit sluit aan op de bepalingen die we al met de regels voor lichte bedrijfsvoertuigen hebben ingevoerd.

De aanname van dit voorstel is daarnaast belangrijk omdat het verschillende belangrijke aanbevelingen uit het Cars 21-proces in de praktijk zal brengen. Allereerst gaat het om 'een betere wetgeving': het voorstel houdt rekening met de standpunten van de betrokkenen, die door middel van een openbare internetraadpleging zijn verkregen. Bovendien zijn de technische bepalingen gebaseerd op een kosten-batenanalyse op basis van een naar behoren uitgevoerde effectbeoordeling. Vervolgens is er een aanzienlijke vereenvoudiging van de toepasselijke wetgeving. Zodra het voorstel voor alle nieuwe voertuigen geldt, worden zes oudere wetten ingetrokken. Ten derde gaat het om mondiale harmonisering. Er zal een nieuwe test- en meetmethodiek worden ingevoerd, die is ontwikkeld door de UNECE (Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties) in Genève, terwijl de grenswaarden voor stofdeeltjes en stikstofoxiden gelijk zullen zijn aan de waarden die gelden in de Verenigde Staten.

De nauwe samenwerking tussen het Parlement, de Raad en de Commissie was een kritieke factor voor het succes van het onderhandelingsproces en heeft uitstekend gewerkt. In dit verband gaat mijn dank in het bijzonder uit naar de rapporteur. De Commissie gaat gaarne akkoord met alle compromisamendementen die de rapporteur heeft ingediend. Ik geef ook graag de verklaring af waar de rapporteur om heeft verzocht, en zal deze zelfs nog beter maken dan hij verlangde.

(EN) 'De Commissie verklaart dat de technische maatregelen voor de tenuitvoerlegging van de verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de typegoedkeuring van motorvoertuigen en motoren met betrekking tot emissies van zware bedrijfsvoertuigen (Euro 6) en de toegang tot reparatie- en onderhoudsinformatie in het kader van de regelgevingsprocedure met toetsing voor 31 december 2009 aan het Europees Parlement en de Raad worden toezonden.'

Anja Weisgerber, *rapporteur voor advies van de Commissie interne markt en consumentenbescherming*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, dames en heren, allereerst zou ik de rapporteur, de heer Groote, en de schaduwrapporteurs hartelijk willen bedanken voor hun vruchtbare samenwerking. Dankzij hun hulp kon al tijdens de eerste lezing overeenstemming worden bereikt over een zeer technisch dossier.

Als schaduwrapporteur voor de Fractie van de Europese Volkspartij (Christendemocraten) en Europese Democraten, herinner ik mij nog erg goed onze stemming over de herziening van de fijnstofrichtlijn. Ook toen was ik schaduwrapporteur. Bij die gelegenheid zijn we erin geslaagd de Commissie een verklaring te

laten ondertekenen waarin zij zich ertoe verplichtte maatregelen voor te stellen om fijnstof daar te bestrijden waar het ontstaat. De nieuwe Euro 6-verordening voor zware bedrijfsvoertuigen en bussen is een van de maatregelen waartoe wij hebben opgeroepen. De verordening gaat de strijd aan met fijnstof op de plaats waar het ontstaat – bij de bron, in andere woorden, daar waar de deeltjes feitelijk worden geproduceerd. De nieuwe Euro 6-norm zal zo de uitstoot van fijnstof door op diesel rijdende zware bedrijfsvoertuigen en bussen met 66 procent verlagen ten opzichte van de Euro 5-norm, terwijl de uitstoot van stikstofoxiden (NO_x) door voertuigen op benzine nog eens met 80 procent zal worden gereduceerd.

Om het mogelijk te maken deze nieuwe, ambitieuze emissienormen te bereiken, moeten de uitvoeringsmaatregelen, waarin de precieze technische details worden beschreven, in een vroeg stadium bekend worden gemaakt. Om die reden ben ik natuurlijk ook zeer verheugd over de verklaring die commissaris Verheugen zojuist heeft uitgesproken, waarmee de Commissie zich ertoe verplicht de uitvoeringsmaatregelen zeer snel aan het Parlement en de Raad over te leggen – sneller dan oorspronkelijk gepland was.

Het punt over de toegang tot reparatie- en onderhoudsinformatie voor onafhankelijke marktpartijen vind ik ook belangrijk. Onafhankelijke marktpartijen betekent onafhankelijke werkplaatsen, automobilistenverenigingen en pechhulpdiensten. Als we functionele concurrentie op het gebied van reparatiewerkzaamheden willen veiligstellen, moeten we de toegang tot deze informatie garanderen, en dat hebben we in deze verordening bereikt. Dat is goed voor de concurrentie, voor de prijs van reparaties, voor de verkeersveiligheid en voor de consument.

Johannes Blokland, *rapporteur voor advies van de Commissie vervoer en toerisme*. – Voorzitter, namens de Commissie vervoer schreef ik eerder dit jaar een advies over Euro 6. Het goederenvervoer met zware vrachtwagens is een sector die in de afgelopen jaren al diverse malen is gebracht tot emissiereductie van schadelijke stoffen, zoals stikstofoxide en fijnstof. De Euro 6-normering legt terecht extra eisen op aan de motoren.

Deze verordening levert daarmee een belangrijke bijdrage aan een betere luchtkwaliteit, en daardoor aan verbetering van de volksgezondheid. Het is van groot belang dat deze nieuwe emissie-eisen snel van kracht worden. Natuurlijk heeft de industrie tijd nodig voor de aanpassingen. Die tijd moet de industrie gegund worden.

Gedurende de parlementaire behandeling van het dossier heb ik iets unieks meegemaakt. De Commissie vervoer heeft groener gestemd dan de Milieucommissie, bijvoorbeeld in het naar voren halen van de data. Gelukkig is men in de onderhandelingen toch uitgekomen op een vervroegde inwerkingtreding van de wetgeving.

Ik wil mijn dank uitspreken richting collega Matthias Groote voor zijn inspanningen om tot dit resultaat te komen, en ik dank ook de commissaris voor zijn verklaring.

Richard Seeber, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, ook ik zou mijn medelid de heer Groote willen feliciteren met dit verslag. Hij stelde zich bij de totstandkoming ervan zeer coöperatief op. Alles in beschouwing genomen mag milieubescherming niet worden geofferd op het altaar van de economische crisis, en het is goed dat er een verslag voor ons ligt dat sterk op de toekomst gericht is en zeer ambitieuze doelstellingen bevat – zoals een reductie van 66 procent voor PM_{10} en van 80 procent voor NO_x .

Dat gezegd hebbende, zou ik het Parlement eraan willen herinneren dat het wegverkeer in het algemeen in Europa steeds meer een probleem aan het worden is. Dit is de sector die voortdurend en met het hoogste tempo groeit. Denk alleen al aan de problemen van CO_2 . Morgen hebben we de gelegenheid om uitgebreider over dit onderwerp te debatteren. We weten dat het volume van alle vormen van verkeer toeneemt, en ik denk dat het nu echt tijd is dat de Commissie zich niet slechts werkelijk ambitieuze doelen stelt in afzonderlijke dossiers, maar het verkeersprobleem in deze moderne wereld als één geheel aanpakt.

Hoewel we nu zullen beschikken over schone zware bedrijfsvoertuigen die zeker minder uitstoten dan in het verleden het geval was, zijn er gewoonweg nog inherente grenzen aan de infrastructuur. Kijk naar onze snelwegen! In veel lidstaten zijn deze zo overbelast dat in de toekomst zelfs het schoonste zware Euro 6-bedrijfsvoertuig er niet meer door komt, zelfs als geen rekening wordt gehouden met de grote aantallen personenauto's waarin de burgers in files staan.

Om deze reden moet het geheel in het oog worden gehouden. Ik ben ook van mening dat een fundamentele omwenteling in het vervoer als geheel nodig is. Positief aan het verslag vind ik ten eerste de ambitieuze doelstellingen, en ten tweede het feit dat de Commissie ook realistische meetmethoden in zal voeren. Wij in

Tirol hebben ontdekt dat de huidige meetmethoden eigenlijk een mislukking zijn, en dat het verschil tussen een zwaar Euro 0-bedrijfsvoertuig en een zwaar Euro 3- of Euro 4-bedrijfsvoertuig zeer klein is.

Wat ik ook positief vind, is dat er ook een algemene garantie komt voor toegang tot reparatie-informatie. Ik ben van mening dat dit vooral voor burgers een belangrijk argument is om met dit dossier in te stemmen, omdat het hun de mogelijkheid geeft hun werkplaatsen vrij te kiezen.

Silvia-Adriana Țicău, *namens de PSE-Fractie*. – (RO) Mijn felicitaties gaan uit naar de rapporteur, de heer Groote. De Commissie heeft een vermindering van de roetemissies van 60 procent en een vermindering van de uitstoot van stikstofoxiden voor compressieontstekingsmotoren van 80 procent voorgesteld. Om dit te bereiken moeten we, dientengevolge, dieselfilters invoeren of de uitlaatgassen hergebruiken en selectieve katalysatoren invoeren.

Het voorstel van de Commissie heeft ook betrekking op elektrische-ontstekingsmotoren en voorziet in eisen voor de invoering van een gemeenschappelijke methodologie voor het testen en meten van emissies en boorddiagnosesystemen die op mondiaal niveau zijn geharmoniseerd. Deze systemen zijn van belang voor het beheersen van emissies tijdens het gebruik van voertuigen. Doordat we in staat zijn om in een vroeg stadium emissiegrenswaarden voor stikstofoxiden vast te stellen, bieden we autofabrikanten de zekerheid van een planning op lange termijn op Europees niveau.

Ik juich het toe dat de lidstaten de gelegenheid krijgen te voorzien in financiële stimulansen voor nieuwe voertuigen op de markt die voldoen aan de bepalingen van deze verordening. Met name tegen de achtergrond van de klimaatverandering en de economische crisis zullen deze stimulansen resulteren in een groei van de productie van energie-efficiëntere en groenere auto's. Ik dank u.

Holger Krahmer, *namens de ALDE-Fractie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, als we morgen Euro 6 voor zware bedrijfsvoertuigen aannemen, doen we dat in een zeer goede traditie. Nog niet zo lang geleden, in de loop van deze zittingsperiode, hebben we ook voor Euro 5 en Euro 6 voor personenauto's gestemd. Zo zetten we het succesverhaal van uitlaatgasnormen voor motorvoertuigen – vandaag specifiek voor zware bedrijfsvoertuigen – in Europa voort. Ik zou hier in het bijzonder de rapporteur, de heer Groote, willen bedanken, met wie ik wederom met succes heb samengewerkt. Wederom brengen we tijdens de eerste lezing wetgeving voort, waarmee planningszekerheid voor de industrie en natuurlijk goede milieubescherming worden bereikt.

De overeenstemming met de Raad en de Commissie heeft een stuk bruikbare wetgeving opgeleverd. De waarden voor verontreinigende stoffen voor het uitlaatgas van zware bedrijfsvoertuigen zijn ambitieus aangescherpt, en het tijdschema is strakker gemaakt. De nieuwe grenswaarden worden eerder van kracht dan de Commissie oorspronkelijk had voorgesteld. Hiermee leveren we een positieve bijdrage aan de milieubescherming en de gezondheid van de Europese burger, zonder de producenten onredelijk hard te treffen. De inwerkingtreding van deze verordening is met bijna een jaar vervroegd ten opzichte van het voorstel van de Commissie, en toch is rekening gehouden met de productcycli en de planningdeadlines van de producenten.

Ik ben blij dat de Commissie van de fouten uit het verleden heeft geleerd en een deadline voor comitologie en voor het indienen van de uitvoeringsmaatregelen heeft geaccepteerd. Op deze manier zullen we hopelijk een vertraging zoals bij de invoering van Euro 5 voor personenauto's kunnen voorkomen.

De cijfers in het voorstel voor het verlagen van de uitstoot zijn indrukwekkend: 66 procent minder roet, 80 procent minder stikstofoxiden. Wat betreft de reductie van de uitstoot van verontreinigende stoffen, bewegen de producenten zich al op de grens van wat technisch mogelijk is. Hoewel maximale, haalbare verbeteringen altijd mogelijk zijn – en in dit opzicht vertrouw ik volkomen op de creativiteit en vindingrijkheid van de Europese producenten – geldt dat hoe dichterbij nul men komt, hoe duurder de technologie wordt. In dit licht is de vervanging van de huidige auto's op de weg van toenemend belang. Vervuilde oude auto's die de geldende normen al vele jaren niet meer halen, moeten van de weg worden gehaald. Hierdoor zou de emissiebalans sneller en gemakkelijker worden verbeterd dan door dure aanpassingen aan motoren.

Leopold Józef Rutowicz, *namens de UEN-Fractie*. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, het rapport van mijnheer Groote over de verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de typegoedkeuring van motorvoertuigen en motoren met betrekking tot emissies van zware bedrijfsvoertuigen is van grote betekenis voor de bescherming van het milieu en de gezondheid van de Europese onderdanen.

Het behelst het streven om de norm van de emissies te herleiden tot een niveau rond Euro 6 voor voertuigen en motoren die reeds in gebruik zijn. Dit betekent dat reparatiebedrijven toegang nodig hebben tot technische informatie en voorschriften omtrent de uitrusting van motoren. Deze bedrijven dienen te zijn uitgerust met adequaat gereedschap om de werking van een draaiende motor te beoordelen. De tenuitvoerlegging van de verordening vereist een onafhankelijk controlesysteem dat waarborgt dat voertuigen worden aangepast om tegemoet te komen aan de goedgekeurde vereisten. Het kost tijd en geld om een dergelijk systeem uit te bouwen en dat kan gezien de huidige crisis een probleem worden.

Ik vind de besproken amendementen op het voorstel van de Commissie terecht. Ik wil de rapporteur bedanken voor al het werk dat hij heeft verricht om tot dit document te komen. We steunen het rapport.

Urszula Krupa, namens de IND/DEM-Fractie. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, de verordening betreffende de typegoedkeuring van motorvoertuigen en motoren met betrekking tot emissies van voertuigen heeft tot doel geharmoniseerde voorschriften vast te leggen voor de constructie van motorvoertuigen om zo een hoog niveau van milieubescherming te waarborgen. De voorgestelde EU-normen zullen de kleine en middelgrote motorproducerende bedrijven gewoonweg van de Europese markt vegen. De nieuwe motoren moeten bovendien aangedreven worden met alternatieve brandstoffen. De producenten moeten alle nieuwe voertuigen die worden verkocht, geregistreerd of in het verkeer worden gebracht, en alle systemen voor verontreinigingsbeheersing aanpassen aan de ingevoerde normen. Alleen grote transportbedrijven en corporaties zullen onderzoek en organisatorische vereisten van een dergelijk niveau aankunnen.

Certificaten van overeenstemming van nieuwe voertuigen die niet aan de maatregelen ter uitvoering van deze verordening voldoen, zullen met ingang van 1 oktober 2014 door de nationale autoriteiten als ongeldig worden beschouwd. Poolse producenten van motoren, zoals *Andoria*, en vervoersondernemingen zullen hoogstwaarschijnlijk van de markt moeten verdwijnen. De EU-wetgeving, die hetzelfde resultaat zou moeten hebben in alle lidstaten en ieders belangen zou moeten dienen, blijkt dus slechts een mythe te zijn. De eliminatie van de armere en zwakkere ondernemingen gebeurt uiteraard ten gunste van de grootschalige ondernemingen, waarvan het merendeel Duits is.

Het is momenteel al duidelijk dat de meeste documenten in het hele energie- en klimaatveranderingspakket misschien wel cohesie en economische ontwikkeling waarborgen volgens de principes van duurzame ontwikkeling voor grote en rijke landen en multinationals. Dit pakket zal volgens de prognose van Poolse wetenschappers minstens vijfhonderd miljard zloty kosten. Het zal leiden tot de economische ineenstorting van het land en een enorme stijging van kosten en voedselprijzen, dit allemaal als gevolg van de noodzaak om de vervoermiddelen te vervangen. Hierdoor zal de bevolking verarmen.

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, tijdens deze zittingsperiode van het Parlement vaardigen we nog een verordening uit, die in wezen de reeks verordeningen op het gebied van vervoer en vervoersmiddelen compleet maakt als het gaat om hun invloed op het milieu en de bescherming van de luchtkwaliteit. Dit was een hele onderneming, die met dit document als het ware tot een einde komt.

We kunnen heel duidelijk zijn: Europa neemt milieu- en natuurbescherming ernstig op, maar zal daarvoor een zekere prijs moeten betalen. Het zal ongetwijfeld een grote inspanning vragen van de economie, die misschien niet zo zwaar zal zijn als de spreekster voor mij het stelde. Het betekent een zware economische inspanning voor de eigenaars van de voertuigen, vooral nu de financiële situatie van de transportsector ronduit dramatisch is. Ze kunnen weliswaar hun aankopen beperken, wat voor de producenten echter een lagere vraag kan impliceren. Als we willen dat onze richtlijn slaagt en zinvol is, als we met andere woorden willen dat auto's van de nieuwe generatie kunnen worden gekocht en verkocht, dan zullen financiële stimulansen nodig zijn. Ik beschouw dit punt als een essentieel element van dit document.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Niet alleen personenauto's, maar ook zware vrachtvoertuigen dienen onverwijld te worden uitgerust met moderne systemen teneinde de uitstoot van koolmonoxide en stikstofoxiden met zo'n 80 procent en de uitstoot van fijnstof met zo'n 60 procent te verlagen. Aangezien de vervangingsperiode van dergelijke voertuigen in Europa circa tien jaar bedraagt, wil ik de Commissie hierbij oproepen om regelgeving tot stand te brengen uit hoofde waarvan ook oudere voertuigen met modernere uitstootcontrolesystemen kunnen worden uitgerust. Gebeurt dat niet, dan zal Euro 6 maar weinig kunnen betekenen voor de luchtkwaliteit.

Ik sluit mij volledig aan bij de oproep aan de Commissie om zich in te zetten voor de ontwikkeling van op internationaal en dus niet alleen op Europees niveau geharmoniseerde regelgeving voor motorvoertuigen, en niet alleen voor vrachtwagens. Dit enerzijds voor een betere luchtkwaliteit op deze planeet, maar anderzijds uiteraard eveneens met het oog op het Europees concurrentievermogen. Wat dat betreft wil ik erop wijzen

dat het nodig is dat een eventuele wijziging van de emissienormen niet eerder dan over vijf jaar zijn beslag krijgt.

Malcolm Harbour (PPE-DE). – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik bedank de heer Groote en in het bijzonder mijn collega mevrouw Weisgerber, die optrad als rapporteur voor het standpunt van de Commissie interne markt en consumentenbescherming.

Een punt dat ik vanavond niet heb gehoord en dat ik zeker op de agenda wil zetten, is het feit dat Europese fabrikanten de wereldmarkt van zware bedrijfsvoertuigen domineren. Dit voorstel is absoluut cruciaal, want het baant de weg voor een wereldwijde norm voor de uitstoot van zware voertuigmotoren. Dat is belangrijk omdat, anders dan bij auto's, zware bedrijfsvoertuigen in kleine aantallen worden geproduceerd en zeer complex zijn.

Fabrikanten voor de mondiale markt zijn in staat middelen te mobiliseren en ontwikkelingen op gang te brengen voor de productie van een mondiale vrachtautomotor. Ik heb kortgeleden zo'n bedrijf bezocht en ik kan u zeggen dat dit van plan is een miljard euro te investeren in een wereldwijd wagenpark met vrachtautomotoren.

Het regelgevingsklimaat dat wij voorstellen, moet dit aanmoedigen en we willen ook dat de Commissie ervoor zorg draagt dat deze regelgeving ook op mondiale schaal wordt ingevoerd. Dat is een onderdeel van het pakket dat vandaag is ingediend.

Matthias Groote, rapporteur. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik zou al mijn collega's willen bedanken voor dit levendige debat. Als eerste zou ik de Commissie in de persoon van commissaris Verheugen ervoor willen bedanken dat hij vandaag in het Parlement de verklaring over de uitvoeringsmaatregelen heeft voorgelezen. Deze kwestie heeft ons werkelijk hoofdpijn bezorgd en was voor ons reden tot bezorgdheid. Het is goed dat dit hier weer in het openbaar is gebeurd.

Veel leden hebben ter sprake gebracht hoe milieunormen de verkoop kunnen of zullen stimuleren, aangezien deze specifieke bedrijfssector op dit moment in een crisis verkeert. Mevrouw Krupa vertelde hoe het klimaat- en energiepakket, maar ook deze wetgeving, kleine producenten van de markt zullen drukken, en hoe deze tot hun ondergang zullen leiden. Ik zie dat anders, want de Euro-norm en de Euro-uitlaatgasnorm zijn een succesverhaal, en technische vernieuwingen hebben altijd de markt versterkt en consumenten geprikkeld om nieuwe voertuigen te kopen.

Mevrouw Roithová heeft gesproken over het uitrusten van oudere voertuigen met modernere uitstootcontrolesystemen. Deze zogenaamde retrofitting is goed, maar hiervoor moet een geharmoniseerd proces worden opgestart, iets waar ik de Commissie nogmaals om verzoek. Als we voertuigen uitrusten met filters voor dieseldeeltjes, produceren ze uiteindelijk meer stikstofoxide. Wat we daarom nodig hebben is een redelijke combinatie van deze twee factoren, en een uniforme wetgeving voor retrofittingprocessen.

Het is van groot belang dat er in de komende jaren een proces in die richting op gang wordt gebracht, dat we ook op dit gebied een uniforme norm krijgen, dat niet alleen nieuwe voertuigen kunnen worden uitgerust met deze zeer milieuvriendelijke technologieën, en dat er ook voor gebruikte voertuigen een uniforme, gestandaardiseerde procedure komt.

Ik bedank nogmaals alle betrokkenen en iedereen die aan de discussies heeft deelgenomen. Alleen met uw hulp hebben wij ervoor kunnen zorgen dat deze wetgevingsprocedure naar alle waarschijnlijkheid morgen in eerste lezing wordt afgesloten, zodat de industrie, maar ook de mensen in Europa, planningszekerheid hebben en weten wat er op hen af komt. Nogmaals mijn oprechte dank daarvoor!

De Voorzitter. - Het debat is gesloten.

De stemming vindt op dinsdag 16 december 2008 plaats.

19. EFRO, ESF, Cohesiefonds (inkomstengenererende projecten) (debat)

De Voorzitter. – Aan de orde is het verslag (A6-0477/2008) van de heer Arnaoutakis, namens de Commissie regionale ontwikkeling over het voorstel voor een verordening (EG) van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1083/2006 inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds, wat bepaalde inkomstengenererende projecten betreft (13874/2008 – C6-0387/2008 – 2008/0186(AVC)).

Stavros Arnautakis, rapporteur. – (EL) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, geachte collega's, de nieuwe voorschriften voor het financiële beheer die zijn opgenomen in de algemene Verordening (EG) 1083/2006 omvatten ook bepalingen betreffende de financiële bijdrage uit de fondsen en met name bepalingen betreffende inkomstengenererende projecten (artikel 55). Bij deze projecten doet zich duidelijk het risico van overfinanciering voor en daarom moeten zij op een speciale manier worden behandeld om bij de berekening van het maximale communautaire financieringspercentage de gegenereerde inkomsten in aanmerking te kunnen nemen. Daarom moet een methode worden gevonden om de door deze projecten gegenereerde inkomsten te berekenen. In de voorgaande periode, 2000-2006, werd dit beginsel toegepast met behulp van een forfaitaire methode. In de nieuwe programmeringsperiode zal echter, overeenkomstig het voorstel van de Commissie dat ook door de Raad is overgenomen, een preciezere en striktere benadering worden gevolgd bij de berekening van de communautaire financiering van inkomstengenererende projecten. Deze nieuwe benadering is gegrondvest op de berekening van de maximum subsidieerbare uitgaven en niet op een forfaitaire vermindering van het medefinancieringspercentage. In de zin van artikel 55, lid 1 van die verordening worden onder "inkomstengenererend project" concrete acties verstaan die betrekking hebben op een investering in infrastructuur voor het gebruik waarvan de gebruikers een vergoeding betalen, of concrete acties die betrekking hebben op de verkoop of verhuur van land of gebouwen of de levering van diensten tegen betaling. Een belangrijk verschil in de nieuwe programmeringsperiode is derhalve dat, volgens de definitie van dit lid, de bepalingen van artikel 55 van toepassing zijn op een hele waaier van projecten die geacht worden inkomsten te genereren en niet alleen op projecten voor investering in infrastructuur die aanzienlijke netto inkomsten genereren, zoals het geval was in de programmeringsperiode 2000-2006.

Uit het informeel overleg van de Commissie met de lidstaten kwam duidelijk naar voren dat de bepalingen van artikel 55 ongeschikt zijn voor door het Europees Sociaal Fonds medegefinancierde projecten. Dit Fonds financiert vooral immateriële operaties en geen infrastructuurprojecten. Hetzelfde geldt voor de kleine projecten die worden medegefinancierd uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Cohesiefonds. De controlevoorschriften die bij deze projecten moeten worden nageleefd, bijvoorbeeld het voorschrift dat de inkomsten tot drie jaar na afsluiting van het operationeel programma in aanmerking kunnen worden genomen, zijn een buitensporig administratieve last in verhouding tot de betrokken bedragen en kunnen een aanzienlijke risicofactor zijn bij de uitvoering van de programma's. Na overleg met de lidstaten achtte de Commissie het daarom noodzakelijk om een voorstel tot wijziging van Verordening 1083/2006 te doen dat uitsluitend betrekking heeft op artikel 55, lid 5 en enkel de volgende twee punten omvat: uitsluiting van het toepassingsgebied van artikel 55 van operaties die medegefinancierd worden uit het Europees Sociaal Fonds en invoering van een drempel van een miljoen euro waaronder uit het EFRO of het Cohesiefonds medegefinancierde projecten eveneens worden uitgesloten van het toepassingsgebied van artikel 55, zowel voor de berekening van de maximum subsidieerbare uitgaven als voor de controle op de uitvoering. De overige bepalingen van artikel 55 blijven ongewijzigd.

Aangezien het belangrijk is gemeenschappelijke voorschriften in acht te nemen bij de uitvoering van de projecten gedurende de hele programmeringsperiode is de term "met terugwerkende kracht" opgenomen, zodat de gewijzigde bepaling toegepast kan worden vanaf 1 augustus 2006. Met deze technische wijziging wordt het beheer van inkomstengenererende projecten zoveel mogelijk vereenvoudigd door een verlichting van de administratieve last overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel.

Vladimír Špidla, lid van de Commissie. – (CS) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de Commissie heeft op 15 november jongstleden haar voorstel uitgebracht tot wijziging van artikel 55 van de algemene verordening inzake de structuurfondsen. Deze wijziging heeft betrekking op de voorwaarden waaronder er in het kader van het programma van het cohesiebeleid rekening kan worden gehouden met inkomstengenererende projecten. Vereenvoudiging van de administratieve procedures was de enige drijfveer achter de voorgestelde wijziging. Het is namelijk zo dat toen er voor de eerste keer een project uitgevoerd werd overeenkomstig de bepalingen van artikel 55 er ernstige operationele tekortkomingen aan het licht kwamen. Deze problemen, waar de lidstaten melding van gemaakt hebben, wezen op een gebrek aan evenredigheid bij de tenuitvoerlegging van de procedures ter bepaling van de maximum subsidieerbare bedragen, de zogeheten "funding gap", alsook bij het toezicht op projecten.

De wijziging van de verordening in kwestie heeft tot doel alle door het Europees Sociaal Fonds medegefinancierde projecten, alsook kleine door het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Cohesiefonds medegefinancierde projecten van minder dan een miljoen euro, uit te sluiten van het toepassingsgebied van artikel 55. De keuze voor een grens van een miljoen euro volgt uit voorlopige studies en was bedoeld om het algemene karakter van artikel 55 te handhaven.

We hopen dat dankzij deze vereenvoudiging – een soort *de minimis*-clausule – de financiële middelen voor de lidstaten en regio's sneller vrijgemaakt kunnen worden, met name ten behoeve van de meest innovatieve operaties op het gebied van bijvoorbeeld onderzoek, ondersteuning van duurzame energiebronnen en dergelijke.

Het was daarbij echter belangrijk om te voorkomen dat er rechtsonzekerheid zou ontstaan die het goedkeuringsproces onevenredig zou kunnen oprekken. Een dergelijke onzekerheid zou er namelijk toe kunnen leiden dat de projectbeheerders de tenuitvoerlegging van de operationele programma's stilleggen. Dat dient koste wat het kost te worden voorkomen.

Met het oog daarop heeft de Commissie besloten om slechts één technische wijziging aan te brengen. Die keuze is succesvol gebleken, aangezien dankzij de inspanningen van de Raad en de parlementaire commissies voor regionale ontwikkeling en werkgelegenheid het hele herzieningsproces in slechts drie maanden tijd is afgerond. Ik zou graag namens de Commissie uw rapporteur, de heer Arnaoutakis, hartelijk willen bedanken voor zijn inzet. Gezien onze vruchtbare samenwerking heb ik er goede hoop op dat het Europees Parlement met het geheel zal instemmen. Op die manier kan de genoemde herziening nog voor het einde van het jaar worden afgerond en kunnen de projectvoerende organen hun activiteiten voortzetten. Dat is toch wel hét sterke punt van onderhavige vereenvoudiging.

Uit de herziening van artikel 55 blijkt de hoge kwaliteit van het werk dat is verricht in samenwerking met het directoraat-generaal Regionaal beleid en het directoraat-generaal Werkgelegenheid, sociale zaken en gelijke kansen, voorwaar een grote steun in de rug van het cohesiebeleid. Deze samenwerking is altijd al van hoog niveau geweest. Ter staving daarvan kan ik u zeggen dat commissaris Hübner en ik de handen ineen hebben geslagen in het kader van het Europees economisch herstelplan om zo drie belangrijke, nu eveneens bij u in behandeling zijnde wijzigingen van de verordeningen inzake de structuurfondsen voor te stellen.

Jan Olbrycht, *namens de PPE-DE-Fractie.* – (PL) Mijnheer de Voorzitter, voor ons ligt een verordening die in de grond van de zaak heel kort en bondig, maar wel van enorm belang is. Dit komt door de context van de wijziging.

Ten eerste bewijzen de Europese instellingen dat ze op flexibele wijze kunnen reageren op moeilijkheden die optreden bij de uitvoering van een bepaald beleid. Hun bereidheid om de procedures voor de begunstigden daadwerkelijk te vereenvoudigen en te vergemakkelijken wijst erop dat de Europese Commissie, en samen met haar ook het Europees Parlement en de Raad, werkelijk bereid zijn om bepalingen aan te passen aan de heersende omstandigheden.

Ten tweede is deze verordening ook heel belangrijk omwille van het feit dat we te maken hebben met een wijziging van een verordening tijdens de programmeerperiode. Dit is van primordiaal belang aangezien dit niet de laatste wijziging is en de wijze waarop het debat over de wijziging van de verordening gevoerd zal worden heel belangrijk zal zijn vanuit het oogpunt van de voorbereiding van een herstellepakket voor de crisis.

Ten derde werd de Europese Commissie meermaals bekritiseerd omwille van de manier waarop de toekenning van middelen wordt gecontroleerd. De kritiek van de Rekenkamer had vooral betrekking op de te gecompliceerde procedures.

De verordening van vandaag wijst erop dat er onbevreesd en vastberaden gehandeld moet worden om de effectiviteit te verbeteren en om te tonen dat Europese toelagen op een vlotte, efficiënte en effectieve manier kunnen worden toegekend.

Jean Marie Beaupuy, *namens de ALDE-Fractie.* – (FR) Voorzitter, commissaris, zoals mijn collega Olbrycht net al zei: dit is een vereenvoudiging die we nog niet eerder gezien hebben. Tenminste, dat hopen we. Het komt zeker doordat het bijna kerstmis is dat we deze vooruitgang kunnen boeken en dit cadeau aan de Europeanen kunnen geven.

Maar, zoals mijnheer Olbrycht óók zei, we hopen dat dit niet een eenmalig cadeau is, dat uniek in zijn soort blijft. We hopen dat we, als we ons volgend jaar maart uitspreken over het herstelplan, om een antwoord te kunnen bieden op de financiële crisis, over meer initiatieven zullen kunnen beschikken die een productieve bijdrage leveren aan het herstel op Europees niveau.

We zijn ervan overtuigd dat de Commissie ons in het ontwerpplan waarover we in maart zullen gaan stemmen nieuwe instrumenten zal voorleggen die gericht zijn op vereenvoudiging, met name ten aanzien van onze 'kleine spelers', de kleine en middelgrote ondernemingen. Dat is absoluut van belang, omdat het beleid waar we het over hebben en waar we steeds maanden of jaren aan werken, alleen echt effectief kan zijn als de

dynamiek waar we naar streven niet wordt tegengewerkt door administratieve obstakels die bedrijven afschrikken.

Commissaris, u heeft zojuist benadrukt dat er goed werk verzet is, vooral door de Commissie regionale ontwikkeling van het Parlement. U weet dat wij, de andere Parlementsleden, sterk hechten aan een goede samenwerking met de Commissie. Daarom wil ik nog eens benadrukken dat we in het komende jaar echt goede voortgang hopen te boeken als het gaat om meer vereenvoudiging.

Maar naast het werk dat wij verzetten, zouden we graag zien, vooral door tussenkomst van de Commissie, dat de lidstaten ook hun verantwoordelijkheid nemen. We weten allemaal dat de lidstaten, als het gaat om het EFRO, het ESF, het GLB-fonds et cetera, de complexe Europese administratieve regels nog verder compliceren.

We hopen met onze woorden en daden van vanavond niet alleen te bereiken dat dit initiatief van de Europese Unie effect sorteert op Europees niveau, maar ook dat we door de lidstaten gehoord worden en dat ook zij gaan bijdragen aan een duidelijke vereenvoudiging van de regels.

Mieczysław Edmund Janowski, namens de UEN-Fractie. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, hoewel de vandaag besproken resolutie van het Europees Parlement in de grond van de zaak formeel en technisch van aard is, houdt ze verband met belangrijke kwesties omtrent de aanwending van EU-steun. De voorgestelde verordening betreft artikel 55 van de verordening van de Raad waarin algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds zijn vastgelegd. De huidige inhoud van lid 5, waarin verwezen wordt naar de som van tweehonderdduizend euro als de maximale kostprijs van toezichtsprocedures, wordt vervangen door een nieuwe tekst. Die stipuleert dat de bepalingen betreffende projecten die inkomsten genereren alleen zullen worden toegepast in die operaties die gefinancierd worden door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling of het Cohesiefonds als hun kostprijs niet hoger is dan een miljoen euro.

Hiermee rekening houdend heb ik de volgende vraag: volstaat het genoemde bedrag wel? Is het niet te hoog of te laag? Ik ben ervan overtuigd dat voor een grote groep van kleinere projecten een onnodige bureaucratische belasting op die manier wordt vermeden. Het zou moeten leiden tot een efficiënter beheer van projecten waar plaatselijke overheden bij zijn betrokken en die betrekking hebben op bijvoorbeeld milieubescherming, innovaties en energie. Ter illustratie geef ik even mee dat er in Polen meer dan honderd verschillende instellingen bestaan die voor de tenuitvoerlegging van EU-fondsen zorgen. Het effectieve gebruik van die steun is afhankelijk van de efficiënte werking van dergelijke instellingen.

Ik hoop ook dat de goedkeuring van dit initiatief de weg vrijmaakt voor nog meer vereenvoudigingen in de toekomst, zoals mijnheer de commissaris zo vriendelijk was aan te geven. In naam van de UEN-Fractie wil ik mijn dank uitspreken voor de creatieve benadering van de bepalingen, die het mogelijk maakt de EU-middelen op rationelere wijze aan te wenden.

Lambert van Nistelrooij (PPE-DE). - Voorzitter, commissaris, het voorstel van collega Arnaoutakis toont heel duidelijk aan dat simplificatie mogelijk is en het Parlement heeft er al heel vaak om gevraagd. Het duurt ook heel erg lang voordat projecten in een aantal gevallen zijn afgewikkeld in de lidstaten, en voor de EVP is dit een goed voorbeeld van efficiënte vereenvoudiging.

De wens tot aanpassing kwam deze keer uit de kring van de lidstaten, uit de kring ook van de Commissie, maar er is meer mogelijk. Ik weet dat er in het Comité van de regio's een werkgroep van regio's en steden is gevormd die juist die knelpunten wil identificeren en aanpakken, en soortgelijke voorstellen wil doen. Ik denk dat we juist die ervaringen moeten gebruiken en in 2009 bij verdere aanpassingen moeten oppakken.

Bovendien heeft de Commissie het hele pakket, het economisch herstelplan, voorgelegd, in het kader waarvan onder meer middelen versneld worden uitgegeven. Deze week zullen we in dit Parlement bij de begroting het verslag-Haug behandelen, waarin de wens wordt aangegeven om in die richting verder te werken en versneld te kijken naar andere aspecten met betrekking tot controle en management.

Dan kom ik op het laatste punt, Voorzitter, een punt dat ook de heer Beaupuy heeft aangekaart: juist de lidstaten kunnen geweldig veel doen door bijvoorbeeld de financiële managementverklaring af te leggen, politieke verantwoordelijkheid te nemen voor de uitvoering van fondsen, waardoor wij in onze verordeningen nog verdergaande vereenvoudigingen zouden kunnen aanbrengen. De roep in het veld om aanpassingen is groot. Zeker met het oog op de verkiezingen van volgend jaar moeten we kunnen zeggen: Europa doet goede dingen, maar moet ze ook goed uitvoeren. De verklaringen van de lidstaten gaan in die richting.

Gábor Harangozó (PSE). – (HU) De regels voor de besteding van EU-subsidies zijn er om ervoor te zorgen dat onze gelden op de best mogelijke wijze worden benut en op de beste plaats terechtkomen. Met andere woorden: de subsidies moeten niet alleen worden uitgegeven, maar ze moeten worden besteed voor inkomstengenererende investeringen. Om deze doelstellingen te bereiken, roepen we echter vaak een zodanig bureaucratisch stelsel in het leven waardoor dit effectieve gebruik eerder wordt belemmerd en dat zowel voor de ondernemingen als voor de overheid een onnodige last betekent.

De vereenvoudiging van de inkomstengenererende regels levert een dubbel voordeel op. Kleine en middelgrote ondernemingen kunnen gemakkelijker en in grotere getale toegang krijgen tot de EU-subsidies voor economische stimulering, terwijl de overheid sneller en eenvoudiger kan beoordelen of het gebruik van de subsidies volgens de regels is verlopen. We moeten vertrouwen hebben in onze ondernemers en in de actoren van de economie; we kunnen de crisis alleen samen en met elkaars hulp overbruggen. Ik steun het voorstel en ik wil de Commissie bij dezen vragen om voort te gaan op de ingeslagen weg: laten we de onnodige administratieve beperkingen uit het subsidiesysteem verwijderen. Ik hoop van harte dat deze eerste aanzet zal worden gevolgd door soortgelijke goede initiatieven.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, tijdens dit debat over de wijziging van de verordeningen van de Raad omtrent de structuurfondsen wil ik uw aandacht vestigen op vier punten.

Ten eerste zijn de algemene bepalingen betreffende het gebruik van financiële middelen afkomstig van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds vaak zo gecompliceerd dat ze potentiële aanvragers de lust ontnemen om gebruik te maken van deze middelen of dat ze de uitvoering van de projecten en de afrekening bemoeilijken.

Ten tweede is het daarom een goede zaak dat de Europese Commissie een voorstel heeft ingediend om artikel 55 van de verordening te wijzigen. Een van de gevolgen hiervan zou zijn dat inkomstengenererende projecten gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds uitgesloten worden van het toepassingsgebied van artikel 55. Door deze wijziging zou het gemakkelijker moeten worden om bijvoorbeeld projecten op het gebied van sociale integratie of diensten voor zorgverlening te uit te voeren.

Ten derde wordt een beperking ingevoerd voor de toepassing van artikel 5 van de verordening voor wat betreft kleine projecten die worden medegefinancierd door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Cohesiefonds, zowel voor berekening van de maximum subsidieerbare uitgaven als het toezicht op deze projecten. Bovendien zullen al deze wijzigingen met terugwerkende kracht van kracht zijn vanaf 1 augustus 2006.

Ten vierde zijn al deze voorstellen een positief voorbeeld van de doeltreffendheid waarmee bepalingen betreffende structuurfondsen kunnen worden vereenvoudigd om zo hun gebruik efficiënter te maken, wat het belang dient van zowel de begunstigden als van alle EU-burgers.

Jan Březina (PPE-DE). – (CS) In het onderhavige voorstel wordt ingegaan op de problematiek van inkomstengenererende projecten, een onderwerp waar talrijke organisaties die steun ontvangen uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Europees Sociaal Fonds rechtstreeks mee te maken hebben. Zoals dit geheel nu juridisch is vormgegeven, is er sprake van een grote administratieve last en de nodige rechtsonzekerheid. Het is nu namelijk zo dat gedurende niet minder dan drie jaar na afsluiting van het operationele programma nog gekeken kan worden naar de door de projecten gegenereerde inkomsten. Indien deze inkomsten een bepaalde minimumwaarde overschrijden, loopt de ontvangende partij en uiteindelijk ook de overheid van het land in kwestie het risico dat de steun moet worden terugbetaald.

Ik ben van mening dat met name bij kleine projecten en middels het Europees Sociaal Fonds gefinancierde projecten een dergelijke strenge benadering niet op zijn plaats is. Met name bij de tweede categorie projecten gaat het namelijk niet om inkomsten van commerciële aard, maar om inkomsten die in de vorm van leges en dergelijke op gemeentelijke begrotingen binnenvloeien of bij non-profitorganisaties. Aangezien deze inkomsten worden ingezet voor het algemeen belang, is teruggave aan de EU een niet erg zinnige operatie.

Het is onze plicht om de mechanismen voor het verkrijgen van steun uit de structuurfondsen te vereenvoudigen, uiteraard met behoud van het noodzakelijke toezicht op het transparante gebruik van deze EU-gelden. Ik ben er dan ook voorstander van om middels het Europees Sociaal Fonds gefinancierde projecten uit te sluiten van het monitoringsmechanisme voor inkomsten, alsook om bij uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Cohesiefonds gefinancierde projecten de grens vanaf waar projecten onder het monitoringsmechanisme komen te vallen, op te trekken van tweehonderdduizend naar één miljoen

euro. Dit heeft ongetwijfeld een vereenvoudiging van de administratie tot gevolg die zal leiden tot een doeltreffendere uitvoering van de projecten in kwestie.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds zijn bedoeld als instrumenten om de lidstaten in staat te stellen de economische ontwikkeling van diverse Europese regio's te steunen. De ervaring is echter dat het gebruik van deze financiële instrumenten een heleboel bureaucratie met zich meebrengt.

Voor de periode 2007-2013 wordt een benadering gehanteerd op basis van een berekening van de maximum subsidieerbare uitgaven in plaats van een gedwongen verlaging van het medefinancieringspercentage. Het voorstel tot wijziging van de verordening is gericht op vervanging van de regeling op basis van proportionaliteit voor controleoperaties onder de tweehonderdduizend euro door uitsluiting van het toepassingsgebied van artikel 55 van operaties die medegefinancierd worden door het Europees Sociaal Fonds en operaties die medegefinancierd worden door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling of het Cohesiefonds waarvan de totale kosten minder dan één miljoen euro bedragen. De terugwerkende kracht van dit amendement vergemakkelijkt het beheer van door de structuurfondsen medegefinancierde operaties, zowel voor de berekening van de maximum subsidieerbare uitgaven als voor de controle op de uitvoering.

Verlichting van de onevenredige administratieve last zal met name kleine en middelgrote ondernemingen die projecten uitvoeren op het gebied van milieu, sociale integratie, onderzoek, innovatie en energie, ten goede komen. Ik dank u.

Andrzej Jan Szejna (PSE). – (PL) Mijnheer de Voorzitter, voor de kleine projecten die medegefinancierd worden door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Cohesiefonds, en voor de operaties gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds zijn de huidige toezichtsmechanismen ongetwijfeld een te zware administratieve belasting die niet in verhouding staat met de bedragen waarover het gaat, alsmede een belangrijke risicofactor voor de uitwerking van die programma's. Volgens die mechanismen kunnen de inkomsten tot zelfs drie jaar na de afsluiting van het programma in rekening worden gebracht.

Daarom heeft de Commissie terecht erkend dat de wijziging van artikel 55, lid 5 van Verordening nr. 1083/2006 belangrijk en noodzakelijk is. De wijzigingen zijn bedoeld ter vereenvoudiging van de bestaande bepalingen betreffende de structuurfondsen, en dit in het belang en ten voordele van de burgers. Die wijzigingen zouden van toepassing zijn in belangrijke gebieden als milieu, sociale integratie, onderzoek, concurrentievermogen en energie.

Ik zou willen zeggen dat er nu, in deze tijden van economische en financiële crisis, ook in Polen grote inspanningen worden geleverd om ervoor te zorgen dat de structuurfondsen zo snel mogelijk worden gebruikt en dat de bedragen zo snel mogelijk worden uitbetaald. Dit is een van de kansen, vooral voor de nieuwe lidstaten, om de economische crisis te bestrijden. De structuurfondsen moeten snel en efficiënt worden gebruikt.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Ik zou graag tezamen met andere zelfstandige ondernemers blij willen geven van mijn grote waardering voor het feit dat de Europese Commissie onverwacht snel, lucide en toeschietelijk heeft gereageerd op voorstellen van de lidstaten en leden van het Parlement, en wel door onderhavige clausule toe te voegen aan Verordening nr. 1083/2006. Deze vereenvoudiging van de regelgeving alsook de terugwerkende kracht die nu is ingebouwd, zijn een ware opsteker voor talrijke kleine ondernemingen, respectievelijk hun projecten tot één miljoen euro. Die zijn weliswaar klein, maar leveren wel degelijk een grote bijdrage aan het Europese concurrentievermogen en met name aan de Europese werkgelegenheid. Deze flexibele opstelling van de Europese Commissie beschouw ik alles een eerste zwaluw, een voorbode voor nog meer goede berichten over het ontbureaucratiseren van de huidige ingewikkelde processen bij het toezicht op kleine projecten.

Vladimír Špidla, lid van de Commissie. – (CS) Hartelijk dank voor het debat. Ik heb uit veler mond argumenten kunnen optekenen ten faveure van het voorstel. Ik heb daar verder niets aan toe te voegen. Het enige waar ik eigenlijk nog iets over zeggen kan, is de vraag hoe, dus aan de hand van welke methode, men tot die één miljoen gekomen is. Als u het goed vindt, wil ik daar kort iets over zeggen. Allereerst is gebruik gemaakt van de in eerdere periodes opgedane ervaringen. Verder was er het vrij moeilijke streven het systeem te vereenvoudigen zonder daarbij afbreuk te doen aan het evenwicht van het geheel. En zo kwamen we tot een zekere grenswaarde. Bovendien heeft de Commissie een aantal studies uitgevoerd ter zake. Op basis van al deze overwegingen, alsook op basis van de aanbevelingen van de werkgroep structurele acties van 3 juli 2008, heeft de Commissie ervoor gekozen dit bedrag voor te stellen. Zoals ik uit het debat kan opmaken, wordt deze wijd en zijd als acceptabel beschouwd.

Stavros Arnautakis, rapporteur. – (EL) Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, in deze grote financiële crisis is het erg belangrijk de procedures te vereenvoudigen en de mechanismen te versoepelen. Het cohesiebeleid heeft een belangrijke rol te spelen. De wijziging van artikel 55 is een goed voorbeeld van de uitstekende samenwerking tussen de instellingen van de Europese Unie. Daarom wil ik met name commissaris Hübner en de Voorzitter van het Europees Parlement bedanken voor het feit dat zij hebben ingestemd met het voorstel om nog dit jaar hierover te stemmen. Een collega zei al dat dit besluit een kerstcadeautje was.

De vereenvoudiging zal een positieve uitwerking hebben voor de Europese burger en vanavond sturen wij de boodschap de wereld in dat wij verordeningen kunnen wijzigen ten voordele van de Europese burger. Dergelijke methodes voor rechtstreekse wijziging van de voorschriften moeten ook in de toekomst worden toegepast. Gebleken is immers dat door lange administratieve procedures de uitvoering van projecten wordt bemoeilijkt. Ik ben er zeker van dat de nieuwe bepalingen zullen bijdragen aan een betere toepassing van de prioriteiten van het cohesiebeleid.

De Voorzitter. - Het debat is gesloten.

De stemming vindt op dinsdag 16 december 2008 plaats.

20. Impact van toerisme op kustregio's (korte presentatie)

De Voorzitter. – Aan de orde is een korte presentatie van het verslag (A6-0442/2008) van mevrouw Madeira, namens de Commissie regionale ontwikkeling, over de impact van het toerisme op kustregio's: aspecten van regionale ontwikkeling (2008/2132(INI)).

Jamila Madeira, rapporteur. – (PT) Mijnheer de Voorzitter, beste collega's, met bijzonder veel genoegen sta ik hier om u het werk dat ik samen met anderen voor dit initiatiefverslag heb verricht toe te lichten. Voor mij en al degenen die meegewerkt hebben bij dit verslag is het duidelijk dat we ons werk hebben gedaan. Ik dank iedereen, met name de schaduwrapporteurs van de verschillende fracties, die zich hard hebben ingespannen om compromissen te bereiken met een draagvlak voor de toekomst. Ik dank ook de medewerkers van de Commissie regionale ontwikkeling, die altijd klaar stonden, met name Miguel Tell Cremades en Elisa Daffarra, de medewerkers van de Sociaaldemocratische Fractie in het Europees Parlement, Lila en Petrus, en ook de Europese Commissie. De Commissie was altijd vertegenwoordigd met de verschillende directoraten-generaal die betrokken waren bij dit breed opgezette verslag, heeft de werkzaamheden permanent op de voet gevolgd en heeft zich er hard voor ingespannen om dit werk tot een goed einde te brengen. Tot slot dank ik oprecht mijn persoonlijke medewerkers, zeer in het bijzonder Joana Benzinho, voor hun inzet ten behoeve van een meer harmonieuze en gestructureerde ontwikkeling van de kustregio's en het toerisme in de Europese Unie.

De 27 lidstaten van de Europese Unie beschikken tezamen over meer dan 89 000 kilometer kustlijn. Deze kustzones vertonen een grote verscheidenheid aan zeer specifieke kenmerken al naargelang hun ligging. Sommige kuststroken kunnen we kosmopolitisch noemen, zoals de steden Lissabon, Kopenhagen en Stockholm. Andere zones kennen problemen die kenmerkend zijn voor perifere of ultraperifere gebieden, zoals de Algarve, Ligurië, de Canarische Eilanden of Madeira. In die gebieden zijn de verbindingen met de grote steden vaak slecht of trekt de bevolking versneld weg. Op de een of andere manier vallen al deze gebieden te identificeren met de noties kust en kustzone en dagelijks zijn er de daaraan verbonden voor- en nadelen merkbaar.

Volgens de beschikbare gegevens zal in 2010 ongeveer 75 procent van de mensheid in kustzones wonen. Op grond van de onderlinge banden en verbindingen definiëren we kustzones als gebieden die tussen de kust en een lijn vijftig kilometer landinwaarts liggen. Het zijn regio's en geen landstroken die aan zee liggen. Zij ontberen de geïntegreerde visie waar zo'n sterke behoefte aan bestaat en die onze voorouders ook zouden hebben voorgestaan. Al degenen die op zoek zijn naar kansen en economische synergie strijken hier neer. Veelal hebben zij slechts verwachtingen die gericht zijn op het toerisme. Daarom hebben wij ons duidelijk de noodzaak ingeprent van een pragmatische en geïntegreerde visie op de effecten van het toerisme in kustgebieden. Met dat uitgangspunt zijn we aan de slag gegaan.

In de huidige financiële crisis kunnen we steeds minder om de effecten op de reële economie heen en de toeristische sector loopt grote kans direct of indirect hard getroffen te worden. Regio's die voor hun ontwikkeling overwegend of helemaal afhankelijk zijn van toerisme zien hun activiteiten bedreigd en kijken met wantrouwen naar de toekomst, met name omdat toerisme op dit moment geen bevoegdheid van de Europese Unie is. Er dienen dan ook op elkaar afgestemde maatregelen te worden getroffen en de geest

waarvan het Verdrag van Lissabon doordrongen is vormt een weerspiegeling van die tendens. Als we echter wachten met maatregelen tot de inwerkingtreding van het verdrag, zou dat wachten zijn op het moment waarop gedane zaken geen keer nemen.

De huidige toeristische activiteiten en de kwetsbare positie van de regio's die van toerisme afhankelijk zijn, vereisen van ons direct en doeltreffend optreden. Het feit dat deze gebieden voor het bevorderen van de werkgelegenheid structureel afhankelijk zijn van toerisme – hoewel vaak in de vorm van seizoensarbeid – en van arbeidsintensief werk kunnen we niet verdoezelen, nu stedelijke gebieden en werkgelegenheid onder druk staan. Het verslag dat we hier presenteren was al zeer opportuun en urgent toen de Commissie regionale ontwikkeling er het initiatief toe nam. Het moet nu gezien worden als een prioriteit voor de Europese Commissie en de Europese Raad. Deze prioriteit geldt zowel voor de talloze initiatieven die in het verslag staan als voor de initiatieven die al genomen zijn door andere instellingen – en waar het verslag steun voor uitsprekt – en sluit aan bij de maatregelen in het noodplan van de Commissie. Ik noem met name de herziening van het fonds voor aanpassing aan de globalisering, waar kwesties in verband met toerisme en de klappen die deze sector nu krijgt natuurlijk een plaats in moeten hebben.

Het is essentieel de ontwikkeling van nieuwe sectoren van de economie in deze kustgebieden te garanderen. Sociale en ecologische duurzaamheid dienen op die manier verzekerd te zijn en tevens moet er echte integratie worden bevorderd van de verschillende sectorale beleidsvormen, zoals het maritieme, het vervoers- en het energiebeleid, bestaande cohesie-instrumenten die al in de praktijk worden toegepast, het nieuwe beleid inzake productkwaliteit in het kader van de herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid zoals aangekondigd in het verslag over de gezondheidscontrole en de nieuwe toeristische producten in deze kustgebieden, waarbij rekening gehouden dient te worden met hun essentiële bijdrage aan de Europese economie. De tenuitvoerlegging van een adequate en holistische visie voor dit beleid dient op korte termijn realiteit te zijn in de Europese Unie.

Tot slot, mijnheer de Voorzitter, wil ik zeggen dat we alleen met een goede onderlinge afstemming van deze instrumenten en met een snel en doeltreffend optreden waarbij alle partners die al in het veld werken betrokken zijn, kunnen garanderen dat we in de Europese Unie een duurzaam kusttoerisme met toekomst hebben.

Vladimír Špidla, lid van de Commissie. – (CS) Geachte Voorzitter, dames en heren, ik zou graag de rapporteur, mevrouw Madeira, willen bedanken voor haar verslag en haar willen complimenteren met de kwaliteit en het belang van haar werk. De kustregio's zijn werkelijk zeer belangrijk voor de EU, aangezien zich juist daar een grote concentratie aan economische bedrijvigheid bevindt.

Bovendien wordt in dit verslag een lans gebroken voor een holistische benadering van het toerisme in kustregio's. Het behandelt uiteenlopende kwesties als het milieu ter zee en aan de kust, zeevervoer, de werkgelegenheid in kustgebieden, ondersteuning van het midden- en kleinbedrijf, alsook ondersteuning van de visserij. Hieruit blijkt opnieuw dat de Europese Unie een sterk en geïntegreerd maritiem beleid nodig heeft. De Europese Commissie werkt hier reeds sinds 2005 aan en legt daarbij de nadruk op de onderlinge verbanden tussen regionaal beleid, territoriale cohesie en het maritieme beleid.

Om dit beleid een concreet gezicht te geven, heeft de Europese Commissie in oktober 2007 een actieplan goedgekeurd voor een geïntegreerd maritiem beleid dat nu inderdaad stukje bij beetje wordt uitgevoerd. Een aantal van de zaken waar de Commissie momenteel aan werkt, is een direct antwoord op de in het verslag genoemde problemen en behoeften. In concreto heb ik het over:

1) het feit dat ten behoeve van een volledige transparantie van de financiering in de kustregio's er vóór de herfst van 2009 een database zal worden opgesteld van projecten die ondersteund worden middels de verschillende communautaire fondsen. Ik wil er in dit verband op wijzen dat de kwaliteit en de volledigheid van deze database volledig afhankelijk zal zijn van de bereidwilligheid van de regio's om informatie te verstrekken;

2) de versterking van de interregionale samenwerking op het gebied van het toerisme in de kustregio's. Met het INTERREG IVC-programma is het namelijk mogelijk om een netwerk van regio's tot stand te brengen gekoppeld aan dertig prioritaire thema's, waarvan er twee verband houden met maritieme kwesties, met inbegrip van toerisme. Voor uw informatie: de tweede ronde voor het indienen van voorstellen in het kader van het IVC-programma is nog open tot half januari 2009. Ik wil de kustregio's ertoe oproepen om projecten in te dienen ter oprichting van dergelijke netwerken voor de uitwisseling en toepassing van hun goede praktijk.

Het is mij verder een groot genoegen te kunnen constateren dat het verslag zich in positieve bewoordingen uitlaat over de effecten van het Europees cohesiebeleid op de ontwikkeling van de kustregio's. De programmaperiode 2007-2013 biedt deze regio's werkelijk zeer uitgebreide mogelijkheden alsook een kader voor Europese technische en financiële ondersteuning voor hun ontwikkelingsplannen. Dankzij het huidige cohesiebeleid kunnen kustregio's investeren in de ontwikkeling van kustgebieden en eilanden, met dien verstande dat zij voorrang geven aan investeringen in havens, maritiem onderzoek, elektriciteitsopwekking uit uiteenlopende aan de kust aanwezige energiebronnen, het maritiem erfgoed en uiteraard ook in kusttoerisme. Toerisme kan met name buiten het hoogseizoen een welkome aanvulling vormen voor de verminderde bedrijvigheid ter plaatse in de visserij, landbouw, zware industrie en de vervoerssector.

Ik wil er echter op wijzen dat het volledig aan de kustregio's zelf is om de beste projecten uit te kiezen ter verbetering van het concurrentievermogen van hun economische structuur en ter ondersteuning van duurzaam toerisme op lokaal niveau. Verder wil ik er graag op wijzen dat de Commissie zeer concrete stappen onderneemt om de scherpe kantjes van het duidelijk seizoengebonden karakter van het toerisme af te halen, bijvoorbeeld middels het testproject "Europese topbestemmingen" (EDEN). Een van de doelstellingen van dit initiatief is namelijk de totstandbrenging van een evenwichtige verdeling van de toeristenstroom alsook om ervoor te zorgen dat toeristen ook minder traditionele bestemmingen aandoen. Dit alles heeft tot doel alle Europese landen en regio's te ondersteunen.

Tot slot zou ik nogmaals de rapporteur willen bedanken voor haar uitstekende verslag. We dienen ons terdege te beseffen dat het toerisme de kustregio's ten goede komt, althans indien deze in duurzame banen geleid wordt.

In verband hiermee is het mij een groot genoegen u te kunnen mededelen dat de Commissie met het oog op de in het verslag van mevrouw Madeira geuite belangstelling een discussie op poten zou kunnen zetten tussen alle bij het toerisme in de kustregio's betrokken partijen, en wel in het kader van de Europese Maritieme Dag op 19 en 20 mei 2009. Ik zou graag van deze gelegenheid gebruik willen maken om de leden van het Europees Parlement uit te nodigen deel te nemen aan de gedecentraliseerde activiteiten in het kader van de Maritieme Dag van 2009, die wederom de volle steun heeft van de Commissie.

De Voorzitter. – Het punt is afgehandeld.

De stemming vindt op dinsdag 16 december 2008 plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

John Attard-Montalto (PSE), schriftelijk. – (EN) Een belangrijk deel van de Europese bevolking woont in de kustregio's. De meeste mensen realiseren zich niet dat de kust van het Europese vasteland zich over bijna negentigduizend kilometer uitstrekt. De ontwikkeling van duurzaam toerisme in tegenstelling tot het seizoensgebonden toerisme moet worden gestimuleerd. Dit valt alleen te bereiken door productdiversificatie en alternatieve vormen van toerisme op zakelijk terrein, het houden van conferenties, op cultureel vlak, in de medische sfeer, op het gebied van sport, landbouw, taal en aan zee gerelateerd toerisme.

Bevordering van het traditionele kusttoerisme blijft echter een prioriteit. In mijn land streven we naar vergroting van de omvang en het aantal zandstranden. Helaas gebeurt dit tot op heden op een amateuristische manier. Het storten van zand op bestaande stranden of het creëren van nieuwe zandstranden zonder het aanleggen van de noodzakelijke infrastructuur is slechts een verspilling van middelen. In veel andere landen en gebieden worden al jaren zandstanden aangelegd of uitgebreid. Het verschil is dat dit allereerst werd aangepakt door aanleg van de noodzakelijke infrastructuur om zand op een natuurlijke wijze op te hopen en de corrosie ervan te voorkomen. Tegen deze achtergrond is er nog een belangrijk aspect dat lijkt te ontbreken met betrekking tot de huidige voorstellen voor het grootste zandstrand van Malta, I-Ghadira, namelijk respect voor en het rekening houden met de onmiddellijke omgeving.

Rumiana Jeleva (PPE-DE), schriftelijk. – (EN) Het is een bekend feit dat de economie in veel kustregio's van de EU in hoge mate van toerisme afhankelijk is. Om te zorgen dat toekomstige generaties ook voordeel hebben van onze prachtige stranden en kustgebieden moeten we echter actief worden. De duurzaamheid en de toekomst van onze kustgebieden is niet vanzelfsprekend, aantasting van het milieu en verkeerde planning veroorzaken ernstige schade aan de kustregio's. We moeten buitensporige bouw van huizen en hotels voorkomen en ervoor zorgen dat een dergelijke bouw hand in hand gaat met een verbetering van de infrastructuur, in het bijzonder van de riool- en afvalbeheerssystemen. Eenvoudig gezegd moeten we onze uiterste best doen om kustregio's in stand te houden en te beschermen. Een optie is het bevorderen van programma's gericht op ecotoerisme en het introduceren van een beter systeem van beproefde methoden

bij kustregio's. Een ding wordt duidelijk: we moeten iedere milieuverontreiniging voorkomen. Ik ben vooral bezorgd over olieaffinaderijen en soortgelijke installaties die een ernstig risico voor onze kustregio's vormen. Ik doe dus een beroep op alle lidstaten om ervoor te zorgen dat dergelijke installaties gebruikmaken van de nieuwste technologieën en geen milieuschade toebrengen aan de fragiele ecosystemen van onze kustregio's.

Maria Petre (PPE-DE), schriftelijk. – (RO) Het effect van toerisme op kustregio's is van belang vanuit het oogpunt van territoriale, economische en sociale integratie. Met dit feit zal in de tussentijdse herziening van de begroting voor 2007-2013 rekening gehouden moeten worden.

Roemenië heeft een aanzienlijke kustregio langs de Zwarte Zee en dat geldt ook voor Bulgarije, Oekraïne en Turkije.

Als we deze realiteit als uitgangspunt nemen en daarbij bedenken dat we ook rekening moeten houden met de mondingen van de rivieren die in zee stromen, moet het geïntegreerde nationale toerismeplan dat speciaal voor deze regio is ontworpen, zowel duurzaam toerisme als een betere levenskwaliteit op lokaal niveau tot doel hebben.

De Roemeense nationale autoriteiten zullen, samen met regionale en lokale autoriteiten, prioriteit geven aan het gebruik van structuurfondsen voor de ontwikkeling van duurzaam toerisme in de kustregio van de Zwarte Zee. Samenwerking en synergie op regionaal niveau, waarbij gebruik gemaakt wordt van Europese beleidsinstrumenten, zijn hiervoor van absoluut levensbelang.

Een geïntegreerde benadering is noodzakelijk als onderdeel van het communautaire beleid op het gebied van cohesie, vervoer, energie, sociaal welzijn, gezondheid, landbouw, de zee en visserij, maar bovenal het milieu, met als doel synergie te creëren en tegenstrijdige maatregelen te voorkomen.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), schriftelijk. – (RO) Toerisme biedt belangrijke mogelijkheden voor sociale en economische ontwikkeling alsook voor sociale en territoriale cohesie. We mogen de speciale geografische kenmerken van de kustregio's niet vergeten. De ontwikkeling van deze regio's is sterk afhankelijk van de opbrengsten van activiteiten die met de nabijheid van de zee en met mondings- en deltagebieden verband houden alsook van toerisme, visserij en vervoer.

In het algemeen kunnen kustgebieden alleen toegankelijk zijn als er sprake is van een efficiënte, moderne infrastructuur. Ik ben van mening dat het van belang is dat de lidstaten specifieke strategieën ontwerpen en concrete maatregelen initiëren om het toerisme in kustregio's te ontwikkelen en daarbij rekening houden met de bijzondere aard van het natuurlijke milieu, gericht op de bescherming ervan.

De lidstaten moeten hun toeristische diensten diversifiëren op grond van de specifieke kenmerken van iedere regio (cultuur, sport, kustplaatsen, geschiedenis) om het negatieve effect van het seizoenstoerisme te verkleinen.

Ik zou willen aanbevelen dat de lidstaten, om het toerisme te ontwikkelen, niet alleen van structuurfondsen gebruikmaken met het oog op de regionale ontwikkeling, maar ook om het economische concurrentievermogen te vergroten en vernieuwing te bewerkstelligen.

21. Mediageletterdheid in een digitale wereld (korte presentatie)

De Voorzitter. – Aan de orde is een korte presentatie van het verslag (A6-0461/2008) van mevrouw Prets, namens de Commissie cultuur en onderwijs, over mediageletterdheid in de digitale wereld (2008/2129(INI)).

Christa Prets, rapporteur. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, commissaris, op dit late uur zijn de media niet meer aanwezig, maar mediageletterdheid is nog steeds noodzakelijk!

Wat is mediageletterdheid, en waarom is het zo belangrijk dat we er meer aandacht aan besteden? Digitale ontwikkeling, de nieuwe technologieën en informatietechnologieën hebben ons in hun ontwikkeling al ingehaald, en in feite liggen we achterop wat betreft onze omgang met deze ontwikkelingen en hoe we onderwijzen en leren. Mediageletterdheid staat voor de vaardigheid de media te gebruiken, het begrijpen en kritisch beoordelen van de verschillende aspecten van de media en mediamateriaal, en het zelf kunnen communiceren in verschillende contexten.

Naast deze onderwijs-elementen spelen ook apparatuur en toegang tot nieuwe technologieën een absoluut kritieke rol. In dit opzicht bestaan er grote discrepanties, bijvoorbeeld tussen de verschillende lidstaten van de Europese Unie en tussen landelijke en stedelijke gebieden. Er moet nog veel worden geïnvesteerd in

infrastructuur. Om deze reden kan mediageletterdheid ook worden opgevat in de bredere zin van toegang tot nieuwe informatietechnologieën en de kritische omgang met het materiaal dat via deze technologieën beschikbaar is. Alle mediagebruikers zijn doelgroepen – of zij nu jong of oud zijn. De doelstellingen moeten erop gericht zijn dat we ons de vaardigheden eigen maken om kritisch te kunnen analyseren. Met het oog hierop stellen we drie doelstellingen vast: toegang tot informatie- en communicatietechnologieën garanderen, analyse en kritische omgang met mediamateriaal en mediacultuur, en onafhankelijke reflectie, een productie van mediateksten en een veilige interactie met de technologieën.

Mediageletterdheid moet een kernvaardigheid worden, dat wil zeggen: het moet onderdeel worden van zowel de lerarenopleiding als het schoolonderwijs. Mediageletterdheid moet onderdeel worden van de lerarenopleiding, zodat de leraren zelf deze vaardigheid kunnen leren en daardoor ook onderwijzen. In dit verband bevelen we ook aan onderwijsmodules gewijd aan media doorlopend bij te werken, om op dit terrein te zorgen voor voortdurende scholing.

Op scholen moet mediageletterdheid op elk niveau een integraal onderdeel van het rooster vormen. Op dit moment leren de meeste kinderen van andere kinderen hoe ze moeten omgaan met de media en nieuwe technologieën, maar er is helaas nog onvoldoende bekend over de omgang met de interactie, en bovenal over de consequenties van het gebruik van de media.

Ook voor ouderen moeten voorzieningen worden geschapen. Mediageletterdheid moet een integraal onderdeel worden van het 'levenslang leren', want om onafhankelijk te kunnen blijven en langer aan het maatschappelijk leven deel te kunnen blijven nemen is het vooral voor ouderen belangrijk om bij te blijven met deze technologie.

Alle vooruitgang die deze technologie oplevert, heeft echter natuurlijk ook neveneffecten, zoals dat voor alles in het leven geldt. Ik denk dan ook dat er op dit moment ook onopgemerkte gevaren bestaan, in het bijzonder met betrekking tot de gevolgen voor kinderen die op deze nieuwe manier – zij het via blogs of anderszins – met anderen communiceren. Kinderen moeten hierbij – net als elke volwassene – beseffen dat alles op internet op elk moment kan worden teruggevonden. Wanneer ik mijn persoonlijke gegevens op internet plaats, stel ik deze aan iedereen beschikbaar. Dit betekent dat iedereen mijn gegevens, of die van een andere gebruiker, kan gebruiken om een beeld te creëren van mijn persoonlijkheid dat van invloed kan zijn op mijn cv's en sollicitaties, en een kritieke uitwerking kan hebben op mijn beroepsleven in de toekomst.

De situatie die we nodig hebben en die we beogen is er een waarbij we de media op competente wijze gebruiken, zonder zelf te worden uitgebuit. Daar moeten we naar streven.

Vladimír Špidla, lid van de Commissie. – (FR) Voorzitter, dames en heren, de Commissie verwelkomt het verslag van het Europees Parlement over mediageletterdheid in de digitale wereld.

Allereerst wil ik de rapporteur, mevrouw Prets, en de Commissie cultuur en onderwijs feliciteren met hun werk.

De Europese Commissie is van mening dat media-educatie een belangrijke factor is bij de actieve deelname van de burger aan de hedendaagse innovatie- en informatiemaatschappij.

Een betere media-educatie kan een belangrijke bijdrage leveren aan het behalen van de doelstellingen van Lissabon.

De Raad is diezelfde mening toegedaan. De Raad heeft daarvan op 21 mei 2008 blijk gegeven tijdens de Raad van ministers van audiovisuele zaken, door conclusies aan te nemen over digitale competentie.

Het verslag van het Parlement benadrukt terecht het belang van media-educatie voor een actieve en democratische participatie van burgers, voor de bevordering van de interculturele dialoog en voor de bescherming van consumenten.

De Commissie is het eens met het Parlement dat media-educatie van toepassing moet zijn op alle soorten media: televisie, bioscoop, radio, muziekopnames, kranten en tijdschriften, internet en alle nieuwe digitale communicatietechnologieën.

Mediageletterdheid is een belangrijke competentie, die de jonge generaties, maar ook hun ouders, leraren, mensen die bij de media werkzaam zijn en ouderen, moeten verwerven.

De Commissie zal in 2009 doorgaan met het stimuleren van de uitwisseling van 'best practices', onder andere in samenhang met bestaande activiteiten als MEDIA 2007, de voorbereidende activiteiten van MEDIA

International en de richtlijn audiovisuele mediadiensten. Met name is, in samenhang met de rapportageverplichtingen ingevolge deze richtlijn, een onderzoek gestart om evaluatiecriteria te ontwikkelen voor de verschillende niveaus van mediageletterdheid. De lidstaten zullen via de vergaderingen van het bij de richtlijn ingestelde contactcomité op de hoogte worden gehouden van de stand van zaken in dit onderzoek. Het eindrapport komt in juli 2009 uit.

Afrondend wil ik nog zeggen dat ik verheugd ben dat de Commissie en het Parlement zich ervan bewust zijn dat het nodig is dat er in de loop van 2009 een aanbeveling komt over mediageletterdheid.

De Voorzitter. – Het punt is afgehandeld.

De stemming vindt op dinsdag 16 december 2008 plaats.

22. Bedrijven die misleidende gegevensbankdiensten aanbieden (korte presentatie)

De Voorzitter. – Aan de orde is een korte presentatie van het verslag (A6-0446/2008) van de heer Busuttil, namens de Commissie verzoekschriften, over het verslag over bedrijven die misleidende gegevensbankdiensten aanbieden (verzoekschriften nrs. 0045/2006, 1476/2006, 0079/2003, 0819/2003, 1010/2005, 0052/2007, 0306/2007, 0444/2007, 0562/2007 en andere) (2008/2126(INI)).

Simon Busuttil, rapporteur. – (MT) Dit verslag is opgesteld omdat het Europees Parlement meer dan vierhonderd verzoekschriften van burgers, met name kleine bedrijven, heeft ontvangen die ten prooi zijn gevallen aan advertentiezwendel doordat ze in een bedrijvengids zijn opgenomen zonder dit te willen. De slachtoffers ontvingen een formulier zoals dit en werden gevraagd het in te vullen, waarbij bij hen de indruk werd gewekt dat ze zich inschreven voor een gratis vermelding in de gids. Vervolgens kregen ze echter een brief en beseften ze dat ze, zonder het te weten, een contract waren aangegaan waarin ze gedurende drie jaar verplicht waren een bedrag van ongeveer duizend euro te betalen. Dit is wat er gebeurt met de slachtoffers van deze gidsen die we als frauduleus beschouwen. Ik zou daar graag nog bij willen vermelden dat het bedrijf dat eigenaar is van de European City Guide het meest in deze verzoekschriften werd genoemd. Het is ook vermeldenswaardig dat dit bedrijf bovendien aanzienlijke druk heeft uitgeoefend op de leden van dit Parlement in een poging de meldingen die we hier vandaag presenteren tegen te houden of te ondermijnen. Gelukkig is het bedrijf daar echter niet in geslaagd, ondanks het feit dat het ons niet altijd juiste informatie heeft verschaft. Wat waren de resultaten van dit verslag? We hebben ontdekt dat er een heel reëel probleem bestaat, dat het wijdverbreid is, en dat het door de hele Europese Unie heen te vinden is. Wat ook naar boven is gekomen, is dat dit talloze kleine bedrijven treft, maar ook beroepsbeoefenaars en andere personen die niet altijd eigenaar van een bedrijf hoeven te zijn. We hebben geconstateerd dat dit probleem bedrijven over alle grenzen heen treft, en dat het niet alleen een aanzienlijk financieel effect heeft, maar ook een ernstig psychologisch effect op de slachtoffers van dergelijke zwendel, die onder valse voorwendselen worden overgehaald dit formulier te ondertekenen en vervolgens door het bedrijf worden belaagd om te betalen. Wat stellen we in dit verslag voor? Ten eerste stellen we een lijst van maatregelen op om mensen meer bewust hiervan te maken en zodoende het aantal slachtoffers dat er in eerste instantie intrapt te verminderen. Ten tweede moeten we ervoor zorgen dat de bestaande Europese wetgeving op gepaste wijze wordt gehandhaafd. Hierbij dient opgemerkt te worden dat telkens wanneer deze kwestie bij de Commissie aanhangig werd gemaakt, zij daarop antwoordde dat het aan de lidstaten was te beslissen hoe zij de communautaire wetgeving op nationaal niveau ten uitvoer willen leggen. Wij zijn ons bewust van dit beginsel van vrije beslissing, maar ik zou de Commissie er graag aan willen herinneren dat het de taak van de Europese Commissie is ervoor te zorgen dat de communautaire wetgeving effectief in de lidstaten ten uitvoer wordt gelegd. Wij stellen ook voor dat de communautaire wetgeving wordt herzien om dit bepaalde probleem beter te kunnen aanpakken. Zo hebben we bijvoorbeeld ontdekt dat het Oostenrijkse model een goed voorbeeld geeft, omdat Oostenrijk zijn nationale wetgeving dusdanig heeft gewijzigd dat deze specifiek op deze kwestie van frauduleuze bedrijvengidsen kan worden toegepast. Mijn laatste punt betreft de noodzaak de slachtoffers bij te staan door hen te adviseren geen enkele betalingen te verrichten aan deze bedrijven met bedrijvengidsen voordat ze gepaste ondersteuning hebben gevonden. Voordat ik afsluit, zou ik de Commissie verzoekschriften oprecht willen bedanken voor haar unanieme steun aan dit verslag en zou ik al mijn medewerkers ook graag willen bedanken. Bovendien spreek ik mijn innige dank uit aan de secretaris van de Commissie verzoekschriften, de heer David Lowe. Indien het verslag wordt aangenomen, zullen daarmee twee duidelijke boodschappen worden uitgezonden – ten eerste naar de slachtoffers, door te laten zien dat we hun situatie begrijpen en volledig achter hen staan, en ten tweede naar deze frauduleuze bedrijven met bedrijvengidsen, waarbij we hen waarschuwen: “stop uw zwendelpraktijken onmiddellijk, want het Parlement zit u nauw op de hielen”.

Vladimír Špidla, *lid van de Commissie*. – (FR) Voorzitter, de Commissie is verheugd over de inspanningen die het Parlement geleverd heeft om dit verslag op te stellen, en zal de conclusies eruit actief bestuderen.

Ik wil erop wijzen dat, zoals ook in het verslag duidelijk wordt gemaakt, een groot deel van de Europese wetgeving op het gebied van consumentenbescherming – zoals Richtlijn 2005/29/EG betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten en Verordening (EG) nr. 2006/2004 betreffende samenwerking met betrekking tot consumentenbescherming – hier niet van toepassing is, gezien het feit dat dit een probleem is dat zich afspeelt in de betrekkingen tussen bedrijven.

Richtlijn 2006/114/EG inzake misleidende reclame en vergelijkende reclame biedt echter wel enige vorm van bescherming. Ingevolge deze richtlijnen behoort het tot de bevoegdheden van de instanties die belast zijn met het toezicht op de toepassing van de wetgeving en/of van de bevoegde gerechtelijke instanties van de lidstaat van waaruit deze bedrijven hun activiteiten uitvoeren, om per geval uit te maken of een reclame-uiting al dan niet misleidend is en hiertegen gepaste maatregelen te nemen.

Ook wil ik erop wijzen dat verschillende overheden en gerechtelijke instanties, onder andere in Spanje en België, al maatregelen hebben genomen tegen dit soort praktijken en daarmee enkele positieve resultaten hebben geboekt.

De richtlijn oneerlijke handelspraktijken dekt geen handelspraktijken tussen bedrijven, omdat er geen reden is de nationale wetgevingen op het gebied van oneerlijke handelspraktijken volledig te harmoniseren. Een richtlijn voor volledige harmonisatie van oneerlijke handelspraktijken ten aanzien van consumenten was al een heel ambitieus plan, dat mislukt zou zijn als de reikwijdte van de richtlijn verbreed was naar oneerlijke concurrentie tussen bedrijven.

Uit de consultaties die in het voorstel hebben geresulteerd en tijdens de werkzaamheden in de Raad bleek dat er nauwelijks steun bestond voor het verbreden van de reikwijdte van de richtlijn naar oneerlijke handelspraktijken tussen bedrijven. Hoewel sommige lidstaten voorstander waren van een verbreding van de reikwijdte van de richtlijn oneerlijke handelspraktijken, waren andere landen weliswaar voorstander van consumentenbescherming, maar niet van de doorvoering van een volledige harmonisatie van de regelgeving inzake oneerlijke concurrentie op Europees niveau.

Hoewel de Commissie niets kan ondernemen tegen bedrijven die zich met dit soort activiteiten bezighouden, heeft zij zich er wel voor ingezet bedrijven voor te lichten over dit probleem, door het voor te leggen aan verschillende Europese beroepsorganisaties. Zo is het onderwerp besproken in het Business Support Network, en daarnaast wordt in de Small Business Act van de lidstaten gevraagd kleine en middelgrote ondernemingen te beschermen tegen oneerlijke praktijken. De Commissie zal ook naar andere manieren blijven zoeken om bedrijven voor te lichten, mocht dit aangewezen lijken.

Verder heeft de Commissie de bevoegde instanties van de betrokken lidstaten – Spanje, Oostenrijk en Duitsland – aangeschreven om hen erop te wijzen dat deze situatie voortduurt en hen om aanvullende informatie te vragen. Uit de antwoorden die wij hebben ontvangen blijkt duidelijk dat de nationale instanties zich terdege bewust zijn van het probleem en over wetgeving beschikken om dit aan te pakken. Waar nodig hebben zij de betreffende maatregelen reeds getroffen.

De Voorzitter. – Het punt is afgehandeld.

De stemming vindt op dinsdag 16 december 2008 plaats.

Schriftelijke verklaringen (artikel 142)

Richard Corbett (PSE), *schriftelijk*. – (EN) Ik heb jarenlang campagne gevoerd tegen deze bedrieglijke organisaties en daarom steun ik dit verslag van harte.

Dit is een grensoverschrijdend probleem. Ieder jaar worden over heel Europa duizenden ondernemingen, liefdadigheidsinstellingen en vrijwilligersorganisaties opgelicht als ze tekenen voor iets wat lijkt op een volmaakt onschuldige opname in een gegevensbank. In werkelijkheid worden zij opgelicht met een ingewikkeld contract en vervolgens geconfronteerd met agressieve geldvorderingen zonder een aanbod om de overeenkomst op te zeggen.

Het is essentieel om mazen in de regelgeving te dichten, die het mogelijk maken dat deze frauduleuze ondernemingen opereren.

Ik vraag in het bijzonder de Commissie om de belangrijke aanbeveling van dit verslag te volgen en het Parlement uitbreiding van het toepassingsgebied van de richtlijn oneerlijke handelspraktijken voor te stellen, waarbij het adverteren met opneming in dergelijke gegevensbanken specifiek wordt verboden, tenzij toekomstige klanten er in de reclame duidelijk ervan op de hoogte worden gebracht dat zij een overeenkomst tot betaling krijgen aangeboden.

Deze aanbevelingen zijn juridisch rechttoe, rechtaan – Oostenrijk heeft al de omzetting van de desbetreffende richtlijn aangepast om deze bepaling op te nemen – maar ze zouden een grote verbetering vormen voor de bescherming van ondernemingen en andere organisaties die slachtoffer worden van deze zwendelpraktijken en een duidelijk signaal geven aan dit soort gegevensbankdiensten dat hun dagen zijn geteld.

23. Agenda van de volgende vergadering: zie notulen

24. Sluiting van de vergadering

(De vergadering wordt om 23.35 uur gesloten)